

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 14 december 2023

Notulen van de raadsvergadering van 14 december 2023 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 17.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 11.18 uur tot 11.53 uur is waargenomen door mevrouw A. Kockelkoren

Tegenwoordig zijn 41 leden, namelijk mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer J.M.D. de Waard, de heer B. van Drunen, de heer S.M. Bonte, mevrouw V.A. Bruin, de heer M. Verhoef, de heer R. Moti, mevrouw S. Reitema, de heer G.J. Engberts, de heer T.J. Vonk, de heer T.S.J. Coşkun, de heer B. van Schaik, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, mevrouw I. Coenradie, mevrouw A.G. van der Elst, de heer S. Ceulemans, mevrouw D. Yildirim, de heer T. Roskam, de heer N. Akhatab, de heer S. Soytekin, de heer S.J.C. Becker, mevrouw D.A. van Groningen, de heer E.P.J. Verweij, de heer T. de Haan, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw I. van Wifferen, mevrouw I. Elfilali, de heer F. Elbay, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw A.J.A. Maassen, de heer R.N. Dahoe, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer D.J. van Dommelen, de heer T. Kind, mevrouw J. Bokhove, de heer M.H. Biljoen, mevrouw S. van de Peppel, mevrouw A. Kockelkoren, de heer R.T.J. van der Velden en de heer A.R. Oostdijk

Afwezig zijn: mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, mevrouw M.S.S. de Jong, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn en mevrouw L.S. Vlieger

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer R.A.C.J. Simons en de heer M.J.W. Struijvenberg

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 12.21 uur tot 12.27 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

1. *Opening en mededelingen*

De VOORZITTER. Ik open deze buitengewone raadsvergadering en heet u allen hartelijk welkom. Ook welkom aan degenen die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Deze vergadering is uitgeschreven op grond van artikel 17, tweede lid van de Gemeentewet op verzoek van 15 leden van de gemeenteraad. Berichten van verhindering ontvangen van de heer Segers-Hoogendoorn en mevrouw Verkoelen.

2. *Vaststelling van de agenda voor de buitengewone raadsvergadering van 14 december 2023*

De VOORZITTER. Aan de orde is vaststelling van de agenda voor de buitengewone raadsvergadering van heden, 14 december 2023. Ik neem graag de agenda met u door en dan kunt u bij de agendapunten waar u een opmerking wilt maken graag uw vinger opsteken. Er is één verzoek ontvangen voor het debat onder de titel 'Is dit de nieuwe bestuurscultuur?'. Ik stel voor dit te agenderen als agendapunt 3. Daar bent u het mee eens? Zijn er nog leden die iets willen opmerken met betrekking tot de agenda? Anders dan de spreektijd waar ik graag een voorstel voor had willen doen, namelijk dat we uitgaan van één uur spreektijd. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, voorzitter, gelet op de ernst en ook de zwaarte van dit onderwerp, vind ik één uur wat mager. Dus ik zou willen voorstellen aan de raad om de spreektijd op te hogen tot bijvoorbeeld anderhalf uur.

De VOORZITTER. Aan het rekenen op uw steun, ik zie instemmende knikkende hoofdjes, daar maken we dan anderhalf uur spreektijd van. Akkoord. Mag ik u erop wijzen dat indien aan de orde is dat er gestemd wordt, dat dat aan het einde van het debat aan de orde kan zijn. Dus dat u daar rekening mee

houdt, ook ten aanzien van aanwezigheid van raadsleden. Na deze vergadering zal de actualiteitenraad aansluitend plaatsvinden. Ik zal kort een pauze gelasten en dan gaan we door met de actualiteitenraad zoals die voor vandaag gepland was. Het is wel de bedoeling dat we dan de raad en de actualiteitenraad uiterlijk 13.15 uur afsluiten. We hebben op de agenda het presidium en daarna de commissie BOFV die om 14.00 uur moet aanvangen en dat moet ook plaatsvinden dus ik doe een beroep op u om allemaal mee te helpen dat we dit allemaal vandaag aan de orde kunnen stellen. Dus raad en aansluitend de actualiteitenraad tot 13.15 uur, dan het presidium en om 14.00 uur de commissie BOFV. Akkoord?

3. *Debat over 'Is dit de nieuwe bestuurscultuur?', aangevraagd door het lid Biljoen e.a.*

De VOORZITTER. Dan gaan we nu beginnen met het debat. Het debat 'Is dit de nieuwe bestuurscultuur?', aangevraagd door een aantal leden. Ik begin met mijnheer Biljoen als eerste spreker. Ik heb u het woord gegeven, mijnheer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Dank voorzitter. Exact een week geleden zat ik met een kleine delegatie van de gemeenteraad hier beneden in de Suze Groenewegzaal. We waren aandachtig aan het luisteren naar de onderzoekers die hun rapport presenteerden over de lage opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen. Iets wat mij en vele anderen opviel, was dat als Rotterdammers een negatieve ervaring hebben met de gemeente dat dit gelijk effect heeft op hun betrokkenheid. Een standaardbericht van een ambtenaar van een willekeurig cluster kan ervoor zorgen dat burgers afhaken. En dan kan je als politieke partij tijdens de campagne aangeven hoe je dingen wilt veranderen in de stad, maar de geloofwaardigheid staat dan al met 1-0 achter. Alles wat er gebeurt in dit huis, het Timmerhuis, de Rotterdam of waar dan ook op Rotterdams grondgebied heeft effect op ons allemaal. En nog voor het einde van deze vergadering krijgen we allemaal een melding op onze devices: Onderzoek corruptie bij renovatie Boijmans Van Beuningen. U had de gezichten moeten zien bij de ondertekenaars van deze aanvraag. Wat gebeurt er hier nu weer? Moeten wij, de gemeenteraad, via de media vernemen dat er mogelijk sprake is van fraude en corruptie bij de renovaties van Museum Boijmans Van Beuningen en Concertgebouw de Doelen? Voorzitter, dat doet mij en de aanvragers heel erg veel. Want hoe kan het dat de gemeenteraad, het hoogste orgaan of in gewonemensentaal, de baas van de stad, dit via de krant moet lezen? Ik wil dit nogmaals even benadrukken en ook voor de mensen die op dit moment deze livestream volgen. Burgemeester is niet het hoogste orgaan, wethouders zijn niet het hoogste orgaan, gemeentesecretaris is niet het hoogste orgaan, clusterdirecteur is ook niet het hoogste orgaan, dat is de gemeenteraad. Hoe is het dan mogelijk dat er in onze huidige systemen toch een mogelijkheid kan zijn dat clusterdirecteuren al dan niet zeggen: dit is niet relevant en dat deze informatie vervolgens niet bij ons terecht komt. Een vraag die wat ons betreft nader onderzoek moet worden. En ik wil dit toch wel even benadrukken, omdat er volgens de ambtelijke tijdlijn voldoende mogelijkheden zijn geweest om de gemeenteraad of de commissie BOFV al dan niet in een besloten sessie op de hoogte te stellen van dit onderzoek. En buiten dit huis, voorzitter, heeft u enig idee wat dit soort berichtgeving doet bij 15.000 ambtenaren, min één misschien die werken bij de gemeente Rotterdam? Onze medewerkers van de vuilophaaldienst, die vragen moeten beantwoorden op straat of het ook bij hen op de afdeling speelt, medewerkers van het wijkteam, 14010 en ga zomaar door. Ze werken allemaal voor dezelfde gemeente Rotterdam en zij lezen in de krant dat wanneer je een integriteitsmelding doet dit niet wordt opgepakt en je contract vervolgens ook niet eens wordt verlengd. Maar voorzitter, in de brief van 8 december jl. die u heeft geschreven lees ik dat de college kennis heeft genomen van deze berichtgeving en is geschrokken. Mijn eerste vraag: waar bent u precies van geschrokken? Want dat staat er niet. Ik wil graag heel specifiek weten waar het college dan van schrok. Dan voorzitter, in uw schrijven geeft u aan dat er destijds onderzoek is gedaan, maar ook destijds is beoordeeld dat het onvoldoende aanleiding gaf tot persoonsgericht integriteitsonderzoek. Voorzitter, hoe werkt dit? Hoe werken onze systemen, waar ik in volle vertrouwen van uitga, die we verbeterd hebben naar aanleiding van de straatwerkfraude, de bouwfraude en de Waterfrontfraude en dat hetzelfde systeem zegt dat we hier niks mee doen en pas na nieuwe informatie van de NRC actie wordt ondernomen en dit mogelijk niet gebeurde toen diverse ambtenaren aan de bel trokken. Dit leidt tot heel veel vragen en ik ga er ook een aantal van stellen en mijn mede-aanvragers zullen ook een heleboel vragen stellen tijdens dit debat. Allereerst in de brief van 12 december geeft het college aan dat het kennis heeft genomen van de laatste NRC-publicatie en dat het desgewenst in de raadsvergadering hierop zal reageren. Voorzitter, dat is wenselijk. En aan de hand daarvan zal ik in de tweede termijn hier nog wel wat vragen over stellen. Dan terug naar de gedeelde informatie. Wanneer is het college precies op de hoogte gesteld van de mogelijke fraude en

corruptie binnen Stadsontwikkeling? En herkent het college de signalen dat bezorgde ambtenaren de zaak moesten laten rusten? En wat vindt het college hiervan? En dan voorzitter, ik maak me wel echt zorgen over het beeld dat er geschetst wordt over een mogelijk ontslag bij een melding. Hoe worden medewerkers die een integriteitsmelding doen, ondersteund? Qua procedures, maar ook financieel, psychologisch en anderszins. En dan voorzitter, als ik op de website van de gemeente zoek naar de manier van melden, dan wordt er verwezen naar een externe partij, het Huis voor Klokkenluiders. Waarom hebben wij als gemeente Rotterdam geen eigen klokkenluidersregeling, wetende wat er allemaal in het verleden is gebeurd? Ik ben voornemens om daar straks een motie over in te dienen die de mogelijkheden hiervan in kaart gaat brengen. Dan voorzitter, we hebben een ambtelijke gedragscode. Hoe wordt deze nageleefd? En wie houdt daar vervolgens toezicht op? En dan voorzitter, het onderzoek is nu op dit moment in de oriënterende fase. Ik wil die scope graag verbreden. Want ik lees bijvoorbeeld met veel verbazing de casus de Doelen. Klopt het nou dat er concerten zijn georganiseerd in de mogelijk brandonveilige Doelen? Ik zou hier dan ook graag een antwoord op willen hebben. En ook voorzitter, wil ik de conclusies en de aanbevelingen van het rapport van de Rekenkamer over de ambtelijke integriteit gelijk hier even onder de aandacht brengen. Het college heeft aangegeven dat het deze aanbevelingen heeft omarmd. Ik zou dan eigenlijk ook vandaag een toezegging willen hebben dat het deze per direct toepast. Voor nu laat ik het hierbij om ook mijn collega's nog wat vragen te geven.

De VOORZITTER. Dank u wel. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, dank voorzitter. In aanvulling op de vragen die gesteld zijn door de heer Biljoen heb ik inderdaad ook een aantal vragen. Maar laat ik eerst beginnen met dat dit een ernstig onderwerp is wat nu op de agenda staat. Fraude en corruptie binnen de gemeente Rotterdam, het doet bijna denken aan een film, een hele slechte film. Het wilde westen van de gemeente Rotterdam. Dat is toch iets wat we niet zouden moeten willen. Ik wil ook mijn dank uitspreken aan de journalisten die deze artikelen geschreven hebben en die sowieso een belangrijke rol spelen in het bewaken van onze democratie. Maar ook in dit geval artikelen hebben geschreven waardoor wij wakker zijn geschud als raad. Ik vind het ontzettend zorgwekkend dat wij als gemeenteraad deze kwestie met deze ernst hebben moeten vernemen via de media. Dat zou niet zo moeten zijn. Belangrijk voor nu is vooral dat we alle informatie boven halen. Dat wij als raad goed geïnformeerd worden, zodat wij ook onze controlerende taak kunnen uitvoeren. Want dat kunnen wij niet, als wij niet weten wat er aan de hand is. En deze kwestie roept heel veel vragen op, zowel vanuit de artikelen die verschenen zijn in de media, als de twee collegebrieven die we hebben gekregen met de tijdlijn erbij. Dit is ontzettend schadelijk voor de werkomgeving van vele ambtenaren hier binnen de gemeente. Het is schadelijk voor de stad. Het is schadelijk voor het vertrouwen in de politiek en het heeft ook impact op vele dossiers, zoals de nog lopende renovatie op Boijmans Van Beuningen, maar ook de grote bouwopgave die we nog hebben in de stad. En het roept bij mij de vraag op, is dit nou het topje van de ijsberg? Weten we alles? En ja, we moeten echt onderliggende oorzaken hiervan boven tafel krijgen, want laten we eerlijk zijn, dit is de vierde keer, waarvan we in ieder geval weten, in tien jaar. Voor nu een aantal vragen aan het college. Ik had dezelfde vraag als de heer Biljoen. Inderdaad, ik las dat het college geschrokken was. Ik ben eigenlijk benieuwd: hoezo is het college geschrokken of waarvan precies, als in ieder geval twee wethouders al bekend waren met deze kwestie sinds januari 2023? Vervolgens schrijft het college ook dat op basis van nieuwe informatie een forensisch accountant gevraagd is om onderzoek te doen. Dat roept bij mij de vraag op: wat is die nieuwe informatie? Want er was al heel veel informatie bekend binnen dit gebouw en vervolgens ook, nou ja, dat blijkt ook uit de artikelen van de NRC. En hoe kan het zijn dat het college begin 2023 hierover geïnformeerd is en dat niet alle alarmbellen afgaan, dat er niet gehandeld is daarop? En wat ik me ook afvraag is, er is een uitspraak van de directeur SO die zegt: 'Er is aandacht nodig voor de kwaliteit en de naleving van onze processen', als enige conclusie op basis van al deze signalen. Wat betekent dat? Ik lees dat als: ja, we houden ons niet aan onze eigen regels. Ik ben ook even benieuwd naar die raamovereenkomst over die asbestsanering. Want in de tijdlijn die we hebben gekregen van het college wordt gezegd dat er een overeenkomst is met KP-adviseurs, maar vanuit het NRC-artikel lees ik juist dat er opdrachten worden gegund aan Lyons Brokery. Wat is nu waar? Met wie hebben wij nu een overeenkomst en wie doet wat? En tot slot, voorzitter, ik maak me ontzettend zorgen ook om de veiligheid van onze ambtenaren en de ruimte die zij voelen om zich uit te spreken. Ik ben dus benieuwd of deze melding tot fraude en corruptie meegenomen is in het jaarverslag Integriteit, dat we ook altijd krijgen. Waar is deze ondergebracht? Is er een klokkenluidersregeling binnen de gemeente? En hoe wordt die toegepast? En tot slot, uit de recente enquête van de Rekenkamer van 23 november jl., onder verschillende

medewerkers en ook oud-medewerkers blijkt dat vier op de tien respondenten die een integriteitsschending vermoeden dit niet hebben gemeld. Ik vind het een schokkende constatering die ons dwingt na te denken over de staat van integriteit en transparantie binnen onze gemeente. Ik wil daar graag een reflectie op van het college. Dank.

De VOORZITTER. Dank u, mijnheer Moti.

De heer MOTI (pvda). Voorzitter, de berichtgevingen in de NRC hebben niet alleen honderdduizenden Rotterdammers geschokt. Het hele land heeft de artikelen met grote verbazing gelezen. Want voorzitter, de kwestie is ernstig. Heel ernstig. De integriteit van onze gemeentelijke overheid, van ons ambtelijk apparaat en van ons als bestuur, inclusief ook onze gemeenteraad, is beschadigd. Dit is namelijk niet de eerste keer dat het misgaat binnen onze gemeente. En dit moeten we herstellen, met zijn allen. Bewoners van Rotterdam horen te kunnen rekenen op een integere overheid, op een integer gemeentebestuur. Zij horen erop te kunnen rekenen dat hun belastinggeld op de juiste manier, op de juiste plek terecht komt. En de PvdA hoopt dan ook dat vandaag dit debat niet ontaardt in een vingerwijsdebat, in een debat tussen oppositie of coalitie of in een debat tussen raad en college. Dit onderwerp is daar veel te belangrijk voor en we moeten hier gewoon met zijn allen de schouders onder zetten en ik zal daar in ieder geval mijn best voor doen. Voorzitter, ik wil het college dan ook bedanken voor de twee brieven. En ja, we zijn wel verbaasd dat we niet eerder op de hoogte zijn gesteld. Had het college niet proactiever kunnen zijn, in plaats van dat wij het ook vanuit de krant hebben moeten vernemen? De brieven beantwoorden in ieder geval wel enkele vragen die wij hadden. Maar helaas vele ook niet. En dat is geen verwijt, want we moeten hier ook nog nader onderzoek naar doen. En goed dat er nu een extern bureau het onderzoek ter hand gaat nemen. Maar wie is eigenlijk de opdrachtgever hiervan? En is het niet verstandiger om de raad, en dan specifiek de COR, hierin een rol te geven om ook alle schijn van belangenverstrengeling hierin te vermijden. Graag reactie hierop van het college. Het college heeft twee vragen benoemd voor het eerste deel van het onderzoek. Wij missen hier een belangrijke derde vraag. En dat is: waarom heeft de melding, de memo uit 2021, destijds niet geleid tot een echt integriteitsonderzoek? En is het afgedaan met een sfeer- en relatieonderzoek? Zijn hierbij wel de geldende regels binnen de gemeente Rotterdam gevolgd? En hoe kan het dan dat een journalist uiteindelijk wel naar boven haalt dat er sprake is van mogelijke misstanden, maar die directie van Stadsontwikkeling, die nota bene alle informatie voorhanden heeft, dat niet heeft kunnen constateren op basis van die memo. Voorzitter, wij vinden dat een hele belangrijke kwestie en dat zou in de eerste fase van het onderzoek al beantwoord moeten worden, in plaats van dat het op de lange termijn schuift. Want het lijkt erop, voorzitter, dat ambtenaren die een serieuze integriteitsmelding doen, niet serieus zijn genomen en dat ze zijn afgewimpeld met een relatieonderzoek of het ligt aan de persoonlijke verhoudingen. En voorzitter, als we op die manier omgaan met integriteitsmeldingen, dan kunnen er vreselijke dingen gebeuren en dat zien we hier eigenlijk ook. We vinden de manier waarop dat destijds is afgedaan, ook wel eigenlijk heel verbazingwekkend en schokkend. Want in 2020 en in 2021 speelde namelijk tegelijkertijd de facturenfraude binnen de gemeente Rotterdam bij de cluster Stadsbeheer. Een onderwerp waar we als gemeenteraad en het college zeer uitvoerig met elkaar hebben gesproken, een onderwerp waar we zelfs een actieplan op hebben gezet. Waar elke ambtenaar een integriteitscursus heeft moeten volgen. Waar ambtenaren zijn opgeleid bij Nyenrode, dure cursus gevolgd over hoe de aanbestedingsregels nu in elkaar zitten, een uitgebreid programma. En hoe kan het dan dat in hetzelfde tijdspanne op deze manier bij een andere afdeling met een integriteitsmelding is omgegaan. Wij snappen dat niet en willen dat graag snappen en daarom moet dat ook in die derde vraag in het eerste deel van onderzoek boven tafel komen. Voorzitter, we hopen ook dat het onderzoek vragen geeft over hoe het nu kan dat wij zaken doen met een partij, een eenmanszaak, zes jaar lang nota bene voor heel veel geld, zonder dat blijkbaar iemand ooit in de Kamer van Koophandel heeft gekeken binnen de gemeente Rotterdam waar zo een onderneming uit bestaat. Want wisten wij al eerder dat Lyons Brokery een eenmanszaak was en dat dat eigenlijk een mevrouw was van inmiddels 82 jaar, die dan allerlei opdrachten voor ons uitvoerde? Hadden wij daar eerder al zicht op? En zo nee, waarom niet? Checkte onze inkoopafdeling dat dan niet op het moment dat we zo'n inkoopcontract met iemand sluiten? Dat is toch gewoon nu al een van de regels. Voorzitter, wij zouden als raad ook graag inzicht willen krijgen in de memo die Vastgoed destijds, in 2021, heeft gestuurd. Want zoals ik al zei, we zijn heel erg verbaasd over de manier waarop op die memo is gereageerd. En we hopen dan ook dat op het moment dat u het eerste vervolgonderzoek af heeft, de memo van Vastgoed daarbij integraal ook met ons gedeeld kan worden zodat we daar ook als gemeenteraad kennis van kunnen nemen. Tot slot voorzitter, wil ik het nog hebben over de twee medewerkers die bij de afdeling Vastgoed werkzaam waren en waarvan nu

schijnt dat ze dat niet meer zijn. Van een is het contract niet verlengd en de ander is overgeplaatst naar een afdeling. Voorzitter, dit is een zorgwekkende zaak. Want als medewerkers van de gemeente Rotterdam het gevoel hebben dat als zij een integriteitsmelding doen dat dan hun contract niet wordt verlengd dan zijn we heel ver van huis. Want alle medewerkers met een tijdelijk contract zullen dan nooit meer een integriteitsmelding durven doen. Of alle medewerkers zullen dan bang zijn dat ze naar een andere afdeling worden verplaatst. Ik zou hier dan ook helderheid over willen hebben, voorzitter, van het college over hoe dit is gegaan en of hun verlenging van het contract daadwerkelijk iets te maken heeft met de melding of de overplaatsing daadwerkelijk iets te maken heeft met de melding want dat zou heel ernstig zijn. We kunnen het eigenlijk ook niet voorstellen dat het contract niet is verlengd. We weten dat bij Stadsontwikkeling er enorm veel vacatures zijn, ze enorm veel moeite hebben om de juiste mensen te vinden. Hoe kan het dan dat je mensen die dan in dienst zijn, al dan niet tijdelijk, daar dan niet gewoon in dienst houdt. Dus daar zouden we ook graag duidelijkheid over hebben. Ik zie mijn fractie wijzen naar de tijd, dus ik ga afronden, voorzitter.

De VOORZITTER. Dat lijkt me goed, mijnheer Moti. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter. Ik dacht, moet ik nou beginnen met die grap van Finkers over 'In Almelo is altijd wat te doen, soms staat het op rood en soms staat het op groen.' Maar in Rotterdam staat het vandaag echt op rood, voorzitter. We hebben twee brieven gehad van het college. Daar staat geen enkele verontschuldiging in. Niks. Wel een tijdlijn, maar die geeft geen enkel inzicht. Twintig jaar geleden was er ook een affaire. Toen was er een kassier bij Boijmans die een greep had gedaan in de gemeentekas. Dat was blijkbaar technisch mogelijk. En ik weet nog goed dat ik op vrijdagmiddag gebeld werd door VVD-wethouder Nico Janssens. Theo, we hebben iets ernstigs ontdekt, en dat en dat en dat. Dus iedereen, alle fractievoorzitters werden die dag persoonlijk gebeld door de wethouder: dat is er aan de hand. En vervolgens werd er opgetreden. Nu niks. Twee brieven, we moesten erom vragen, want het stond in de krant. Voorzitter, dat is vers 1. Actieve informatieplicht. Dat is hoofdzaak. Als je dat schendt, dan schend je het vertrouwen van de gemeenteraad. Dat is echt, dat is nummer 1. Maar actief is blijkbaar niet het imago van dit college. En dan heb ik een aantal vragen en dat is welk accountskantoor? Wanneer is de opdracht verstrekt? Mogen wij de onderzoeksopdracht zien? Wie begeleidt dit onderzoek? De heer Moti zei het al, ik was er ook op bedacht. Kan de COR niet dit onderzoek begeleiden? Want dat is ten slotte de Commissie tot Onderzoek van de Rekening. De tijdlijn, begin 2023 werden de wethouders, met allemaal afkortingen, twee wethouders werden ingelicht. 14 februari, tien maanden geleden. Vervolgens komt er een onderzoek, dat is in juni klaar, vijf maanden geleden. Wij horen niks. De krant wel, maar wij niet. Dan dat zogenaamde concern, dat zichzelf Rotterdam noemt, met een concerndirectie. Rotterdam is geen concern. Rotterdam is een middelgrote Europese stad met 650.000 inwoners en die hebben een gemeenteraad gekozen om goed voor hen te zorgen. En daar hebben wij heel veel ambtenaren voor en die doen dat naar eer en geweten, maar we zijn geen concern. Dus stop met dat bedrijfje spelen. Dat is zeer gevaarlijk, dat blijkt iedere keer weer, zeker rondom vastgoed, maar ook op andere terreinen. Ambtenaren kunnen geen bedrijf spelen. Ze moeten dat ook niet willen kunnen. Wij moeten de burgers dienen. Voorzitter, tegen de Volkskrant heb ik gezegd, die mij om commentaar vroeg, stond ik in de Volkskrant afgelopen zaterdag, dat Stadsontwikkeling te vaak voorkomt als een soort staat binnen de staat. Dat ze nauwelijks bereid lijken hun eigen leiding te informeren, laat staan om het college te informeren en de gemeenteraad, nou, daar hebben ze nog nooit van gehoord. Voorzitter, laat het signaal zijn om wat mij betreft Stadsontwikkeling echt te ontmantelen en te reorganiseren. De bezem moet erdoor en die bezem moet van bovenaf beginnen. Kortom voorzitter, de SP stelt voor, erkenning dat de actieve informatieplicht niet is nageleefd, zet de COR in de leiding en reorganiseer die zogenaamde concerndirectie.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja voorzitter, ik wist eigenlijk niet wat ik las vorige week in de NRC. Na een grootschalige foute bij Waterfront in 2016, € 7 miljoen en precies dezelfde afdeling en ook de affaire in 2020, weet u nog, waar een paar corrupte ambtenaren smeergeld ontvingen van een aannemer in straatwerk, is het weer raak. En mijn vraag is: wat hebben we nou in vredesnaam geleerd? Wat hebben we geleerd en hoe is dit mogelijk? Ik heb vele vragen, ik moest een schifting maken vanwege de beperkte spreektijd, maar ik zal ze toch allemaal zoveel mogelijk proberen te stellen. Mijn vraag is, is er eigenlijk al aangifte gedaan? Hoe concreet wil je een zaak hebben? Is er aangifte gedaan? En zo nee, waarom niet? Voorzitter, ik zou ook graag willen dat er veel langer wordt teruggegaan in het onderzoek. Ik kan me verschillende verbouwingen herinneren,

bijvoorbeeld bij het Wereldmuseum in de afgelopen jaren. Als ik de brief begrijp begint het pas in 2019. Ik wil veel verder terug. Hoe lang speelt dit al? Want deze ambtenaar is al veel langer in dienst. Dus ik wil graag een antwoord, of het college ook bereid is de opdracht te verstrekken dat het onderzoek veel langer terug gaat. Voorzitter, dat brengt me ook eens bij de interne organisatie, want laat ik daar nou gewoon eens vragen over stellen. Waarom is de voormalig teamleider Vastgoed Bedrijfsvoering vertrokken? Heeft u een exitgesprek gehad en bent u voornemens met haar alsnog in gesprek te gaan? Weet u eigenlijk de redenen van haar vertrek? Voorzitter, er zijn nog meer medewerkers op cruciale posities vertrokken de afgelopen jaren. Heeft u een goed beeld van de redenen hiervan? En voorzitter, gaat u nog ex-medewerkers interviewen of raadplegen? En ik ben ook wel benieuwd, mijnheer Moti haalde het al even aan, de melders, bent u eigenlijk voornemens hen nog onafhankelijk aan te horen dan wel hun zienswijze te laten geven. En dat brengt me bij de afdeling Veilig. In hoeverre was de afdeling Veilig bekend met de problemen binnen Stadsontwikkeling en Vastgoed? Wist de directeur Veilig hiervan? En had de directeur Veilig, een mevrouw, had ze ook signalen en hoe is ze hiermee omgegaan? En ook het zelf bepalen van een Bibob. Wel of niet bij Stadsontwikkeling? Allemaal vragen waar ik mee zit, ook in de zaak van daarvoor. En vindt u het eigenlijk normaal dat Stadsontwikkeling zelf bepaalt of er een Bibob plaatsvindt of niet? En hoe wordt eigenlijk onafhankelijk gewaarborgd voor de due diligence medewerkers. Daar ben ik ook wel benieuwd naar. En vindt u het eigenlijk normaal dat de due diligence functie totaal niet geraadpleegd wordt bij integriteits- en frauderisico's? En waarom heeft de directeur Bestaande Stad in februari 2023 zijn vertrek aangekondigd, na meldingen van integriteitsschendingen en vragen van de NRC. En ook wel heel belangrijk, kunt u mij procedures uitleggen over aanbestedingen, offertes, prestatieverklaringen, et cetera. Facturering is hiervan afgeweken bij de grotere projecten en dan bedoel ik de Doelen, Boijmans Van Beuningen, Wereldmuseum. En ik ben ook wel heel benieuwd: waarom weigerde de thans geschorste ambtenaar dat er andere medewerkers mee zouden kijken bij projecten van Boijmans Van Beuningen, de Doelen en het Wereldmuseum. En ik kom ook nog even terug op de zaak waar het college nog op moet reageren, want dat vind ik ook wel heel irritant, want er is nog een artikel verschenen en dan zegt het college heel makkelijk in een brief ja, dat zal wel blijken uit de raadsvergadering van nu, maar ja, wat wil je nou, als je als partij zes minuten hebt, hoe kan je dan in vredesnaam nog zoveel vragen stellen? Laat ik één vraag stellen. Wanneer heeft onze burgemeester voor het laatst contact gehad of voor het laatst de heer Martijn van der Vorm ontmoet? Daar ben ik ook wel benieuwd naar. En ik dank u.

De VOORZITTER. Dank u. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Voorzitter, betrouwbaar, professioneel en samenwerkingsgericht. Het zijn niet zomaar drie termen die ik even uit mijn mouw schud, maar het zijn door de gemeente Rotterdam zelfgenoemde kernwaarden voor de integere ambtenaar. De afgelopen dagen is de gemeenteraad geconfronteerd met twee schokkende NRC-artikelen, waarbij diverse ambtenaren bij SO van een veelvoud aan schokkende feiten worden verdacht. Het wegschuiven van integriteitsmeldingen, het aan de laars lappen van regels, fraude en corruptie en vriendjespolitiek. Laat ik vooropstellen dat de fractie van Leefbaar Rotterdam op zijn zachtst gezegd not amused is want we vinden hier natuurlijk als politici allemaal wat van. Maar mijn eerste gedachte was vooral: alweer, alweer een schandaal. En dat werd net al aangekaart door mijnheer Van der Velden. Alweer kunnen Rotterdammers lezen dat hun gemeente en hun ambtenaren ogenschijnlijk niet het publieke belang dienen, maar hun eigen belang dienen of het belang van derden en alweer lezen we dat een overheidsinstelling een loopje lijkt te nemen met de regels. Hoe kan diezelfde overheid op deze manier zelf geloofwaardige regels aan burgers opleggen? Ik hoop dat het gehele bestuur van onze stad, college en gemeenteraad diezelfde ernst, urgentie en zorgen voelt, want dit kan niet. Ik vind het betreurenswaardig dat we nu pas, veel te laat, alsnog een onderzoek gaan doen. Het onderzoek naar de projectleider en het Limburgse bedrijf had moeten spelen toen dit op het bordje van de ambtelijke top van SO lag. Het had toen niet weggeschoven moeten worden met wat ambtelijke masseersessies, zoals in het NRC-stuk te lezen valt. We struikelen over open deuren, zoals strakker op de bal zitten, kaders, goedmaakgesprekken en ga zo maar door. Er is niet gekeken naar de handelingen tussen het Limburgse bedrijf en de projectleider in het kader van fraude en/of corruptie, terwijl er wel degelijk vermoedens van misstanden zijn gemeld aan de top van SO. En dat steekt want corruptie en fraude kan je nooit 100% voorkomen, maar je kunt er wel adequaat naar handelen als er verdachte signalen kenbaar worden gemaakt. En in dezen kijk ik dan toch naar een aantal topambtenaren, leidinggevend, zij horen het goede voorbeeld te geven, zo stelt onze eigen Gedragscode Ambtelijke Integriteit. En dit is, nogmaals, als de aantijgingen in de NRC kloppen, niet bepaald het goede voorbeeld. Ik ben dus vooral benieuwd hoe vanuit de ambtelijke top

van SO hierop teruggekeken gaat worden. Hoe kijken zij aan tegen hun eigen geloofwaardigheid, in dezen, zeker als het forensisch onderzoek straks in lijn is met de NRC.

De VOORZITTER. Mijnheer Moti.

De heer MOTI (pvda). Ja, voorzitter, een vraag aan mevrouw Coenradie. Ik ben het volstrekt eens met wat u zegt. Dat heb ik ook geprobeerd in mijn bijdrage te zeggen. En mist u ook niet dan in de laatste brief die we hebben gehad, de twee hoofdvragen die het college heeft gesteld, mist u dat element dan ook niet? Wat u net zegt en wat ik ook heb gezegd. Dat we daar veel, ook in het eerste onderzoek al, duidelijkheid over moeten krijgen. Hoe die melding is opgepakt en waarom die melding, ook in mijn ogen, niet serieus genoeg is opgepakt. En zou dat niet toegevoegd moeten worden aan de twee hoofdvragen?

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel, voorzitter. Jazeker, vandaar dat ik hier nu ook de vragen zo stel zoals ik ze stel. Want ik denk dat er echt, maar dat blijkt ook uit de voorgaande sprekers, heel veel vragen niet zijn beantwoord. Dus er is echt een waslijst en daar komen dus nu ook deze vragen bij terecht, denk ik. Ook een vraag aan het college. Hoe gaan we ervoor zorgen dat we voortaan meer regie, checks and balances gaan hanteren op onze eigen ambtelijke top? En hoe kan het dat we nu pas echt gaan onderzoeken? Een vraag die ook al eerder werd gesteld. En tot slot, de gemeentelijke integriteitsambtenaar heeft zowel het dossier uit het eerste NRC-artikel als het tweede NRC-artikel op zijn of haar bureau gekregen. Wat heeft die gemeentelijke integriteitsambtenaar doen bepalen om er niks mee te doen? Voorzitter, dan hebben we ook nog de casus rondom het Wijkpaleis. Hetgeen wat hierover is geschreven in de NRC is op zijn zachtst gezegd niet fraai. De burgemeester, zo stelt de NRC althans, heeft namelijk ook bemoeienis gehad met het Wijkpaleis. En als dit klopt, dan is dat niet fraai. Het neigt naar vriendjespolitiek. Want als je politieke vrienden hebt, lijkt het er heel sterk op dat je minder in de weg wordt gelegd. Als je banden hebt binnen de gemeente en je valt binnen een controle en je stuurt een mailtje, dan kan de burgemeester verontwaardigd dit doorzetten naar een ambtenaar. Daarom ook een aantal vragen aan de burgemeester. Klopt het verhaal van de NRC over dit mailtje van een partijgenoot en heeft u dat vaker gedaan, op welke manier dan ook? Vraag 2, is het vaker gebeurd dat u binnen de organisatie op welke manier dan ook of onvrede kenbaar heeft gemaakt of sturing heeft uitgevoerd over Bibob-onderzoeken die u ter ore zijn gekomen? En dan de laatste vraag, kunt u garanderen dat u direct of indirect geen enkele inhoudelijke bemoeienis heeft gehad met het aankoopproces van het pand? Graag hierop een duidelijk ja of nee. Tot slot, voorzitter. Er moet iets rigoureus veranderen binnen de organisatie. De afgelopen jaren zijn er wel degelijk stappen vooruit gemaakt en dat beaamt ook het rapport van de Rekenkamer. Maar de Rekenkamer zegt ook dat er nog enorm veel stappen te maken zijn. Laten we die stappen gaan maken de komende jaren en laten we daar als geheel stadsbestuur, dus gemeenteraad en college, vorm aan geven en leiderschap tonen. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dank u zeer. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Voorzitter, de integriteitskwesties waar we hier vandaag over spreken nemen we als D66-fractie zeer serieus op. Zoals velen al hebben gezegd, vinden we de kwesties zeer schokkend als ze waar zouden zijn. Want alleen al de schijn van niet-integer ambtenaren doet afbreuk aan het vertrouwen in de overheid. Dat vertrouwen dat toch al vrij broos is, ook hier in Rotterdam. Het is daarom belangrijk dat het forensisch onderzoek, dat nu is ingesteld, de onderste steen boven brengt. Voorzitter, ik begin allereerst met vorige week. Deze kwestie is aan het licht gekomen, of deze kwesties, door een ijverige journalist. En we hebben de eerste informatie hierover in de krant mogen lezen. Het college heeft inmiddels een brief gestuurd met ook een ambtelijke tijdlijn, maar toch zou ik aan het college willen vragen, wanneer was deze kwestie nou bij u precies bekend? Wat was er toen bekend? En hoe had de raad hier wat u betreft in betrokken moeten worden of kunnen worden? De informatiepositie van de raad is in dit soort processen in het bijzonder belangrijk, omdat wij een controlerende taak hebben. Het gaat hier ook om een cultuur bij ambtenaren die wij willen hebben en ook de cultuur om de politieke bestuurslaag, de wil bij ambtenaren, om die te informeren. En daar heb ik toch mijn twijfels bij op het moment dat ik de stukken lees. En als die signalen dan omhoog komen, dan moet er een cultuur zijn binnen de organisatie om dit serieus te nemen, het op te pakken en dat er ook processen bestaan die dit waarborgen. En het is al duidelijk uit het Rekenkamerrapport dat daar

nog wel een flinke verbetering gemaakt kan worden. En de NRC-artikelen zijn hier toch wederom een voorbeeld van. Ambtenaren die maar aan de bel blijven trekken en die voor een dichte deur staan. Dat moet echt anders en de vragen van de heer Moti vind ik daarin ook relevant. En waar mijn fractie zich dan ook echt zorgen over maakt, is hoe het komt dat afgelopen jaar dan nogmaals is gekeken naar deze signalen, maar dat dan vervolgens toch na onderzoek conclusies zijn getrokken dat er verder niks hoeft te gebeuren. En nu wordt er dan toch een forensisch onderzoek ingesteld nadat een journalist heeft lopen graven. Hoe kan dat? Hoe kan het dat we zelf intern tot de conclusie komen dat er niks hoeft te gebeuren? Dat wekt weinig vertrouwen voor de toekomst. En het gaat hier over een cultuur. In een gezonde organisatie bestaat er een cultuur van tegenspraak, ruimte voor feedback, ruimte voor kritiek en ruimte om tegen te kunnen denken, als ambtenaar. En een cultuur van integriteit, van melden en van serieus nemen. En nu hebben we het over bepaalde incidenten bij een bepaalde afdeling, maar wat ons betreft gaat het ook over een bredere cultuur binnen de gehele gemeentelijke organisatie. En hoe zit dat dan met die cultuur binnen de organisatie? Want we kunnen nu ons heel erg focussen op deze incidenten, maar het gaat wat ons betreft ook breder. En ook over de afstraling die dit heeft op de rest van de stad. En daarom is mijn vraag, wordt hier in het forensisch onderzoek aan de cultuur binnen de organisatie ook aandacht aan besteed? En wordt er bijvoorbeeld gekeken naar de sociale veiligheid om dingen aan te kaarten? Het personeelsbeleid, bijvoorbeeld rouleren, waardoor we vriendjespolitiek kunnen voorkomen? Naar een cultuur waarbij integriteit serieus wordt genomen en mensen zich ook niet bedreigd voelen om ontslagen te worden op het moment dat ze zaken aankaarten en hebben we bijvoorbeeld daarin een actuele klokkenluidersregeling. Al dat soort zaken zijn van belang, want het zijn namelijk de mensen die samen een integere organisatie vormen. Welke ideeën heeft het college om deze cultuur te vormen? En dit vraag ik ook omdat in de vorige collegeperiode een integriteitscasus heeft gespeeld en de nasleep daarvan heeft geleid tot een reeks aan maatregelen. Screening bij werving, nevenactiviteiten, het kader voor nevenactiviteiten werd aangepast en er kwamen integriteitstrainingen. Het Rekenkamerrapport is erop ingegaan en de conclusie is daarin tweeledig. Er zijn zaken goed geregeld, maar het kan ook echt nog beter. En mijn vraag is: ja, oké, zijn al die maatregelen die toen zijn bedacht dan ook goed ingebed in de praktijk en wat is hier dan van terechtgekomen? Dan de Bibob-kwesties. Het is wat D66 betreft heel erg simpel. De regels die we hebben over de Bibob, die volg je. Punt. En op de website van de gemeente staat het in principe heel duidelijk, bij een vastgoedtransactie wordt de Bibob toegepast. Uit het artikel van NRC lijkt eigenlijk dat dat beleid intern tot discussies leidt. Dus mijn vraag is, wat zijn onze eigen beleidsregels als het gaat over de Bibob? Wanneer worden die toegepast? Zijn die in de geschetste situaties juist toegepast? En hebben we hier ook de juiste processen in de organisatie, zodat naleving van die beleidsregels altijd kan plaatsvinden. En als er dan wordt afgeweken van die regels, hoe vaak wordt dat als dat mogelijk is? En daarom wil ik ook opmerken dat het niet helpt als een burgemeester zich persoonlijk bemoeit met Bibobs. Die moeten namelijk plaatsvinden op basis van beleidsregels. En je kan alles lezen in de vier vraagtekens die zijn ge-e-mailed maar alleen al de schijn die zo een e-mail wekt is onwenselijk. Het feit blijft dat een Bibob plaatsvindt als een Bibob moet plaatsvinden. Punt. En graag daarom een reflectie van de burgemeester hierop.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja ik heb een vraag aan mevrouw Maassen. U heeft het over de Bibob. Ik ben blij met wat u zegt over de Bibob. Ik vond het alleen opmerkelijk bij het debat over filantropie. Toen werd die stichting niet onderworpen aan een Bibob. Toen heb ik uw partij niet gehoord. Hoe kan dat dan? Toen vond u het eigenlijk wel prima zoals het ging. Waar is het dan veranderd met betrekking tot uw standpunt?

Mevrouw MAASSEN (d66). Nou ja, het standpunt is helder. We hebben beleidsregels bij de gemeente Rotterdam en daar moeten we ons aan houden. En dat is waar ik nu op dit moment naar vraag. En als we vinden dat die beleidsregels anders moeten zijn, dan kunnen we daar een discussie over voeren. Maar feit blijft, wat ons betreft, de regels die we hebben, die moeten we naleven. Punt.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u. Dus ik vind u in het vervolg ook aan mijn zijde met een Bibob naar Dura Vermeer, wat niet wordt uitgevoerd? Ik vind u dan straks aan mijn zijde dat er geen Bibob wordt uitgevoerd naar een filantropische instelling. Daar vind ik u straks aan mijn zijde als D66?

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Op het moment dat onze beleidsregels voorschrijven dat wij een Bibob moeten uitvoeren naar welke organisatie hier dan ook, dan moeten we die uitvoeren. Ik ben geen Bibob-expert, maar ik vind dat we onze beleidsregels daarin moeten volgen. De beleidsregels die wij hier hebben opgesteld. Dan tot slot de tijdlijn. Wanneer kunnen we de eerste resultaten verwachten van het onderzoek? Wat kan en gaat het college in de tussentijd op korte termijn ondernemen om ambtenaren zich veilig te laten voelen om ook eventuele andere integriteitskwesaties aan te kaarten. Want je ziet ook vaak dat dit soort kwesties leiden tot meer zaken die naar boven komen en hoe zorgen ze ervoor dat in de tussentijd mensen zich veilig voelen om ook andere zaken aan te kaarten. Het Rekenkamerrapport is daarin wat mij betreft een belangrijk onderdeel hiervan. Mogen wij ervan uitgaan dat de wethouder daar dan nu al meteen mee aan de slag gaat? Ja, voorzitter, het is belangrijk wat D66 betreft dat we toe moeten naar een cultuur waar mensen zich veilig voelen om integriteitskwesaties aan te kaarten en zich gehoord voelen en serieus te nemen. Maar het is ook belangrijk dat we een cultuur in onze gemeentelijke organisatie tot stand brengen, waarbij men kritiek kan uiten, tegenspraak duldt, waarbij het veilig is om met elkaar in gesprek te gaan en elkaar scherp te houden over waar men intern mee bezig is, en als die signalen dan omhoog komen, dat ze niet vastlopen in de ambtelijke top. En dat signalen zorgvuldig behandeld worden. Want inderdaad, wat mijn collega Coenradie zei, we kunnen niet voorkomen dat er integriteitskwesaties spelen, maar we kunnen er wel voor zorgen dat als de signalen bovenkomen, we ze serieus nemen en ze oppakken.

De VOORZITTER. Dank u, mijnheer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Voorzitter, dank. Voorzitter, zoals onthuld door NRC is de stad getroffen, laat ik het zo maar noemen, door schokkende beschuldigingen van fraude en corruptie. En het is verontrustend dat de signalen van mogelijke fraude al langer bekend waren bij de afdeling Vastgoed, maar genegeerd lijken te zijn door de directie van Stadsontwikkeling en natuurlijk ook zeer kwalijk dat ambtenaren die die interne kritiek hadden op het handelen van Stadsontwikkeling, uiteindelijk hun baan verloren. Althans, dat lezen we. En dat laatste, voorzitter, moeten we absoluut kunnen uitsluiten, dat het niet verlengen van contracten of het overplaatsen, et cetera, niets te maken heeft met meldingen die zijn gedaan met betrekking tot integriteit. Het roept in ieder geval heel veel vragen op, ernstige vragen op over onze interne controlemechanismen, integriteit en veiligheid op de werkvloer. Kloppen de checks and balances nog? En worden de procedures die in het leven zijn geroepen na eerdere gevallen niet nageleefd of niet goed genoeg nageleefd? En wat was en wat is nu de rol van de rijksrecherche? Dat is mij ook even onduidelijk. Het is al eerder gevraagd, met welke nieuwe informatie is het college geconfronteerd? Want wanneer je het artikel leest, lijkt het er wel op dat alles eigenlijk al bekend was en dat er overal wel een melding was gemaakt. Zoals bijvoorbeeld ook een memo van de afdeling Vastgoed uit 2020. Waarom werd hier niet adequaat op gereageerd? Voorzitter, onduidelijke betalingen, onjuiste facturen, niet uitgevoerde opdrachten en belangenverstrengeling blijven jarenlang onopgemerkt. We hebben hier niet te maken met een paar kleine bedragen. Het gaat hier om miljoenen euro's van publiek geld, voorzitter. We hebben nu een ambtenaar die geschorst is en een onderzoek door een extern forensisch accountskantoor. Een goede stap in ieder geval die gezet is maar we moeten verder kijken. Hoe diep zit dit probleem in ons gemeentelijk apparaat? En voorzitter, deze situatie ondermijnt het vertrouwen van onze burgers in de lokale democratie. Het vertrouwen moeten we weer gaan herstellen en we moeten ervoor zorgen dat het grondig wordt onderzocht en dat dergelijke situaties in de toekomst ook worden voorkomen. Er zijn heel veel vragen die gesteld kunnen worden over de inhoud. Hoe heeft het kunnen gebeuren? Wat is er precies gebeurd? Et cetera. Ik begrijp dat niet al die vragen vandaag beantwoord kunnen worden, maar ik vraag het college wel om de raad actief op de hoogte te houden van de voortgang van het onderzoek en de genomen maatregelen en de te nemen maatregelen want het is in ieder geval essentieel dat we leren van deze fouten en een sterkere en meer integere organisatie opbouwen. Het is al eerder gezegd, corruptie, fraude, et cetera, we gaan het nooit 100%, helaas, kunnen voorkomen maar we moeten er wel alles aan doen en alles in het werk stellen en alle procedures nogmaals nalopen dat het zo min mogelijk of eigenlijk niet meer gaat gebeuren in onze stad. Dank voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u. Volgens mij... Ja, de heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Dank u wel, voorzitter. Geschokt, dat was het woord dat bij mij en mijn fractieleden door het hoofd schoot toen wij het artikel van de NRC lazen en het onder onze

ogen kwam. Geschokt waren wij denk ik als gemeenteraad en geschokt was volgens mij ook het college. Want als fraude plaatsvindt in dit huis schaden we Rotterdam. We schaden Rotterdam niet alleen omdat het gaat over gemeenschapsgeld, maar omdat het ook gaat om het vertrouwen in de overheid, om het vertrouwen in dit college en om het vertrouwen in deze gemeenteraad en het vertrouwen in onze ambtenaren. Voorzitter, mijn fractie heeft heel veel vragen en ik heb heel veel vragen en goede ideeën voorbij zien komen. Maar ik heb vooral behoefte aan een diepgravend onderzoek. En ja, u kunt stellen, nog een onderzoek, want we hebben al zoveel onderzoeken gehad. En wat hebben die onderzoeken, een aantal collega's refereren daar ook naar, nou eigenlijk opgeleverd want in the end zitten we met precies hetzelfde probleem als nog zeer recent de Boompjeskade en de affaire binnen Stadsbeheer. Maar ja, dat onderzoek hebben we nodig. Ik ben dus ook heel blij dat het college, heel voortvarend uiteindelijk, dat forensisch onderzoek heeft afgekondigd. Want dat forensisch onderzoek is het zwaarste middel dat het college in kan zetten om het eigen functioneren en het functioneren van de ambtenarij tegen het licht te houden.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik hoorde u zeggen dat u het college voortvarend vond met dat forensisch onderzoek. Heb ik dat goed gehoord of niet?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja voorzitter. Kijk, ik snap de opmerking van de heer Van der Velden. Want in principe als ik naar de tijdlijn kijk dan weten we sinds begin december, of begin 2023 dat er problemen waren. Maar als je dan vervolgens al kijkt naar de tijdlijn, zou je kunnen zeggen dat zijn nog, in die tijd, normale bewegingen geweest. Zoiets wat binnen het ambtelijke apparaat gewoon en gebruikelijk was. De NRC heeft natuurlijk met haar onderzoek de afgelopen tijd, diepgravend onderzoek, zaken naar boven gehaald die nog niet goed hebben gewerkt en op dat moment dat dat allemaal duidelijk werd en gepubliceerd heeft het college niet gedraald. Het college heeft niet gezegd 'nou, laten we het debat even afwachten'. Nee het is gelijk gestart met het forensisch onderzoek en dat vind ik voortvarend.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, dit vind ik interessant, want wat is dan volgens de heer Lansink-Bastemeijer het verschil tussen de informatie die hier eigenlijk al jaren ligt en het feit dat de NRC, de journalisten, woorden hebben gegeven aan die informatie?

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja voorzitter, ik snap dat u mij... Kijk, ik heb in mijn betoog net ook al aangegeven dat ik het van belang vind dat we dat onderzoek starten. De NRC heeft ons de ogen geopend in uw woorden. Maar dat is het startpunt van een onderzoek dat ook gelijk is gestart door dit college. Ik snap de behoefte ook van deze raad om op dit moment op alle vragen die we hebben ook het antwoord te hebben, maar ik verwacht zomaar dat we straks heel veel zullen verwijzen naar het onderzoek dat nog is aangekondigd.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, u deed voorkomen alsof er nieuwe informatie binnengekomen is in uw woorden en dat is volgens mij niet het geval, behalve dat nu de gehele gemeenteraad geïnformeerd is.

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Nou voorzitter, dat moeten we denk ik echt uit het onderzoek... Dat is nou precies waarom ik zeg, de NRC heeft een beeld geschetst van hoe zij kijken naar wat er heeft plaatsgevonden en daarom zeg ik ook elke keer, het lijkt, dat waren mijn woorden ook net 'waarom nog een onderzoek'? Ik kan me heel goed voorstellen dat je ook zou kunnen zeggen geen onderzoek. We hebben dit al zo vaak als raad meegemaakt, wat gaat dat extra onderzoek ons nu nog aan nieuwe informatie bieden. En toch vind ik het belangrijk in deze fase dat dat onderzoek diepgravend plaatsvindt om ook te kijken waarin de NRC wellicht onbekend met onze ambtelijke

manieren van werken een andere conclusie trekt dan het onderzoek zou trekken. Ik ben nog niet... Ik zie ook al die aanwijzingen. Ik ben het met het u eens dat ik het schokkend vind en dat ik ervan uitga dat de NRC het aan het juiste eind heeft. Maar ik wil ook zien hoe dat binnen de processen en de organisatie van de gemeente Rotterdam nou echt is geregeld en dat los je eigenlijk alleen maar op door dat diepgaande onderzoek.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, ik was van plan eigenlijk niet andere raadsleden te interrumpen omdat ik graag de reactie van het college wil hebben. Maar dat forensisch onderzoek, heeft u daar dan voorkennis van? Wanneer is dat dan gestart? Wat is dan precies de opdracht? Wat zit daar dan precies in? Ik neem aan dat u net zo weinig kennis heeft ervan als wij. Dus hoe kunt u nu dan al constateren dat dat voortvarend is gestart? Is dat gestart nadat de NRC er mee kwam? Dus wat weet u dan van dat voortvarende onderzoek dat het college is gestart? En, tweede vraag aan u is, wat vindt u van de suggestie om de leiding van het onderzoek, dat nodig is, te leggen bij de COR waar u zelf deel van uitmaakt?

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja, voorzitter, ik begrijp de vraag van de heer Coşkun echt niet. Volgens mij hebben wij allemaal weet van het feit dat er een forensisch onderzoek door dit college is aangetoond. Dus wat wilt u nu van mij weten? Ik vind het fijn en goed dat het college na publicatie direct heeft gezegd: wij gaan dit met een forensisch onderzoek, het zwaarste middel dat wij hebben, onderzoeken. Ik snap werkelijk niet wat u met uw vraag insinueert of suggereert richting mijn persoon. Echt niet.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ik wil niks suggereren naar uw persoon maar het gaat om mij wel om wanneer heeft men bedacht, oh het staat nu in de krant, nu gaan we forensisch onderzoek doen. Dat is voor mij wel belangrijk.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Dan is dat de vraag van u aan het college. Maar ik merk dat het college na het publiceren direct over is gegaan naar het starten van een forensisch onderzoek, dat vind ik goed. Ik ben blij dat wij niet hebben hoeven wachten tot deze raadsvergadering, dat dat forensisch onderzoek nu eindelijk eens zou starten. Over uw vraag of de COR betrokken zou moeten worden, daar ben ik nog niet uit. Dat zeg ik in alle oprechtheid, want ik vind het ook een heel zwaar onderzoek. Als ik eens hoor wat we allemaal toe willen voegen aan dit onderzoek. Ik hoor verlenging van de periode van de onderzoeksfase. Ik hoor meerdere partijen allerlei zaken inbrengen in wat dat onderzoek ons zou moeten brengen. We moeten ook kijken of de COR equipped is en de tijd heeft om zo een belangrijk onderzoek ook echt uit te voeren. Wij zijn met vier mensen, we zijn... vijf mensen, vier, vijf, vijf mensen, vijf, vijf ja, ik tel de voorzitter niet mee, dat is mijn fout, de heer Biljoen, dat is niet richting u, maar we zijn met vijf mensen. Ik moet daar ook in alle redelijkheid naar kijken of dat iets voor ons is. Ik denk wel dat het goed is, gezien het feit dat we natuurlijk ook een accountant aansturen, dat de COR goed betrokken blijft bij dit onderzoek maar ik zou de COR daar niet in verbijzonderen. Want dit is iets, en ik ben het eigenlijk eens met de woorden van collega Moti, ik ben het eens met hem, dat dit iets is van het gemeentebestuur als geheel. Wij zijn hier allemaal stakeholder in. Wij vinden dit allemaal belangrijk. En ik denk dat het dus ook heel belangrijk, en dan wil ik eigenlijk overgaan naar een vraag aan de wethouder die daarin samenhangt, ik vind het bijvoorbeeld ook belangrijk dat ik van het college te horen krijg hoe wij als raad worden meegenomen in het proces van dat onderzoek. Want ik heb dezelfde vragen zoals u, heer Coşkun, via de voorzitter. Dus een belangrijke vraag aan wat mij betreft, het college. Hoe gaat u ons als raad meenemen in het onderzoek dat is gestart?

De VOORZITTER. De heer Moti.

De heer MOTI (pvda). Voorzitter, ik snap dat en ik probeer echt dit onderwerp te depolitiseren, nogmaals. En ook ik ben blij met het onderzoek. Maar een van de vragen is natuurlijk: had dit onderzoek niet al eerder moeten plaatsvinden? Had het college niet bijvoorbeeld al in januari opdracht moeten geven voor het onderzoek toen de eerste meldingen binnenkwamen? En dan is het een beetje

gek dat het college zelf de opdrachtgever is van het bureau om die vraag ook te beantwoorden. De schijn van belangenverstrengeling zit daar dan gewoon dik bovenop. En is het dan daarom, om die reden alleen al niet verstandig dat niet het college de opdrachtgever is, maar wij als raad en een COR, een onafhankelijke commissie, een apolitieke commissie, als begeleidingscommissie van het onderzoek zal optreden, zodat die vraag ook, als het beantwoord is, geen enkele schijn van belangenverstrengeling in zich heeft.

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, ik begrijp de vraag van de heer Moti heel goed. Ik heb u ook al aangegeven, ik sta niet welwillend, of ik ben niet tegen of voor het voorstel om de COR daarin een rol te geven. Ik heb u aangegeven dat ik ook verwacht dat het een heel zwaar onderzoek zal zijn. Ook kijkend naar al de vragen die u terecht allemaal nog toe wilt voegen, die ook bij ons leven. Ik ga ze niet allemaal herhalen. Om dat allemaal op te pakken door de COR, het is de vraag of we dat aankunnen en ik ben zelf COR-lid. Dus daar moeten we dan goed naar kijken of dat dat past en daar ben ik nog terughoudend in.

De VOORZITTER. De heer Moti.

De heer MOTI (pvda). We hebben dus een gezonde terughoudendheid, dat snap ik. Maar u maakt volgens mij een, ik noem het even een denkfout. Het is geen raadsenquête wat hier voorgesteld wordt. Het is nog steeds het bureau dat het onderzoek doet. Alleen de COR is dan de begeleider en de opdrachtgever. Die bakent wel af of het resultaat op een goede manier en het onderzoek op een goede manier gedaan wordt. Het is niet zo dat de COR het onderzoek doet, dat doet gewoon het bureau. Net zoals hoe de accountant nu gewoon voor de COR de jaarrekening onderzoekt en de COR begeleidt dat. Dat is de manier hoe je dat moet zien. Het is iets anders dan een raadsenquête waarin de raad dan zelf ook echt aan zet is om het onderzoek te doen.

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, ik snap u. Ik heb u alleen maar aangegeven, ik sta er open voor. Ik heb wel aangegeven, ook zo een begeleiding vraagt ook gewoon tijd van COR-leden. Dat is allemaal belangrijk werk, ik hoor het hier ook smoezelen en dat is misschien ook wel iets wat je van de COR mag verwachten. Ik sta er open voor, laat ik het daar gewoon bij houden en laten we met elkaar bekijken wat haalbaar is en welke inzet daarvan van belang is. Daar wil ik dus ook bij zeggen dat ik het van groot belang vind dat we niet alleen verbijzonderen richting de COR. Ik zou het zeer belangrijk vinden dat de 45 leden van de gemeenteraad van de hoed en de rand weten van het onderzoek en de uitkomsten daarvan. En daarom vraag ik aan het college ook wat nu het proces is en welke bijdrage we leveren als gemeenteraad ook aan dat onderzoek? En hoe worden wij daar nou ook op gezette tijden in meegenomen zodat we niet straks over een aantal maanden ineens het rapport krijgen dat een soort van fait accompli is? Dat zou niet mijn voorkeur hebben. Voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja, dank voorzitter. Ik wil de heer Lansink-Bastemeijer toch wel een klein stukje helpen. Als COR zullen wij niet uitvoeren. Volgens mij probeerde de heer Moti dat ook duidelijk te maken. En volgens mij, als wij de opdracht toegewezen krijgen, dan hoop ik dat er voldoende begeleiding ook voor ons zal komen om het niet extra zwaar voor ons te maken. Maar ik heb nog wel even een vraag over wat u eerder aangaf over het voortvarend onderzoek. De scope van het onderzoek op dit moment is gericht op een ambtenaar. Bent u het dan eens met meerdere sprekers die hier al eerder hebben aangegeven dat de scope moet worden verbreed?

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja voorzitter, dit past een beetje bij de eerdere moties die we al in deze raad hebben. Integer ben je niet een beetje, het gaat over een probleem dat je nooit denk ik kan verbijzonderen tot één afdeling. We moeten ook onszelf bezien. Wat kun je... Nee, laat ik het zeggen, ik sta ook daar niet afwijzend tegenover. Waar ik wel voor wil waken, voordat we twee, drie jaar onderzoek hebben, terwijl we aan de andere kant ook, denk ik, allemaal voelen dat we op korte

termijn resultaten willen hebben. Dus ergens daar in het midden, hoe groot moet je het maken om effect te sorteren? En hoe klein wil je het maken waardoor je misschien ook weer zaken mist? En ergens daar tussenin zit, volgens mij, het gelijk.

De VOORZITTER. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja, dank voorzitter. Ik herken wat u zegt. Niemand zit te wachten op een jarenlang onderzoek. Bent u dan met mij en waarschijnlijk ook vele anderen eens dat we dan misschien het onderzoek dan ook kunnen knippen? Dat we dan in onderdelen hierover ook gerapporteerd krijgen.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Dat wilde ik eigenlijk ook in mijn bijdrage aanleveren. Volgens mij kun je logische knippen maken. Kijk, er is een groot onderzoek gedaan door de Rekenkamer. U refereerde daar zelf ook al aan en ik wil me eigenlijk aansluiten bij uw betoog. Dat stond ook in mijn betoog, dat we de Rekenkamer vooral ook vragen snel naar de commissie te komen. De directeur Rekenkamer heeft ook gisteren bij de COR, was het gisteren, eergisteren, bij de COR ook al aangegeven, dat zij het heel goed kon begrijpen dat wij eerder met haar het gesprek over het rapport wilden voeren. Ik ben daar groot voorstander van. En ik sluit mij aan in die zin bij uw vraag of het college al opdracht gegeven kan worden om voortvarend, maar ik mag dat woord misschien niet meer gebruiken, om voortvarend aan de slag te gaan met de aanbevelingen die de COR heeft gedaan met betrekking tot integriteit. Want dat heeft het college al omarmd, dus wat mij betreft ligt er niks in de weg om dat gelijk voortvarend op te pakken. Wat mij betreft is een discussie in de raad in die zin nog niet eens nodig. Dat zijn volgens mij hele redelijke voorstellen die de directeur Rekenkamer doet en dat kan wat mij betreft gelijk gestart worden. Dus in die zin sluit ik mij volledig bij u aan. Voorzitter, nog een aantal vragen die ik nog niet heb gehoord van mijn collega's. Een aantal maanden geleden stelden wij schriftelijke vragen over 'het omkopen van ambtenaren is een verdienmodel geworden', naar aanleiding van een eerdere publicatie in de krant. En daarin wordt gesteld om risico's te beperken dat nieuwe medewerkers worden gescreend. En dat laatste, dat woordje nieuw, valt mij nu in deze casus eigenlijk ineens op. Waarom worden nieuwe ambtenaren wel gescreend en waarom worden bestaande medewerkers niet periodiek her-gescreend? Dat zou eigenlijk een hele logische gang van zaken zijn. Want ja, zo een VOG, we kennen allemaal zo een VOG, die VOG vraag je aan op moment A. Daartussen zit een heel leven en vervolgens komt moment C voorbij. Ja en dat is dan nog maar de vraag of je je VOG nog steeds hebt. Dus wordt er nu ook periodiek of is er het voornemen om periodiek ook bestaande ambtenaren nog te screenen. Feitelijk gaf die beantwoording van die set vragen van ons ook de mogelijkheid om dat risicogebaseerd te doen. Er werd heel uitgebreid ingegaan op welke ambtenaren het meest kwetsbaar zijn voor corruptie. Dat zijn mensen die zich bezighouden met vertrouwelijke gegevens zoals het aanvragen van paspoorten, rijbewijzen. Die zich bezighouden, dat laat deze casus maar weer zien, met inkopen, die zich bezighouden met bijvoorbeeld het verstrekken van vergunningen. Daar zou je ook extra op willen toezien dat daar de integriteit hoog in het vaandel staat en wellicht zou, en daar zou de VVD groot voorstander van zijn, dat screenen en hoe wij dat doen in onze gemeente, ook onderdeel kunnen worden van het onderzoek. Tot slot, voorzitter, want ik wil ook nog een beetje tijd overhouden na zoveel interrupties die ik niet had verwacht, maar fijn om zo met elkaar in debat te gaan. Dan ga ik toch eventjes terug naar de Boompjeskade die ik al eerder heb aangekondigd. Daar zijn natuurlijk allerlei aanbevelingen in gedaan in het rapport van de enquêtecommissie Boompjeskade-Waterfront. En ik zou er groot voorstander van zijn om in het onderzoek mee te nemen of en op welke wijze al die aanbevelingen in place waren of zijn in deze casus. En dan wel welke zaken er toentertijd gemist zijn, want dat gaat iets zeggen wat mij betreft over de mate waar we in staat zijn om aanbevelingen die wij richting het college doen en die er vanuit verschillende hoeken richting het college komen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Dus ik zou in ieder geval de enquête Boompjeskade willen gebruiken als een soort van benchmark in het onderzoek. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dank u. Mijnheer Vonk.

De heer VONK (cu). Dank u voorzitter. Ik ga het kort houden omdat we ook benieuwd zijn naar de reactie van het college en ik mijn tijd ook wil gebruiken om daarop te reageren. Toch wil ik ook gezegd hebben, uiteraard, dat wij als fractie enorm geschrokken waren van de berichtgeving in de NRC toen we dat eind vorige week lazen. Het haalt alles onderuit waar de gemeente Rotterdam zegt voor te staan. Het is zeer schadelijk voor het vertrouwen in de overheid dat toch al enorm laag is, zeker in Rotterdam en het is ook een klap in het gezicht voor al die mensen die dag in, dag uit met ziel en

zaligheid en met passie en professionaliteit zich inzetten voor die gemeente. En daarom is het belangrijk dat we als raad ook gezamenlijk opstaan en zeggen dit mag nooit gebeuren en ik ben ook blij en het stelt mij ook hoopvol als ik de bijdragers van de verschillende partijen hoor over de hele linie, dat we daar ook pal voor willen staan. En daarom in dat kader steun ik ook het initiatief dat er genoemd is om de COR ook eigenlijk meer een positie te geven in dit verhaal, zodat ook de raad aan zet is om dit aan te pakken. Voorzitter, de tweede gedachte die opkwam toen we het artikel lazen was: hoe kan het dat wij als gemeenteraad dit uit de krant moeten vernemen? Ook daar zijn veel vragen over gesteld waar ik mij bij aansluit en die ene hele voor de hand liggende vraag herhaal ik toch nog een keer: wanneer wist het college dat de feiten van de NRC er waren zoals er zijn en dat er NRC-artikelen zouden verschijnen? Want ik kan me werkelijk niet voorstellen dat op het moment als je dat weet er ergens niet een signaaltje uitgaat van: daar moeten we de raad over informeren. Dus wat waren dan de afwegingen om op dat moment die raad niet te informeren. En dan tot slot voorzitter, kijk dat het gebeurt is één ding, maar dat het kan gebeuren en als ik het tweede artikel uit de NRC lees krijg ik de indruk dat het echt geen incidenten zijn, maar dat er een cultuur is waarin dit kan gebeuren. Of misschien nog wat preciezer gezegd, dat er sprake is van gebrekkig leiderschap waarbinnen dit soort incidenten kunnen gebeuren. Voorzitter, daarom heb ik daar nog twee vragen over. We hebben een Waterfrontschandaal gehad. Daar is een traject in geweest, volgens mij onder leiding van een adviesbureau, iets van TwynstraGudde of iets dergelijks. Is dat verandertraject klaar, afgerond? Zijn alle lessen inderdaad ook echt geïmplementeerd? Kunnen we daar in dit kader toch nog een keer een update van krijgen. En een tweede vraag, u stelt een onderzoek in, maar u stelt een onderzoek in naar de incidenten die er zijn gebeurd. Daar gaat het volgens mij niet om. Het gaat erover dat er onderzoek moet komen naar hoe dit soort incidenten, wat dus eigenlijk geen incidenten zijn, kunnen gebeuren. Dus er moet onderzoek komen naar het leiderschap in de organisatie. En bent u bereid om dat onderzoek ook te doen? En ook daarin zou denk ik de raad een belangrijke rol moeten vervullen. Dank u wel.

De VOORZITTER. Volgens mij hebben we nu alle fracties... De heer Oostdijk, ik wist niet dat u nog het woord wilde voeren.

De heer OOSTDIJK (fvd). Voorzitter, dank. Met verbazing hebben wij kennisgenomen van de gebeurtenissen omtrent de vermeende fraude bij de afdeling Vastgoed en Stadsontwikkeling. Er zijn inmiddels al veel vragen gesteld, waaronder ook vragen die wij hebben en we wachten de beantwoording af. Ik hou het daarom kort. De aantijgingen in meerdere NRC-artikelen zijn zeer serieus en roepen vele vragen op. Ervan uitgaand dat de artikelen betrouwbaar zijn, is FVD Rotterdam benieuwd hoe het kan dat dit alles niet eerder is opgemerkt en de raad niet is geïnformeerd. De raad kan op deze manier zijn controlerende taak niet uitvoeren. We gaan aandachtig luisteren naar de maatregelen die het college gaat nemen om te voorkomen dat soortgelijk grootschalig misbruik van gemeenschapsgeld in de toekomst gaat worden voorkomen. Tot zover, dank u wel.

De VOORZITTER. Dank u zeer. Dan beginnen we nu aan de beantwoording van de zijde van het college in de eerste termijn. De afspraak in het college is dat ik als burgemeester begin, ook in relatie tot de vragen rondom informatievoorziening. En dan zal de wethouder Organisatie en de wethouders SO de rest van de beantwoording voor hun rekening nemen. Dus ik begin zo dadelijk. Mag ik mevrouw Kockelkoren vragen om behulpzaam te zijn?

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Voorzitter, hartelijk dank. Het overgrote deel van de vragen is voor de inhoudelijke portefeuillehouders. Er is een enkele vraag gesteld over het Wijkpaleis en Bibob. Daar ga ik zo meteen wat over zeggen, maar ik begin eerst met de informatievoorziening aan de raad en dan ook iets zeggen over hoe wij met u omgaan op het moment dat wij er kennis van hebben dat een journalist met een artikel bezig is. Gaat u er maar van uit dat het college gelijktijdig met u geïnformeerd is. Op het moment dat dat stuk in de krant verscheen was voor ons ook het eerste moment dat wij waar de journalist over ging schrijven ook hebben geconsumeerd, ook voor het eerst hebben kennisgenomen. We wisten natuurlijk een aantal weken dat de journalist vragen heeft en die vragen werden gesteld aan onze voorlichting en die werden in samenwerking met de inhoudelijke afdelingen zo goed mogelijk beantwoord. Maar op dat moment gelden er eigenlijk twee dingen. Er geldt er eigenlijk een gouden regel om te beginnen. Dat is dat je op het moment dat je weet dat een journalist een artikel aan het schrijven is, die ga je niet kapot publiceren. Je laat de journalist zijn werk doen. Als je weet dat een journalist komende maandag een verhaal heeft en je hebt een idee van in welke richting het gaat, ga je niet zelf de openbaarheid zoeken, want een brief sturen naar de raad is

dan zelf de openbaarheid zoeken. Je laat de journalist in zijn waarde. Hij maakt zijn verhaal af. Hij of zij publiceert zijn verhaal en vanaf dat moment kan het andere werk beginnen. Het is een heel goed gebruik sinds jaar en dag, in heel journalistiek Nederland en ook in relatie tot gemeenteraden en parlementen, als je weet dat een journalist met een verhaal bezig is, ga je als minister niet een brief sturen naar de Kamer. Dan laat je de journalist zijn verhaal afmaken.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). U heeft een interruptie van de heer Moti.

De heer MOTI (pvda). Voorzitter, voor mij is dit echt nieuw. Ik heb nog nooit gehoord van deze clause in de actieve informatieplicht. Het college heeft gewoon een actieve informatieplicht. En er is geen enkele reden om de actieve informatieplicht op te schorten, omdat de journalist met een verhaal bezig is. Dat is echt voor mij volstrekt nieuw.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Maar dat is ook niet wat ik zeg. Een journalist is bezig een verhaal te maken, die stelt daar vragen over en dat laat je gebeuren, want dat is zijn werk. En als hij publiceert dan kan iedereen er kennis van nemen. Dat staat volgens mij los van de actieve informatieplicht die je hebt over beleidsvoering, beleidsontwikkeling, dan wel relevante zaken die zich binnen de gemeente afspelen waarvan je denkt, en nu moet de raad dit weten. Als een journalist bezig is met een verhaal, hoeft dat niet automatisch te betekenen dat er ook direct een actieve informatieplicht aan gekoppeld hoeft te zijn, want we wisten een aantal weken dat een journalist vragen stelt, je hebt een vermoeden dat er een verhaal aan zit te komen, wat schrijf je dan naar de raad? Ik weet dat de NRC bezig is met een verhaal.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Moti.

De heer MOTI (pvda). Wat ik graag had willen weten is dat na het gesprek op 27 oktober jl., waarna het college, de wethouders een ambtenaar hebben geschorst en er een extern onderzoek is gestart, dat we dat aan de raad gemeld hebben. We hebben meldingen van een ernstige kwestie binnen de afdeling SO en die kwestie gaat hier en hier over. En daarom hebben we nu een extern bureau ingehuurd die hier onderzoek naar doet want we nemen dit heel serieus. Dat had wel degelijk aan het raad actief gemeld moeten worden. En dat is nog los van de vraag of de NRC wel of niet een artikel schrijft. Op het moment dat het college dat weet en die handelt daar naar, dat lees ik uit de brief van het college, had dat ook aan de raad gemeld moeten worden.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Daar heeft u inmiddels ook natuurlijk een brief over gekregen. Over de timing valt natuurlijk altijd te twisten, maar u heeft een brief gekregen van het college over de ingezette lijn.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Coşkun, zie ik eerst. Sorry, de heer Moti. Dan geef ik eerst u het woord en dan de heer Coşkun aanvullend.

De heer MOTI (pvda). Ja, en ik hoor nu dat een van de overwegingen van het college is: we hebben gewacht met het sturen van de brief, omdat de NRC zou publiceren en ik vind dat echt een onbegrijpelijke redenatie. De actieve informatieplicht kent geen opschortende werking. En al helemaal niet omdat de journalist met een artikel bezig is. Ik ben blij overigens dat het artikel er is en dat we onderzoeksjournalisten in Rotterdam hebben die dit boven tafel hebben gekregen. Ik denk het college ook want op basis van eigen informatie kreeg het dit niet boven tafel maar het kan geen reden zijn om de raad later te informeren.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Coşkun nog aanvullend.

De heer COŞKUN (sp). Eigenlijk op de burgemeester en op zijn start, hoe die begint. Ja, op het moment dat wij het wisten, wist u het ook. Geen enkele reflectie. Ik had anders verwacht van onze burgemeester. Op 14 februari, Valentijnsdag van dit jaar, wist de gemeentesecretaris, die start een onderzoek. De gemeentesecretaris is lid van het college. Vier maanden later, vijf maanden later

worden de wethouders geïnformeerd. Die wisten wat er speelde. Niets naar de raad. Niet op 14 februari, niet in juni. Het college start zelf zijn forensisch onderzoek, omdat de NRC inmiddels had geschreven en daarmee bezig was. Er gaat niets naar de raad. Alle fractievoorzitters hier moesten afgelopen vrijdag vragen: hé, college, krijgen wij onderhand ook nog eens een keer informatie? Niets! Geen enkele verontschuldiging. Ik had verwacht dat onze burgemeester zou beginnen met excuses aan te bieden.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Ik probeer aan te geven dat mijn rol hier in dezen is vanuit communicatie vanuit het college richting de raad aan te geven hoe ik als die verantwoordelijke voor die communicatie aankijk tegen de feiten en hoe de rol van de journalistiek geëerbiedigd wordt. De wethouders zullen straks in relatie tot de feiten waar u met elkaar in debat over bent geweest daarop reageren. Ook op die discussie: de raad is wel of niet geïnformeerd et cetera. Ik beperk mij uitsluitend tot de krantenpublicatie en waarom niet eerder over de zoektocht van de journalist met de raad is gecommuniceerd. Ik beperk mij uitsluitend tot dat onderdeel en daarvan zeg ik u, er komen vragen binnen, die worden beantwoord en het is not done, de heer Moti is bezig, maar het is not done om een verhaal van een journalist in de maak kapot te maken door daar zelf als overheidsorgaan actief de openbaarheid over op te zoeken. Dat doen we ook nooit als het gaat om Wob-verzoeken of Woo-verzoeken. Als een journalist of iemand anders een Woo-verzoek indient, zijn we dan bezig die te beantwoorden, maar we gaan zelf nooit actief de openbaarheid in totdat het Woo-verzoek is beantwoord. En daarna zetten we de informatie online. Dat is wel een zeer, misschien niet een regel, het is ook niet een wettelijke bepaling maar het is wel de manier waarop je het recht van een journalist die bezig is met een exclusief verhaal te maken, niet kapotmaakt als overheidsorgaan.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Biljoen. De heer Vonk, sorry, dan heb ik niet goed gezien wie als eerste opstond.

De heer VONK (cu). Dank u wel. Even ter verduidelijking, u zegt: het artikel lezen wij pas toen wij het ook lezen, maar de feiten uit het artikel die zijn gedeeld met de ambtelijke top, dus datgene wat erin stond, dus niet het artikel zelf, maar wel de feiten zijn gedeeld. Daarna is er contact geweest met het college. Mijn vraag is, wist u al van de feiten die in het artikel zouden komen te staan? En wist u ook dat er op niet al te lange termijn een artikel over zou verschijnen?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Dat laat ik straks over aan de portefeuillehouder, want ik ben daar in dat proces niet betrokken dus ik kan het niet met gezag beantwoorden. Maar waar het mij hier over gaat is, als een journalist een verhaal maakt, dan laat je dat lopen en die zal daar dan vragen over stellen, et cetera. Dat ga je niet met een brief aan de raad een week daarvoor kapot maken. Dat is not done, dat doe je niet. Met Woo-verzoeken doen we dat ook niet. Maar actief contact zoeken met de raad over andere informatie uit inhoudelijke dossiers, daar ben ik niet bij betrokken geweest, want ik ben verantwoordelijk voor de communicatie met u. Daarom praat ik in algemeenheid over hoe ik dit zie en ook hoe ik ook vind dat een journalist beschermd moet worden in het maken van zijn verhaal.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja dank voorzitter, ik wil de burgemeester toch een beetje helpen. Ik heb bij geen enkele van mijn mederaadsleden gehoord dat er iemand is die een journalist kapot wil maken. Wat wij willen is een nieuwe bestuurscultuur. Titel van de aanvraag 'Is dit de nieuwe bestuurscultuur?'. En vervolgens hoor ik u nu zeggen dat u het niet openbaar wilt maken. Wij hebben daar wat moeite mee. Wij willen een nieuwe bestuurscultuur waar dit soort dingen wel openbaar kan worden gemaakt. Kunt u daarop reflecteren?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Dat ben ik met u eens. Daar is geen nieuwe bestuurscultuur voor nodig. Dat hoort zo te zijn. Dat als er ontwikkelingen zijn in het college, in de stad, waar het college weet van heeft en die relevant zijn voor de bestuurlijke rol en de politieke rol van de raad,

behoort de raad erover geïnformeerd te raken zodat u daar kennis van draagt. Maar dat is ook niet de insteek van dit korte antwoord dat ik heb over de relatie tot een verhaal dat in de maak is en of je daarover contact zoekt met de gemeenteraad. Mijn oordeel is: dat doe je niet.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Biljoen, nog aanvullend?

De heer BILJOEN (gl). Ja, voorzitter, eens, als het relevant is. Maar volgens mij is de aanleiding van dit debat een fraudecasus. Is al vaker voorgekomen in het verleden. Het is niet zomaar een actualiteitenraad. Dit doet ertoe. Begrijpt u de zorgen die er leven hier bij de raadsleden?

De heer ABOUTALEB (burgemeester). De burgemeester. Meer dan dat, ik deel de zorgen ook. Maar dat deel van het debat komt zo. U gaat met een paar stappen naar voren, want in de taakverdeling komt dat deel van het debat zo dadelijk met de portefeuillehouders.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja, voorzitter, ik heb zeer groot respect voor de functie van de vierde macht, de journalistiek. Maar op het moment dat vragen van journalisten aanleiding geven tot het inzetten van het zwaarste onderzoeksmiddel dat het college in handen heeft, en dat dat dan ook nog anderhalve maand duurt voordat wij daar kennis van krijgen, dan vind ik dat dat actief moet worden overwogen door het college. En dat het minste wat je zou kunnen doen als college, dat je parallel aan de publicatie van zo een artikel de raad informeert en zegt: wij gaan u op de kortst mogelijke termijn hierover informeren. En dat u dat actief doet en dat zou echt van het college gevraagd kunnen worden. Want ja, we hebben zeker... Ik bedoel de journalistiek heeft een hele belangrijke functie, want anders zouden we hier vandaag niet staan, maar ik vind wel dat als je zegt van: ja, dit is het gebruik, de journalistiek die is bezig en die kip laat je broeden. Ja, dat getuigt niet van het respect hebben van het gezag en van de functie die wij hebben als raad.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Nou, voorzitter, ik snap heel goed de richting van de vraag. Volgens mij, bij mijn weten is ook parallel aan die vragen die gesteld zijn in de organisatie gekeken van gaat dit ook leiden tot een waarheidsgetrouw verhaal in de zin dat wat de journalist schrijft ook de waarheid is zoals dat binnen, de heer Lansink-Bastemeijer sprak erover, het bestuur ook wordt gezien. Ik ga lang mee en ik weet dat veel journalisten en ook vele verhalen begonnen zijn die nooit tot een afronding zijn gekomen, die ook nooit gepubliceerd zijn. Omdat uiteindelijk toch de feiten aan het eind van het verhaal toch anders bleken te zijn dan de aanname op basis van een of twee lekken. Dus ik denk dat het goed is om ook voorzichtigheidshalve, wel, als er vragen worden gesteld dat altijd intern alarmbellen gaan rinkelen, dat is ook gebeurd, ook bij de portefeuillehouders, ook bij de diensten is dat gebeurd en vervolgens is er een moment om te bepalen 'en nou vind ik dat het verhaal zoals dat nu in de maak is, de vragen die gesteld worden en het onderzoek of het werk dat wij parallel daaraan doen binnen de organisatie om checks and balances te organiseren, nu aanleiding geeft om de raad te informeren', dan doe je dat. Maar het is zeer zwaarwegend om dat niet altijd te doen voordat een verhaal uiteindelijk wordt gepubliceerd, want dan maak je echt zo een verhaal kapot. Daar gaan andere journalisten dan ook mee aan de haal en dan doe je ook geen eer aan hetgeen een individuele onderzoeksjournalist aan het doen is. En daar maak je keuzes in en ik snap dat u liever een andere keuze gehad had willen hebben, maar het is wel de keuze die het college heeft gemaakt qua timing van wanneer het met de raad te communiceren.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Nou ja, ik vind dus dat het ook weinig reflectief is, omdat er in de brief die dan later is gestuurd naar aanleiding van het artikel op geen enkele wijze daar ook op wordt ingegaan van: oké, wat is dan de informatiepositie van de raad en hoe hebben wij dit gewogen? Er wordt gewoon gezegd: ja, er zijn twee artikelen geweest en daarom krijgt u deze brief. Ja, oké, en dan een tijdlijn erbij over wat er allemaal intern is gebeurd, maar ik zou dus daar op zijn minst een reflectie van verwachten, uit respect voor ons instituut. En dat is wel wat ik... Ik heb heel veel begrip voor hoe het loopt, maar ik zou de volgende keer in ieder geval het college uitnodigen om daar ook de raad wat meer in te bedienen, al is het maar na publicatie van het artikel.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). De mores zoals mevrouw Maassen geldt, maken we met zijn allen. Dus ook dit debat zal daaraan bijdragen dat we daar met elkaar opnieuw naar kijken: is dit de weg in een toekomstige omstandigheid maar zo is wel gehandeld met deze kennis van zaken.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, ik ben het wel eens met mevrouw Maassen, maar ik heb eigenlijk nog een vraag. U zegt dat u het ook had gelezen in de krant. Maar u bent coördinator Integriteit van de gemeente. U bent eindverantwoordelijk voor de bestuurlijke integriteit. Is er een moment geweest in die tussentijd dat u heeft gedacht: nou misschien is het nu tijd om de raad hetzij in het, hoe noem je dat, niet in het openbaar, maar achter gesloten deuren te informeren over deze ernstige zaak.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Ja, dat is ook terecht, maar er was ook geen sprake van bestuurlijke integriteit. Daar ben ik verantwoordelijk voor. Ik ben niet verantwoordelijk voor de ambtelijke integriteit, daar hebben we andere structuren voor, maar er was geen enkel moment in mijn richting een signaal dat er bestuurlijk integriteitsvraagstukken aan de orde zouden zijn. Dus die vraag snap ik, maar is niet aan de orde.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Moti, u heeft geen tijd meer, dus ik wil u nog een moment geven en coulant zijn, om een vraag te stellen. En dan is het aan u wanneer u die wil inzetten. Dus als u dat nu wenst, dan geef ik u het woord.

De heer MOTI (pvda). Ik vind het jammer dat we in zo een belangrijk debat als vandaag, waarvoor ik juist een oproep doe, dit moeten we met elkaar proberen op te lossen, de onderste steen boven te krijgen, dat we eigenlijk onszelf begrenzen met tijd. Ik zie dat meerdere collega's daar last van hebben. Dus ik hoop ook een beetje coulant... Ik zal echt proberen terughoudend te zijn, maar ik hoop op een beetje coulance van de raad, omdat het ons allemaal betreft. En op dit punt zou ik dan toch die laatste, nou ja, ik hoop niet de laatste, maar toch willen gebruiken. Want de burgemeester refereert naar een mores, maar er is geen sprake van een mores. De actieve informatieplicht staat gewoon in wetten en regels. En ik heb het er even bij gepakt, en als het gaat om kwesties van integriteit, staat gewoon in de actieve informatieplicht in onze wetten en regels dat wij geïnformeerd moeten worden. En ik zie nergens in het stuk, ik ben het nu aan het doorbladeren, dat publicatie van een onderzoeksjournalist een reden kan zijn om dat op te schorten. Sterker nog, er staan wel regels in waarom het niet geldt. Als het openbaar belang geschaad kan worden, dan geldt niet de actieve informatieplicht. Maar dat is hier niet het geval, een deadline van een onderzoeksjournalist is geen openbaar belang. Dus nogmaals, er is geen sprake van mores, er is gewoon sprake van regels. Die staan zwart-op-wit. Ik zou het college echt willen vragen om deze, in mijn ogen een beetje zelfbedachte regel, zo snel mogelijk weg te schuiven en gewoon terug te komen op wat hoort, actieve informatieplicht.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Ja, punt. Dank u wel. Ik zag mevrouw Coenradie, dat ging volgens mij over uw procesvoorstel. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Dat klopt inderdaad. Want ik zie ook wel dat de tijd terugloopt. Dat is voor ons natuurlijk niet anders, alleen, we hebben daar wel iets meer tijd voor. Dus ik zou of u willen vragen om iets wat meer coulance richting de partijen bij wie de tijd nu op raakt, of dat we toch een klein beetje opplussen met een halfuur, om die partij ook wel wat meer gelegenheid te geven. Dat gaat niet om heel veel minuten per partij, maar wel toch iets meer.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Het is voor mij als voorzitter wel prettig als we dan gewoon een afspraak maken over een halfuur opplussen, dus dan kijk ik even rond, want anders moet ik iedereen een voor een coulance gaan geven en dan kan dat toch tot scheve gezichten leiden. Dus, als iedereen daar, ik zie daar instemmende gezichten, dan zou ik willen voorstellen om een halfuur op te plussen. En dan wil ik tegelijkertijd ook wel verzoeken om enigszins beknopt te zijn in de vraagstelling, want dat komt het debat denk ik ook ten goede. Dan de burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Toch denk ik dat er sprake is van een semantische discussie tussen mijnheer Moti en mij. Ik stel nooit ter discussie de vraag van de wettelijke bepaling van de actieve informatieplicht, die is er ook gewoon. Daar kunnen we nu gewoon met elkaar over eens zijn. De mores geldt wat mij betreft ten aanzien van hoe je omgaat met een verhaal van een journalist, dat je dat niet kapot maakt. Dat is eigenlijk waar het over gaat. Dat is wel degelijk de mores, dat is niet een regel, en ik denk dat het goed is om ook de eer te laten bij de journalisten die op dat moment bezig zijn een verhaal te maken en dat je dat niet kapotmaakt door te zeggen nu ga ik, voordat de journalist publiceert, zelf de vragen die hij mij gesteld heeft van een antwoord voorzien. Dat lijkt mij echt niet oké. Maar de actieve informatieplicht aan de raad is er, staat er, blijft ook bestaan. Er is altijd een discussie over de vraag of dat qua timing niet eerder had gekund, et cetera, dus dat neem ik wel aandachtig mee, daar luister ik ook naar. Maar aan mores geldt, heb ruimte voor de journalist die een verhaal aan het maken is. Dat is de enige mores waar ik naar verwijs. Ik zeg niet dat actieve informatieplicht mores is. Zeker niet, dat is een wettelijke bepaling.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u. Ja dan ben ik wel benieuwd naar die mores, want ik heb ook de tijdlijn gezien. En er zit best wat tijd tussen. Stel nou dat een journalist aangeeft, nou, ik ga over twee maanden eens een keer publiceren. Is dat dan ook mores? Houden we dan als college ook twee maanden onze mond naar de gemeenteraad? Hoe werkt dan zo een mores? Waar kan ik dat terugvinden?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Nee, de actieve informatieplicht kan een wens van een journalist wel degelijk overrulen. En als de feitelijke omstandigheden zich daarvoor voordoen. Dus het is niet altijd zo. Nee. Als iemand een documentaire aan het maken is die een jaar in de maak zou zijn, dat komt voor, of misschien wel langer, dan kan het zijn dat de feiten en omstandigheden in een gemeente in ontwikkeling wel degelijk met zich meebrengen dat een college zich wendt tot de raad, omdat actieve informatieplicht op dat moment de boventoon heeft.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, iets van de orde. Want we zijn nu al een halfuur bezig hoe we met journalisten moeten omgaan, maar daar gaat het niet over. Het gaat erom hoe we met de raad omgaan. En er is actieve informatieplicht en misschien was er helemaal geen NRC-journalist die met iets bezig was. Dan waren we ook niet geïnformeerd, terwijl er wel een fraudezaak speelde. Dus ik stel voor dat het college eerst beantwoordt waarom het ons niet heeft geïnformeerd. En als de wethouders dat moeten doen, dan moeten de wethouders als eerste aan het woord komen en ik stel voor dat we dat doen en het niet meer gaan hebben over hoe we met journalisten moeten omgaan maar hoe gaan we om met de actieve informatieplicht? Misschien dat wethouder Struijvenberg daarmee kan beginnen en beginnen met excuses aan te bieden.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Dat is een wens van een enkel raadslid. Het college heeft afgesproken in deze volgorde de beantwoording te doen. Dus wat mij betreft houden we die volgorde aan en ik denk dat het goed is om dan, ik ben overigens heel kort hoor, ik ben zo snel klaar. Dus daar hoeft u zich geen zorgen over te maken. De vragen zijn, mevrouw Coenradie, over het Wijkpaleis. Het is goed dat u weet dat ik overal strooi met mijn mailadres, in het hele land, dus iedereen mag mij mailen. Iedereen mag mij mailen. En het zou u verrassen, mevrouw Coenradie, ook partijgenoten mogen mij mailen. Ik zie daar geen verschil in. Iedereen mag mij mailen. Dat is een goed gebruik, daar kunnen de wethouders van getuigen dat ik dagelijks ongeveer zestig-zeventig mailtjes ontvang als een soort postbus van de stad Rotterdam en daarin, of ik beantwoord het zelf als het van mij is, of als ik een ambtenaar weet die daarover gaat, heel veel mailtjes tegenwoordig over parkeren, daarvan weet ik toevallig wie de ambtenaar is, het gaat om praktische vraagstukken, 'Kan ik nog een tweede vergunning?', dan gaat hij naar die ambtenaar met een tekstje erbij: graag afdoen. Is het een beleidsvraagstuk voor een wethouder dan stuur ik het naar een collega-wethouder. Zou je dat

alsjeblieft willen afhandelen? En zo komt er een mailtje van een partijgenoot in dit geval de heer In 't Veld. Ik lees hem. Het is interessant overigens dat er hele analyses zijn over wat betekenen de vier vraagtekens van de burgemeester op dat mailtje. Het zou een journalist, maar het zou ook anderen sieren als ze aan mij vragen, burgemeester, wat bedoelt u daarmee? Niemand heeft mij die vraag gesteld, 'wat bedoelt u met die vier vraagtekens?'. Ik kan u het antwoord geven namelijk, ik stuur het door naar degene die daarover gaat, van hier wil ik iets van weten. Het is een vraag, het is een vraagteken. Ik weet hier onvoldoende van, hier wil ik iets weten. En als het uitgelegd wordt als van het is een drammen van de burgemeester om iemand bij de Bibob te houden ja, dat is niet goed. Het is overigens onwaar, want betrokkene is gewoon gebibobd.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Dank u wel voorzitter. Ja, ik vind dit echt heel flauw. Als je toch in de rol van burgemeester een mail stuurt met vier vraagtekens dan komt dat toch niet over als een simpele vraag, kan iemand mij heel even uitleggen hoe dit zit? Want als dat de vraag is, dan vraagt dat misschien een halve minuut extra om die woorden dan ook uit te tikken. Goh, hoe zit dit dan? Kan iemand mij dit uitleggen? Maar een burgemeester, iemand vanuit die rol, die op die manier dat doorzet. Ik kan me voorstellen dat je dan als ambtenaar, als je dat leest, denkt, oké, ik moet me verdedigen of ik word hierop aangevallen of wat is dit? Maar het afdoen met: ach, het was gewoon een simpele vraag en die moet ik toch gewoon kunnen stellen. Nou ja, we kunnen het nu niet aan de betreffende ambtenaar vragen, maar ik kan me heel goed voorstellen dat je als ambtenaar geïntimideerd voelt en dat je denkt: ik moet op deze vraag echt wel met hele goede woorden antwoorden, want anders heb ik een probleem. En dat is een sfeer die voor mij neigt naar vriendjespolitiek, ik heb het eerder aangegeven, en die ik ook echt niet oké vind. Want dat maakt dat er dan dus ergens een angstcultuur wordt gecreëerd, of dat in ieder geval een ambtenaar enigszins in het hemd wordt gezet. Ik realiseer me dat dat hele stellige woorden zijn, maar ik vind dit ook nogal wat, dat dit zo wordt gestuurd.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Ik zag twee mensen staan. De heer Van der Velden, is het op mevrouw Coenradie?

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Nee.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dan ga ik eerst even naar de burgemeester, even aan mevrouw Maassen...

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Het is een aanvullende vraag op mevrouw Coenradie.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Oké, aanvullende vraag. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u. Ik heb naar de burgemeester geluisterd, maar je hebt natuurlijk altijd nog het verschil tussen informeel en formeel. En als u een formele vraag heeft, dan schrijft u gewoon zo een vraag uit. Dan heeft een ambtenaar, nou dit is een formele vraag van de burgemeester, maar vier vraagtekens, ik denk dat iedereen dat zal hebben, heeft dan gelijk de indruk dit is informeel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Voorzitter, ik neem ten sterkste afstand van de verdenking van mevrouw Coenradie. Ik vind hem ook al zwaar en ik neem hem ook zwaar dat hier de zweem van vriendjespolitiek wordt neergestort over de gemeenteraad en het zou haar sieren als ze dat terugneemt. Ik neem dat heel zwaar. Ik heb met betrokkene, nog eens, geen persoonlijk contact gehad. Hij heeft mij niet gebeld, ik heb hem niet gebeld. Hij heeft van mij ook geen antwoord gehad en het is wel een formele uitvraag aan de organisatie. Zo werk ik namelijk al jaren met mijn medewerkers en betreffende medewerker neemt contact op met mijnheer In 't Veld, legt hem uit wat de regels zijn en zegt tegen hem op deze manier komt u in aanmerking voor Bibob, u wordt gebibobd en hij is gebibobd. Vriendjespolitiek, voorzitter, ik werp het verre van me en ik vind het echt schandalig dat mevrouw Coenradie, ik ben heel voorzichtig met dat woord, schandalig dat mevrouw Coenradie mij hier beschuldigt van vriendjespolitiek. De vorige raad, voorzitter, van links tot rechts vond dat de burgemeester zich met het Wijkpaleis moest bemoeien, omdat dat maar niet snel tot stand kwam.

Mevrouw Coenradie kan te rade gaan bij andere raadsleden die hier toentertijd gezeten hebben en die weten dat zij aan de burgemeester hebben gevraagd zich te bemoeien met het Wijkpaleis, omdat dat niet snel tot stand kwam. En dat heb ik gedaan uit overtuiging en uit dienstbaarheid aan de democratie en om nu op mijn rug te krijgen dat ik me daarmee schuldig heb gemaakt aan vriendjespolitiek, ik vind dat niet kunnen, ik vind het stuitend en ik vind het beneden elk niveau.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Dank u wel voorzitter. Ik word regelmatig gepakt op mijn woorden, zoals veel mensen hier in de raad worden gepakt op woorden. Ik zei het neigt naar vriendjespolitiek. Ik heb niet gezegd: de burgemeester heeft vriendjespolitiek gepleegd. Dat heb ik niet gezegd, maar het neigt wel. En dat baseer ik op het moment dat een partijgenoot zo een mail stuurt en vervolgens de mail op deze manier wordt doorgezet en vier vraagtekens. Linksom, rechtsom. Maar iedereen zal zeker op het moment dat die mail direct afkomstig is van de burgemeester, dat voelen als: hé, is dit een aantijging of moet ik me hierop verdedigen of wat moet ik hiermee? Dit is niet zomaar een mail van een willekeurig iemand van: goh, leg het eens eventjes uit. Als dat ook de vraag is, dan zou die ook op die manier gesteld moeten worden. Maar de gevoeligheid in dezen zit hem in de vraagtekens en het feit dat die vanuit de burgemeester wordt gesteld. Daar zit het hem in.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Vriendjespolitiek voorzitter, in welke vorm, als die valt is het slecht. En ik snap de nuance wel, maar ik neem daar geen genoegen mee. Ik vind hem echt schandalig. Als ik zou schrijven richting een ambtenaar: dit is een partijgenoot van mij, ik verzoek je uitdrukkelijk om hier af te zien van Bibob, dan had mevrouw Coenradie gelijk. Het is een vraag zoals ik die elke dag tientallen keren aan mijn organisatie stel. Tientallen keren. Soms met een vraag, soms met twee vraagtekens, soms met een woord: hoe zit dat? Ik heb niet de tijd om uitgebreide teksten te schrijven richting mijn medewerkers en ik werk met medewerkers op deze manier. Ze kennen mij en ze weten hoe ik mijn vragen stel en er komen antwoorden op. En in dit geval is het keurig opgepakt en gewoon, mevrouw Maassen, volgens beleid ook afgedaan. U vroeg: als het sprake is van Bibob, dan moet je Bibob doen. Hier is sprake van Bibob, hebben we Bibob ook gedaan volgens beleid. En dan is het not done om dan vervolgens hier van mevrouw Coenradie te horen dat het riekt of neigt naar vriendjespolitiek. Ik vind echt dat u dat woord vriendjespolitiek hier terug moet nemen. Is niet aan de orde, niet aan de orde. Is echt heel zwaar. Niet aan de orde.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie, en ik zou dit debatje ook willen afronden, want het drijft wel een beetje af van de reden van dit debat. Dus voor het laatst het woord aan mevrouw Coenradie hierover.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Dank u wel voorzitter. Ik neem geen woorden terug zoals de burgemeester ook niet terugneemt dat de impact van vier vraagtekens niks anders is dan: ach, dat kan ik toch gewoon iedereen sturen want iedereen weet hoe dat is. Ik vind dat het de burgemeester zou sieren op het moment dat de burgemeester beseft dat zo een mail vanuit zijn positie impact heeft op welke ambtenaar ook en dat een ambtenaar zich daarmee in een hoek gedreven voelt. Of dat nou uiteindelijk de realiteit is of niet maar het feit dat dat de uitkomst zou kunnen zijn, dat zouden we toch moeten voorkomen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester en dan wil ik ook naar mevrouw Maassen.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Ik vind dat als je poneert dat iets riekt naar vriendjespolitiek, dat je bewijs moet hebben. Ik stel vast, eenzijdig, dat mevrouw Coenradie daar geen bewijs voor levert. En daarom is het een valse beschuldiging. En zo wens ik dat ook aan de annalen van deze raadsvergadering toe te voegen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja, voorzitter, u heeft vier vraagtekens gestuurd en ik heb al gezegd: ja, je kan er van alles in lezen, maar dat weten we niet. Dus daarom ook de vraag: wat was dan de informatie

die u wilde weten en wat u dan met die vier vraagtekens hebt geprobeerd duidelijk te maken richting uw ambtenaar?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Er waren 250 mensen die meededen aan de crowdfunding. Het is onmogelijk om 250 mensen te bibobben, dat is veel. Dus ik wilde van de directie Veilig weten, hoe gaan wij om met al die mensen die interesse hebben om financieel te participeren in dit project? En het antwoord was, we gaan een steekproef doen van 10%, maar één ding is zeker, mensen die boven de € 10.000,00 meedoen gaan we sowieso bibobben. En daarnaast is het een steekproef. Van de 250 mensen die zich aangediend hebben zijn er uiteindelijk 25 à 26 gebibobd. Dat is de informatie die ik wilde hebben. Betrokkene viel precies in de steekproef, is gewoon gebibobd. Dus een aantijging van een vriendsjespolitiek of van dien aard voorzitter... Nee nee, dat zeg ik niet, is volstrekt aan de orde. Het is legitiem dat daar een vraag over wordt gesteld, maar zonder daar een vraag over te stellen er wel conclusies aan te verbinden, ja dat vind ik niet zo netjes, en dan druk ik me zacht uit. Maar dat wilde ik graag weten, wat wordt de aanpak? En dat is de aanpak, en dat is ook niet dat de aanpak is aangepast opdat een enkele niet in die Bibob-procedure valt, zo is het niet. De betrokkene is daar gewoon in gevallen in de richting van de heer Van der Velden. Er was ook een zekere Van der Vorm die ook meedeed. Die viel ook gewoon in de steekproef, die is ook gewoon gebibobd.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, u verweet net mevrouw Coenradie dat ze afdreef van het debat, maar nogmaals ik wil het college oproepen om tot de kern van het debat terug te keren en details, ik snap dat de burgemeester zich wil verdedigen, maar dat zijn echt details, die hebben niks eigenlijk met de kern van dit debat te maken. En als de burgemeester niet bereid is om daar antwoord op te geven en zegt dat de wethouders dat gaan doen, dan stel ik toch echt voor dat de wethouders nu aangeven waarom de raad niet op tijd is geïnformeerd. En de details en de rest, ik snap dat hij zich wil verdedigen, maar dat zijn echt details in de slipstream van het debat. We moeten terug naar de kern van het debat en daar zijn dan andere wethouders voor die dat nu aan ons gaan vertellen.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Voorzitter, ik heb één vraag en dan ben ik klaar. Dan kan de vakwethouder... Dat is de vraag van de heer Soytekin over de rijksrecherche. De rijksrecherche is niet betrokken. De rijksrecherche heeft zich gemeld om geïnformeerd te worden. Maar zoals u weet, de rijksrecherche gaat over het strafrecht en handelt in opdracht van het Openbaar Ministerie en het Openbaar Ministerie doet dus nu geen onderzoek, maar wilde zich wel laten informeren over de stand van zaken. Maar in deze fase heeft de rijksrecherche geen rol. Voorzitter, dat waren de vragen die aan mij gesteld zijn.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Ik zie de heer Van der Velden aan de burgemeester.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, ik had nog een vraag openstaan wanneer de burgemeester voor het laatst de heer Van der Vorm, heeft gesproken of ontmoet.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Gisteravond.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Oké, dat is duidelijk. Gisteravond dus.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie, nog aan de burgemeester.

Mevrouw COENRADIE (lr). Ja, ik heb nog een tweetal vragen waarvan ik in ieder geval niet van mening ben dat die beantwoord zijn. Is het vaker gebeurd dat u binnen de organisatie, dat de burgemeester binnen de organisatie op welke manier dan ook, of onvrede kenbaar heeft gemaakt, of sturing heeft uitgevoerd over Bibob-onderzoeken die u ter ore zijn gekomen? En de laatste vraag aan de burgemeester of de burgemeester kan garanderen dat hij direct of indirect geen enkele inhoudelijke bemoeienis heeft gehad met het aankoopproces van het pand. En daar zou ik graag een duidelijk ja of nee willen horen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). De eerste vraag, ik ben beleidsmatig verantwoordelijk voor Bibob. Binnen het college is dat mijn pakkie-an. Dus ik ben daar mee bezig en ik hou me daar zeker mee bezig. Maar er zijn veel onderdelen van de gemeente Rotterdam die iets willen laten bibobben en dat gaat buiten mij om. Daar ben ik niet bij betrokken. Als SO zegt: we hebben iemand die een pand wil kopen en dat willen we graag bibobben en daar is directie Veilig in de uitvoering bij betrokken, dan doet directie Veilig dat. Het ontgaat mij, dat is gewoon een routinekwestie, daar ben ik niet bij betrokken. Anders zou de vraag zijn, heeft de burgemeester wel eens gezegd, die Bibob daar moet je niet doen. Nooit. Of burgemeester die transactie, die Bibob dat moet je wel doen. Nooit. Daar is beleid en dat wordt door de directie Veilig uitgevoerd volgens de protocollen die we daarvoor hebben. Ik heb nooit gezegd dat de gemeente het pand moest verkopen maar u was hier niet in deze raad. U moest weten dat tot op het niveau van een pand de vorige raad gediscussieerd heeft over de vraag waarom dat niet aan het initiatief is verkocht. Oud-raadsleden weten precies welk pand het was en de wethouder Schneider is toentertijd doorgezaagd door uw raad over waarom dat pand aan dat adres niet aan het initiatief verkocht is. Dus degene die zich op het niveau van een pand bezig heeft gehouden met de kwestie is niet de burgemeester, maar uw raad. De conclusie van dat debat was: burgemeester, het marcheert niet snel, wilt u zich daarvoor inzetten? En dat heb ik in opdracht van de raad gedaan, dienend aan het democratisch proces. Maar ik heb niet gezegd dat de gemeente dat pand aan dat initiatief moet verkopen, daar ga ik niet over, maar dat het wel snel tot stand moest komen, dat was de wens van uw raad. Uw raad heeft zich ermee beziggehouden, uw raad heeft dat pand daarvoor ook aangewezen en uw raad vond het goed dat daar die transactie plaatsvond. Zo is het. En ik ben graag ambassadeur van die mensen, want ja, onze raad heeft heel de mond vol van burgerinitiatief. Dat vinden we heel belangrijk. Dat is typisch een vorm van een burgerinitiatief dat ik graag met u omarmde en ook graag in de toekomst nog zou willen omarmen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Oké, dank u wel. Dan geef ik de voorzittershamer weer aan de burgemeester.

De VOORZITTER. Wethouder Struijvenberg.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dank u voorzitter. En voordat ik inga op vragen die zijn gesteld, zou ik zelf in ieder geval willen zeggen dat we, en dat hebben we ook gemeld in de brieven dinsdag en vrijdag, daar zijn een paar vragen over gesteld, dat wij als college en ik ook zelf geschrokken zijn van de inhoud van het artikel van NRC afgelopen donderdag en de navolgende artikelen die daarna kwamen. Want de beschuldigingen die daarin worden genoemd, die zijn heftig, die raken natuurlijk u, die raken ons als college, die raken ook onze organisatie. Ik heb de artikelen dan ook met een knoop in mijn maag gelezen en zeker met in het achterhoofd de eerdere fraudezaken waar het ook in uw eerste termijn over is gegaan. Hoe is dit nu toch mogelijk, is de eerste vraag natuurlijk die in je opkomt. En ik snap dan ook wel heel goed de emoties die de artikelen ook bij u oproepen en de vragen die u als raad daarover stelt. Want dat zijn vragen die ook bij ons, bij het college leven, maar die ook bij veel van onze ambtenaren leven voorzitter. En als het allemaal waar is wat we via de media tot ons nemen dan is dat inderdaad een klap in het vertrouwen van de overheid en vraagt dat om een uitvoerig onderzoek. De beelden die worden geschetst die vragen om antwoorden op de vragen die zijn gesteld. En het zijn antwoorden die ik nu nog niet allemaal heb, die ik nu ook nog niet allemaal ken. En juist daarom hebben wij besloten tot een extern forensisch onderzoek, om dat te laten uitvoeren met een oriënterende fase en een vervolgfase. Om ook onderzoek te doen naar alles wat we hebben aangetroffen in de artikelen en net zoals u wil het college natuurlijk de feiten op tafel krijgen om juist daar op basis van die feitelijkheid met elkaar te spreken over wat er aan de hand is en wat ons te doen staat. Want voorzitter, als nu zou blijken dat wij hier te maken hebben met processen die niet gevolgd worden waardoor er een papieren werkelijkheid wordt gehanteerd, dan gaan we dat stoppen. Als blijkt dat er sprake is van malversaties, dan treden we daartegen op. Als blijkt dat er zaken weggeredeneerd zouden worden, dan willen we dat het stopt. En daarom, ook echt daarom, moeten we die feiten boven tafel krijgen en ook zo compleet mogelijk boven tafel willen krijgen om het op een rij te hebben. En het gevoel van urgentie is hoog genoeg ervoor bij dit college voor een extern onderzoek en we merken uit de eerste termijn van uw raad, voorzitter, dat we dat gevoel van urgentie met elkaar delen. Voorzitter, de vragen die nog over de informatievoorziening gaan, laat ik daar dit over zeggen. Ik vind zelf dat een situatie als deze zich wellicht wat beter leent voor vertrouwelijke informatie richting de leden van uw

raad of misschien kan ik me voorstellen de leden van het presidium. Ik denk dat dat in zo een kwestie misschien een goede manier is om ons tot elkaar te verstaan. Wij hebben begrepen van de NRC dat publicatie van het artikel was voorzien voor zaterdag. En ik kreeg donderdagmiddag te horen dat publicatie online voorzien was voor donderdag. Begrijp me niet verkeerd, dat is het goed recht van een journalist, van een redactie. Daar gaat het mij niet om, daar hoeven ze zich helemaal verder niks over... Geen kritiek op hen. Maar dat is wel hoe het is gegaan. Dat is wel hoe het is gegaan. Als je op donderdagmiddag hoort dat de publicatie over een paar uur is, dan geeft dat mij eigenlijk in die situatie ook geen tijd meer om nog ook in de vertrouwelijkheid bijvoorbeeld leden van het presidium op de hoogte te stellen van het feit dat er een artikel aan zit te komen. Wat wel het geval was geweest als de publicatie inderdaad op zaterdag had plaatsgevonden, voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, wethouder, uw voorganger, Nico Janssens belde gewoon alle factievoorzitters persoonlijk op en zei, dit hebben we geconstateerd, daar zijn we van geschrokken en dit gaan we doen. En dat is al voldoende.

De VOORZITTER. Wethouder Struijvenberg.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Exact, voorzitter. Dus dat, zo een soort belronde naar de leden van het presidium, de fractievoorzitters daar, dat lijkt mij in zo een geval als dit een goed idee. We wisten natuurlijk niet precies wat in het artikel kwam te staan, totdat een van onze medewerkers, ja, onder embargo het artikel heeft gelezen. Natuurlijk onder embargo, want als je zegt: laat mij het artikel lezen, want misschien staan er dingen in die ik in een brief aan de raad stuur, dan krijg ik het artikel niet te lezen. Dus dat is dan dat. Maar een vertrouwelijke informatiebelronde, dat zou inderdaad iets handigs zijn geweest, maar dat lukte niet meer tussen de mededeling het verschijnt donderdagavond in plaats van op de zaterdag.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Kunt u zich dan voorstellen dat voor een toekomstig geval dan, op een moment dat de verwachte processen toch anders uitpakken dan voorzien, er een procesbriefje komt naar de raad, zoals ik voor heb gesteld, dat er in ieder geval aan de raad wordt medegedeeld van we gaan u zoveel mogelijk in uw informatiebehoefte voorzien en dat doen we op een zo kort mogelijke termijn.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Daar zou ik me iets bij kunnen voorstellen. Dat impliceert eigenlijk, de voorgenomen belronde die niet meer lukte, dat je in zo een geval in ieder geval een procesbrief, laat ik zeggen, een soort conceptprocesbrief klaar hebt liggen voor het geval dat er opeens een grotere spoed is, dat je nog niet het hele verhaal goed compleet hebt, maar dat je in ieder geval zo een procesbrief klaar hebt liggen, die à la minute de deur uit kan. Ik heb deze situatie in alle eerlijkheid niet eerder meegemaakt. Het is nu wel gebeurd. Ik vind het eigenlijk een nuttige suggestie voor mocht het ooit nog een keer gebeuren, je hoopt het niet, maar in dat geval.

De VOORZITTER. De heer Moti.

De heer MOTI (pvda). Ja, voorzitter. Ik heb al eerder gezegd dat ik van het college niet een reactie op het NRC-artikel verwachtte. Dat is niet wat de actieve informatieplicht inhoudt, hè. Het zeggen wat in de krant staat. Nee, de actieve informatieplicht gaat over: wij als college hebben nu informatie die van dusdanige aard is dat de raad dat moet weten. En uit de brief van het college haal ik dat op 27 oktober jl. de NRC-journalisten nieuwe informatie hebben voorgelegd, zoals het in de brief staat en dat die informatie gedeeld is met de wethouders en heeft geleid tot de schorsing van een ambtenaar en de opstart van het externe onderzoek. Dus blijkbaar is op 27 oktober jl. al belangrijke informatie gedeeld. Ook met het college, vooral de wethouders. En daar hebben de wethouders ook actie op ondernomen. Er is een ambtenaar geschorst, extern onderzoek geweest. En dat valt onder de actieve informatieplicht wat ons betreft. En mijn vraag is dan ook eigenlijk, want tussen 27 oktober en daadwerkelijk die eerste brief, wanneer is die ambtenaar dan geschorst en wanneer is dat extern

onderzoek dan opgestart? Was dat dan pas in de laatste week van deze, afgelopen week? Of was dat gewoon al weken eerder? Dat zou ik graag wel willen weten. En zo ja, waarom is dat toen niet gemeld?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee, de informatie die ambtelijk tot ons kwam in het gesprek van eind oktober, dat was informatie inderdaad die, nou ja laat ik zeggen, daarna, niet diezelfde dag, maar daarna heeft geleid tot de conclusie: schorsing ambtenaar en extern onderzoek. Maar het NRC-artikel is natuurlijk wel relevant, laten we eerlijk zijn. Het is natuurlijk wel relevant, want dat heeft te maken met de timing. Stel, er was nooit een artikel gekomen, dat bestond helemaal niet, en we hadden dit gedaan. Dan had ik u dat op enig moment ook kunnen laten weten. Dan had u gezegd, nou is het goed dat we geïnformeerd zijn. De crux van de vragen die hierover gingen is natuurlijk het feit dat er een artikel werd gepubliceerd op donderdag. Dat is het proces dat ik probeer uit te leggen, de klem die ik daarin heb ervaren en hoe dat is gegaan. Daar mag u iets van vinden maar zo is het gegaan. De andere vraag van de heer Moti, die zegt ja, wanneer is dat dan precies besloten. Dat is in de periode, laat ik zeggen, de eerste helft van november is dat geweest. Wanneer is dan besloten welke acties je specifiek op dat onderdeel neemt? Dat is toen besloten. Maar het onderzoek dat ik, dat is wel het inzicht dat ik heb, is het onderzoek dat uiteindelijk moet plaatsvinden, dat wat ons moet leveren gaat over meer dan alleen dat. Het gaat natuurlijk over meer. Het is een breder onderzoek en als ik de vragen in uw raad beluister, is die wens ook bij u aanwezig.

De VOORZITTER. De heer Moti.

De heer MOTI (pvda). Voorzitter ik kan me voorstellen dat het NRC-artikel leidt tot meer vragen en een breder onderzoek. Dat kan ik me voorstellen, maar ik lees ook uit de brief, en u zegt het nu net ook, dat begin november, of in de eerste helft van november, toen al actie is ondernomen. En ik vind dat die acties ook al tot de actieve informatieplicht aan de raad horen. Als er dusdanig integriteitsschending is, of vermoeden van, voor de vierde keer in een korte tijd, want het staat niet op zichzelf, dan hoort de raad daarvan op de hoogte gesteld te worden is mijn opvatting, zoals onze wet en regels gelden. En dat vind ik nog wel een kwestie waarvan ik hoop dat we dat in de toekomst dan wel gaan doen. Ik heb duidelijk gemaakt waarom ik dat vind. Ik hoop echt ook dat we dat in de toekomst wel gaan doen, want de regel die nu ineens hier ter plekke in de raad een beetje is bedacht, we wachten de publicatie af en dan pas wordt de raad geïnformeerd. Ja, laten we alsjeblieft dat niet als regel hier verheffen. Want dat is echt gewoon, wat mij betreft, ja, ik zeg maar gewoon flauwekul.

De VOORZITTER. Wethouder. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja, dank voorzitter. De heer Moti hoopt, mevrouw Maassen hoopt ook voor de toekomst maar ik wil niet hopen. Ik wil dat we daar afspraken over maken. Tussen 20 november en 8 december zijn 19 dagen. 27 oktober en 8 december zijn 43 dagen. Ik zie niet dat u geen mogelijkheid heeft voor een belronde. Het gaat er niet om of er een artikel wordt gepubliceerd van de NRC. Ik zie wel degelijk momenten voor een belronde. Het gaat om de mores. De burgemeester was zojuist aan het woord. U neemt het nu over. Het gaat om de mores. Ik ben niet tevreden over deze mores. Begrijpt u dat?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nou, wat ik vooral begrijp is het gevoel van ongemak dat komt als een gemeenteraad zo een zaak in de krant moet vernemen. Dat begrijp ik heel goed. Maar ik heb ook gezegd hoe ik daarin heb geacteerd. Ik heb ook gezegd dat het artikel werd verwacht op zaterdag. Ik heb ook gezegd dat het juist de bedoeling was om de raad dat niet in de krant te laten lezen. Ik heb ook gezegd dat dat onmogelijk werd gegeven de mededeling op de donderdag en de publicatie op de donderdag. We hebben een suggestie gehad van mevrouw Maassen. Dan zou je in zo een geval, als dat zou kunnen gebeuren weer een keer, daar misschien een procesbrief over voor op de plank kunnen hebben liggen die à la minute uit kan. Dat is een suggestie die ik zou willen overnemen voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja, nee, voorzitter, ik gaf het ook al bij de burgemeester aan. Na drie van dit soort fraudegevallen, dan ga je ervan uit dat het college hier actief op gaat reageren en niet deze afwachtende houding. En ook niet aangeven van we wachten tot een NRC-journalist iets heeft gepubliceerd. Je gaat ervan uit dat je de raad hier op welke manier vooraf informeert. Ik wil daar toch wel een enige reflectie op hebben. Of is het, misschien moet ik ook naar mijn collega's kijken hoor, is het nodig dat wij een motie indienen dat u deze mores verandert?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, wat wij nu tot zover weten, wat ook weer een hoop vragen oplevert, is natuurlijk niet wat je op 27 oktober weet. Dat moet de heer Biljoen zich even goed realiseren, hoe zoiets gaat. Er komt informatie en dan ga je zelf natuurlijk ook nog op zoek. En het lijkt mij heel onverstandig om u per drie dagen een brief te sturen met 'ik heb nog iets gevonden, ik informeer u maar, ik heb nog iets gevonden, ik informeer u maar'. Het lijkt mij veel verstandiger om een brief te sturen waarin u een wat beter beeld krijgt van wat er aan de hand is. En dat heeft geconflicteerd met de publicatie in de krant. Dat spijt me wel. Dat vind ik wel vervelend, maar ik heb u ook uitgelegd hoe dat is gegaan en ik hoop dat de heer Biljoen zich dat ook in kan denken. We moeten niet denken dat dat wij op 27 oktober jl. alle informatie hadden zoals we die op dit moment hebben. Dat was natuurlijk ook niet zo.

De VOORZITTER. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja voorzitter, ik ga hier toch even bezwaar tegen maken. En dan ga ik even terug naar een voorbeeld. Project Great is niet in de krant gekomen. Er zijn ook heleboel dingen die er spelen. U heeft wel de moeite genomen om hier mij telefonisch over te informeren. Niet in de krant. Hoe weet u dit dan, met wat u zojuist zegt?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dat is nu precies wat ik probeer uit te leggen, een belronde die je voorziet op vrijdag om een publicatie die op zaterdag komt en je bent nog dingen aan het uitzoeken om ervoor te zorgen dat je dan ook het goede telefoongesprek kan voeren met bijvoorbeeld leden van het presidium. Dat bleek niet meer mogelijk in de tijd die wij hadden tussen: hé, het komt op donderdag en de publicatie op donderdag. En dat snap ik wel het gevoel van ongemak dat dat oplevert, maar ik kan er niet meer of minder van maken dan het is. Dit is hoe het is gegaan. Dus precies wat de heer Biljoen zegt, hé, zo zou je dat toch kunnen doen, dat was ook het voorziene pad dat we zouden willen bewandelen. En dat hebben we niet meer gehaald toen opeens die publicatie naar voren werd gehaald.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja dank u wel, ik wil het graag even iets preciezer weten. Twee dingen. U zegt dat 27 oktober de informatie bij de ambtelijke top bekend was over de feiten die in het NRC-artikel zouden komen. Die zijn één dag later met u gedeeld. Misschien niet het hele artikel, maar we lezen in de tijdlijn dat de journalisten de ambtelijke top hebben geconfronteerd met de feiten. Dat staat trouwens ook in het NRC-artikel zelf. Dus de ambtelijke top wist de feiten die er in het artikel zouden gaan komen. En 28 oktober jl. bent u daarover geïnformeerd. U schudt steeds nee, maar ik maak hem even af. Want dat is wat ik uit de brief lees. Dan staat het kennelijk dan verkeerd in die brief. Dat kan natuurlijk. Dus mijn vraag is is dat zo? Wist u inderdaad niet het artikel, maar de feiten die er in dat artikel worden beschreven op 28 oktober? Die datum stond trouwens ook niet in de brief, maar u zei net een dag later. En mijn tweede vraag, had u dan al een plan in uw hoofd om de raad daarover te gaan informeren? Lag er al iets op de plank, oké, als we dat nu weten, dan gaan we dit doen. Had u een soort voornemen al geformuleerd? En het tweede punt is, u ging ervan uit dat op zaterdag een NRC-artikel zou verschijnen. Dat wist u. Wanneer wist u, is dan mijn vraag, dat er op zaterdag een artikel zou gaan komen. En had u dan ook al een plan klaar liggen om ons voor die zaterdag te informeren met gewoon een soort van: dit gaan wij richting de raad ondernemen? Dat is dan mijn vraag. En dat u dan overvallen bent op donderdag, dat snap ik, maar die zaterdag stond kennelijk ergens al in uw agenda.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Ik ga het proberen. De reden dat ik nee schudde, excuus ervoor, dat is niet vervelend bedoeld. Nee, het is niet zo dat wij op 27 oktober alles op tafel hadden liggen wat we nu op tafel hebben liggen. Dat is wat ik probeer te vertellen. Dat is wat ik probeer te vertellen. Dus wij kenden ook het artikel nog niet. Ik vermoed, ik weet het niet, maar ik kan me zomaar voorstellen dat het artikel nog niet geschreven was ook op die datum. We hebben het artikel voor het eerst gelezen. Eén ambtenaar heeft voor het eerst in mogen zien, niet meegenomen, in mogen zien op 6 december jl. En dat is dus hoe het zit. Dus die informatie, het is niet zo dat wij alle informatie op een rij hadden op 27 oktober. We wisten wel, er was wel informatie gekomen. En dan ga je verder zoeken en dan ga je nog verder zoeken en nog verder zoeken. Op een gegeven moment constateer je dat het onderzoek dat wij hiernaar moeten doen wat breder moet gaan worden dan alleen sec de zaak rond een ambtenaar die we hebben geschorst.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Als aanleiding van mijn eerste vraag en dan zeg ik ook dat u dat artikel niet kende, maar de feiten die uiteindelijk in het artikel terecht zijn gekomen waar wij van ondersteboven zijn, die wist u al wel. Niet het hele artikel, maar u wist van die schokkende feiten al af. Dat zeg ik. En dan moet ik nog maar een vraag stellen, welke feiten uit het artikel waren dan al wel bij u bekend op 28 oktober?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Ik ben geïnformeerd in de eerste helft van november over het feit dat in ieder geval de informatie aanleiding gaf voor het, nou ja, mogelijk in gang zetten, moet ik dan nog voorzichtig zeggen op dat moment exact. Maar goed, richting een schorsing van de ambtenaar en een onderzoek daarnaar. Maar er komt natuurlijk meer boven. Er is ook nog een tweede gesprek geweest. Ambtelijk met de NRC. En je gaat zelf ook vragen stellen intern. Als je dingen verneemt, dan ga je zelf natuurlijk niet zeggen, nou dan wacht ik af of er nog meer komt of niet en dan zien we wel weer. Je gaat natuurlijk zelf ook vragen stellen. En ook daar komt informatie over naar boven. En dan ga je een keer een conclusie trekken. We hebben nog onderzoek te doen, maar wel wat breder dan alleen sec dit ene aspect van het verhaal. Dus dat bouwt zich op in de tijd. In plaats van 28 oktober is het beeld compleet, het beeld is nu ook nog steeds niet compleet, dat weet u ook. Daarom ook het onderzoek, voorzitter. En in de volgtijdelijkheid daarvan hebben wij ook op een gegeven moment het NRC-artikel, een ambtenaar, mogen inzien, dat was 6 december jl. En we kregen op de donderdag te horen, publicatie was voorzien voor zaterdag, hadden we al gezegd, maar dat wordt nu donderdag. En dan wordt het doen van een belronde en wat je aan het voorbereiden was om de belronde goed te kunnen doen, dat werd in die uren niet meer mogelijk.

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer, sorry, ik dacht dat u klaar was. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ik ben klaar als ik antwoord heb op de vragen. Welke feiten waren bekend? Want u had al feiten op tafel die aanleiding gaven tot een onderzoek. Welke feiten waren dat dan? En was het toen ook een voornemen, dat was mijn vraag, was het toen ook al een concreet voornemen om de raad daarover te gaan informeren? En dat geldt ook voor het NRC-artikel waarvan u dacht dat het op zaterdag zou komen. Lag er, omdat u wist dat hij op zaterdag zou komen, al een concreet voornemen om de raad er actief over te informeren?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dat laatste probeer ik echt duidelijk te maken. Ja, het was mijn bedoeling een belronde te doen, omdat zo een geval als dit volgens mij zich leent voor een vertrouwelijke belronde. Maar ook een belronde vergt wat meer dan, er komt wat aan. Dan heb ik nog wel iets meer te vertellen dan alleen dat. Lees de krant van morgen, maar dan weet je dat er iets in de krant komt. Dus die voorbereiding, dat liep. Maar die belronde was daarmee niet meer haalbaar toen je donderdag hoorde dat het op donderdag komt. Dat wil ik duidelijk hebben. En nu ben ik het toch weer een beetje kwijt. Ja, de informatie natuurlijk dat er sprake zou zijn van een betaling van een bedrijf dat opdrachten van de gemeente kreeg aan bedrijven van een medewerker van de gemeente Rotterdam. Die informatie, dat is natuurlijk wel een enorme red flag. Maar als je dan daarna zegt, dat was het dan, klaar. Dat hebben we niet gezegd. We gaan natuurlijk nog meer vragen stellen. Er kwam ook nog meer

informatie overigens tot ons enzovoort, enzovoort. En dan gaat die bal rollen. Dan zie je dat die bal groter wordt. Dan zeg je op een gegeven moment, we hebben niet alleen een onderzoek te doen naar sec één incident. We hebben een breder onderzoek te doen.

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Kijk voorzitter, ik ben een beetje op zoek naar waar de pijn van onze raad zit want die voel ik met mijn collega's samen. Want ik voel ook dat belang van die actieve informatieplicht. Maar ik kijk ook nog even terug naar de beantwoording van de vragen die ik heb gesteld over corruptie binnen het ambtelijke apparaat. En toen heb ik gevraagd wat uw beeld is van de omvang van ambtelijke corruptie. En daar wordt ook gesteld dat er 73 meldingen zijn geweest, volgens mij in dit jaar. Daarvan zijn er 17 aangetoond en 10 gevallen zijn nog in behandeling enzovoorts, enzovoorts gaat die beantwoording van die vraag. Dat zet mij aan het denken dat integriteit en het melden van integriteitsvraagstukken aan ons als raad, dat die informatieplicht die we daarbij zien en voelen ook vanuit de wet, zich dat vooral vertaalt in achteraf informatie in een overzicht van integriteitsschendingen, dat wij elk jaar tot ons nemen. Zo ten opzichte van de jaarrekening. Daar zou ik nog een heel eind in mee kunnen gaan, dat we dat misschien met elkaar onvoldoende onszelf hebben gerealiseerd dat wij op die manier worden meegenomen in integriteitsschendingen. Waar voor mij volgens mij de pijn zit, is dat dit een afdeling betreft die al eerder letterlijk heel slecht in het nieuws was, waar zelfs een enquêtecommissie op is geweest. Dit geval, Stadsontwikkeling, Vastgoed. Dat had eigenlijk al ergens in oktober, november toch met ons gedeeld moeten worden. Dat is eigenlijk denk ik waar de verwachtingen van de raad ten opzichte van uw handelswijze wat uiteenlopen. En ik denk dat ik dat goed kan begrijpen met uw verweer dat u zegt ja, ik wilde u ook goed informeren. Dat was ik ook van plan. Maar ik denk dat achteraf gezien en achteraf is denk ik ook waarom we hier staan vandaag, om dat met elkaar uit te spreken, achteraf gezien het gezien de unieke situatie dat het wederom in vastgoedland was geweest, we hadden gedacht op het moment dat u daar toch te veel signalen van kreeg dat u even een belletje had gehad en even los had getrokken van berichtgeving door de krant. Maar dat wilde ik eens met u doorspreken of u dat achteraf misschien ook zo zou kunnen zien.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Zeker voorzitter, dat zou je achteraf zo kunnen zien. En iedereen mag er een oordeel over hebben, maar ik heb denk ik hopelijk wel goed uitgelegd hoe ik heb gehandeld, waarom ik heb gehandeld en hoe dat precies is gegaan. En dat ik wel op het netvlies heb dat het vervelend is als de raad belangrijke zaken voor het eerst in de krant moet vernemen, dat ik me daar wel van bewust ben en dat ik daar ook op handel en waarom dat in dit geval niet is gelukt. Ik hoop dat ik dat in ieder geval goed aan u heb mee kunnen geven.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, bijna. U hebt geprobeerd tussen donderdag, dat de journalisten het hebben voorgelegd, en de brief die wij vrijdagavond kregen te zeggen, ja dat is niet gelukt. Overigens kregen wij die vrijdagavond nadat wij zelf een brief hebben gestuurd vrijdagochtend. Maar in de brief die u ons gisteren hebt gestuurd, schrijft u zelf dat u al begin 2023 op de hoogte was gebracht, dat er een onderzoek zou komen. Dat daar al in juni de conclusies op zijn gekomen. Nadat NRC-journalisten, dat schrijft u zelf hoor, op 27 oktober nieuwe informatie hebben voorgelegd, is er een integriteitsmelding gedaan en hebben de wethouders, onder andere u, gesproken over de schorsing van de betreffende ambtenaar en is er een extern onderzoek gestart. Dat is dus 27 oktober. Daar vroeg de heer Vonk ook naar. Was er nou echt geen tijd tussen 27 oktober en nu om ons te melden dat dit speelde, dat er waarschijnlijk een NRC-artikel zou komen, et cetera, et cetera, en hoe u daarop acteerde en reageerde? Dat is niet tussen donderdag 6 mei en vrijdag 7 mei dat u van ons een brief krijgt van: hé, waar blijft de informatie. Daar zit echt veertig dagen tussen. En veertig dagen vasten doen katholieken alleen voor Pasen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nou voorzitter, dat wil ik me ook wel aantrekken. Ik heb gedacht juist goed te handelen en ervoor te zorgen dat de raad op tijd geïnformeerd werd. Dat heeft

niet gewerkt, dat kunnen we allemaal constateren, dat is gewoon een feit. Dus ook dat zal ik meenemen, naast de suggestie van mevrouw Maassen.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, ik vond dat de heer Lansink-Bastemeijer het mooi formuleerde. En waar ik inderdaad toch nog een beetje op blijf aanslaan is inderdaad wat de heer Coşkun net ook zegt. In de stukken die wij van het college hebben gekregen staat dat wethouder FODG en wethouder HEHB, u mag zelf onthullen wie dat dan zijn, begin 2023 geïnformeerd zijn over een omvangrijk en..., een integriteitsmelding met heel veel stukken. Documenten, e-mails, et cetera. En ik stelde de vraag die de heer Biljoen ook stelde, waarom is het college dan zo geschrokken van het NRC-artikel? Wat is er dan anders dan die informatie die dus al in ieder geval vanaf januari 2023 bij een deel van het college bekend is? Waarom schrikt het college daar zo van?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, omdat er door de NRC werd gemeld dat er sprake zou zijn van betalingen van een bedrijf aan een bedrijf van een ambtenaar, terwijl diezelfde ambtenaar opdrachten aan dat bedrijf had gegeven, dat was nieuw. Dat zat niet in de informatie van begin dit jaar. En over de informatie van begin dit jaar, dat heeft uiteindelijk... dat komt ook allemaal terug in het onderzoek, maar goed ik moet oppassen dat ik niet te veel nu conclusies zou... Ik ben heel erg geneigd om conclusies met u te delen of in ieder geval in mijn hoofd dingen te willen vinden maar ik vind ook in het belang van een goed onderzoek dat we dat niet te vroeg doen, maar laat ik het zo zeggen om wel even de dingen goed te scheiden. Wat er uiteindelijk uit is gekomen van begin dit jaar, dat was een onderzoek dat uiteindelijk ging over NPRZ-panden. Dus dat is een andere zaak. Een andere zaak, wat toen uiteindelijk is onderzocht. Dus wel belangrijk om dat met elkaar te scheiden. Dus ook toen was er sprake van veel informatie overigens, daar niet van. Maar die heb ik niet zelf tot me genomen. Dat is gewoon een zaak die bij het integriteitsproces hoort. Maar ik heb wel vernomen, daar rolt één zaak uit die we echt moeten onderzoeken. Dat was de zaak die had te maken met NPRZ-panden.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Dat geeft wat meer duidelijkheid en wat ik dan ook begrijp, wat nieuw was, waren dus die betalingen. Dus het feit dat deze ambtenaar BV's had en dat daar betalingen naartoe gingen. Maar dan vraag ik mij toch af, waren de signalen die de twee, nou in ieder geval twee ambtenaren hebben gegeven, niet ook red flag genoeg om toch te handelen? Want het ging over onvolledige betalingen, het ging over declaraties achteraf, het ging eigenlijk over allerlei zaken die al bekend waren waarvan ik zou zeggen dat alle alarmbellen moeten afgaan. Dus wat is dan toch nog het verschil?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dat gaat over de wijze waarop er is gehandeld in 2021. Daar gaat die zaak over. 2021. Die kende ik helemaal niet. Nooit van gehoord, tot dit verhaal. Dat was uit 2021. Dus ook dat moet natuurlijk onderdeel zijn van het onderzoek. Ook dat moet voor ons aanleiding zijn om ook daar iets van te kunnen gaan vinden, maar dat is een zaak uit 2021.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali, tot slot.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, maar dan nog. Ik neem dat aan. In oktober is de gemeente geïnformeerd over het aanstaande artikel, waar dat ook aan de orde was. Dus dan snap ik nog steeds niet waarom dat geen reden was tot handelen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Naar aanleiding van wat wij in oktober te weten kwamen, hebben we gehandeld.

De VOORZITTER. De heer Moti.

De heer MOTI (pvda). Dit is wel een belangrijk stukje dat mevrouw Elfilali aan de orde stelt. Begin dit jaar, toen de eerste informatie richting het college kwam, en daar lezen we ook in de brief van dat de conclusie was dat het onderzoek geen aanleiding had voor een verder integriteitsonderzoek. En dat door de concerndirecteur SO is geantwoord op vragen van het college dat de afgesproken processen op orde waren, maar dat meer aandacht nodig was voor de kwaliteit. Maar het punt is natuurlijk voorzitter, dat als we naar de kwestie kijken en de memo die de afdeling Vastgoed in 2021 al op tafel legde, dat het ook gaat over de handelswijze van de directie SO zelf en nu schrijft u in uw brief dat de directie SO zelf heeft geconcludeerd dat eigenlijk hun handelen conform de regels was. Vindt u eigenlijk niet dat het een beetje een rare situatie is? Dat u eigenlijk aan degene die iets had moeten afhandelen, wel of niet goed is, had moeten afhandelen, vraagt: controleer is of u dat wel of niet goed heeft afgehandeld. Had u niet daar toen al op een andere manier dat onderzoek moeten laten plaatsvinden in plaats van alleen maar aan degene die toen destijds zelf een actor was, zelf dan daar een reflectie op te laten geven.

De VOORZITTER. U bent door uw spreektijd heen. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee voorzitter, want de memo en de gang van zaken rond 2021 waren niet bekend. Niet bij mij, waren niet bekend, kende ik niet. Ik kende de zaken uit 2021 niet. Daar kan ik dan ook niet op handelen. Ik ken niet alle zaken uit het verleden van deze gemeente. Die kende ik niet.

De VOORZITTER. Toelichting nog.

De heer MOTI (pvda). Gewoon even een verduidelijkende vraag hoor. Want in de brief zien we dat het college zegt, er is toen ons een omvangrijke en ongesorteerde integriteitsmelding gedaan. Dus een enorme hoop aan informatie is uw kant op gekomen in de melding. Daar zat dus niet die memo van 2021 tussen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Volgens mij juist wel, die is overigens niet mijn kant opgekomen. Waar de meldingen terechtkomen, daar is die terechtgekomen. Maar dat was inderdaad een grote, omvangrijke melding over... Ja, de heer Moti gaat al staan. Ja, nou oké. Een grote omvangrijke melding met van alles, laat ik het dan zo zeggen, er zat van alles en nog wat tussen. Daar ben ik wel van op de hoogte gesteld, dat die was gedaan. Toen hebben ze gezegd: wat doen we ermee? Dat moet je uitzoeken. Toen zei ik ja, en anders is het misschien een goed idee om dat met de melder ook uit te zoeken want die heeft ten slotte die melding gedaan. Want anders is het niet een-twee-drie voor ons duidelijk wat de melding nu precies is eigenlijk want er zitten heel veel documenten en bijlagen bij enzovoorts en mails en noem het allemaal maar op. Dus toen heeft dat gesprek plaatsgevonden, dat heb ik natuurlijk ook niet zelf gedaan. De mensen die daarvan zijn hebben dat gesprek gevoerd. Uiteindelijk is daar iets uitgekomen, en van die uitkomst ben ik op de hoogte gesteld. Dat is de informatie die ik had. Er is één zaak, die moeten we uitlopen. Ik zei goed, we gaan die uitlopen. Die is toen uitgelopen, dat ging over NPRZ-panden enzovoorts. Met de conclusie die geloof ik de heer Moti net ook voorlas.

De VOORZITTER. De heer Moti.

De heer MOTI (pvda). Ja, voorzitter. En natuurlijk snap ik dat de wethouder dat niet allemaal zelf gaat zitten doen. Dat hoeft ook niet. Daar hebben we 15.000 ambtenaren voor. Of 12.000, maar in ieder geval heel veel. Waar het wel om gaat, als die memo ertussen zat, is het raar om dan de directie SO, want zo lees ik de brief, eigenlijk te vragen of dat destijds allemaal wel goed is gegaan. Want het blijkt duidelijk, uit in ieder geval wat ik uit de NRC mag lezen, dat directie SO zelf van oordeel was dat destijds die memo niet serieus genomen hoefde te worden. En dan gaat de directie SO zelf nu concluderen, zoals ik uit uw brief lees, op vragen van het college, van de wethouders, antwoordt de concerndirecteur SO dat de afgesproken processen op orde waren. Dat is toch aan degene die dan misschien zelf wel of niet iets fout heeft gedaan, gaat u vragen, heeft u wel iets goed of fout gedaan?

Ja, dan kan je het antwoord natuurlijk wel verwachten. Als u daar nou zou willen reflecteren, was dat dan wel een goede keus geweest?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, als ik eerlijk ben, ik heb het idee dat er, onbedoeld hoor, en dat is ook ingewikkeld in een zaak als deze, qua tijdlijnen, qua informatie, wie, wat, wanneer, welke zaak precies, hoe is dat exact gegaan? Ik wil er best nog wat over zeggen, ik zal het doen, maar het is denk ik juist belangrijk, dat merken we nu ook, er leven veel vragen. Ik ben geneigd om zoveel mogelijk antwoord te geven. En daarna denk ik weer, daar moet ik mezelf ook een beetje in beheersen. Want voor ik het weet, geef ik een antwoord op basis van de informatie die ik nu heb en dan is die in het onderzoek opeens weer anders. Daar bent u ook niet mee geholpen als ik van dingen later weer moet zeggen: nee, het zat allemaal heel anders in elkaar. Dus ik probeer er toch wat voorzichtig in te zijn. Maar laat ik zeggen, nee, dat was op dat moment geen raar besluit. Dat ging natuurlijk ook over de zaak die was uitgelopen. Dat ging niet over die memo uit 2021 die ik niet kende. Die in die totale melding van van alles en nog wat heeft gezeten. Laat ik het dan toch maar zo zeggen. Dat ging daar niet over. Het ging natuurlijk over wat er uit dat onderzoek kwam. Wat komt er uit dat onderzoek? Zijn de processen nu niet op orde? Of zijn de processen op zich op orde maar hebben we nog wel aandacht nodig voor het altijd goed volgen van die processen? Dat ging daarover en dat is natuurlijk een hele logische goede vraag. Er was ook, dat merkte je, weinig tegenstand of iets dergelijks. Dat was een eensluidend beeld.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dank u. Ik wil graag even duidelijkheid van de wethouder. Die memo, bevatte die nou wel of niet informatie over die ambtenaar? U zei net niet. Ik wil het heel duidelijk hebben. Stond er in die memo informatie over deze ambtenaar?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, omdat deze vraag met zijn... Mijn beste antwoord, dat meen ik ook en ik raad het u aan, om genoeg te nemen met het antwoord, ook dat zullen wij in het onderzoek moeten betrekken en daaruit zal definitief moeten blijken hoe het zit. Dat is het antwoord dat ik u aanraad, maar de heer Van der Velden gaat al staan. Ik zal hem een ander antwoord geven, maar ik vind het minder verstandig in de manier waarop we met elkaar met deze zaak zouden moeten willen omgaan. Voor zover ik nu weet ja wel de memo uit 2021 zat erin, nee, niet de naam van de ambtenaar.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Oké, nou dat is een duidelijk antwoord en we zijn op zoek naar duidelijke antwoorden, want ik heb geen zin dat we elke keer maar gaan verwijzen naar verder onderzoek. Dit is een duidelijk antwoord, dus ja.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, er bekruipt mij toch een beetje een gevoel van zorg na dit gehoord te hebben. En is het nu zo dat het college er niet bovenop zit, of is het zo dat ambtenaren niet weten wanneer iets ernstig genoeg is om dan inderdaad in een hoop van heel veel documenten de wethouder of het college te informeren over: hé, let op in deze massa van duizenden documenten zit dit. Weet dat. Wat is de reflectie van de wethouder daarop?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, ik moet constateren dat dat op die manier niet gegaan is. Dat kan ik u vertellen. Dat kan ik u vertellen. U bent natuurlijk ook geïnteresseerd in hoe het college nu gehandeld heeft. Dat was bij mij niet bekend. Dat was niet bekend. Punt. Dan kan je er ook niet op handelen. Maar goed, dat is een conclusie die ik zelf trek, maar lijkt me voor de hand liggend. Ja, ik kan het niet anders maken dan het is. Dit is hoe het zit.

De VOORZITTER. Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ik herhaal mijn vraag. Is dat niet zorgwekkend dat ambtenaren dus kennelijk niet weten wanneer ze aan de bel moeten trekken om de wethouder die er verantwoordelijk voor is, die politiek verantwoordelijk is daarop te attenderen? Of is het zo dat het college niet boven op de ambtenaren zit? Beide is zorgwekkend. Wat is uw reflectie daarop?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, ook dat is een vraag. Ik wil er een antwoord op geven, maar het is verstandiger om dat niet te doen. Want anders gaan wij nu al conclusies trekken, terwijl we nog dingen ook juist in het onderzoek hebben mee te nemen, waar ook weer andere zaken naar voren kunnen komen, waardoor dezelfde dingen weer in een ander daglicht komen te staan. Dus als ik het nu moet zeggen op basis van wat ik nu weet, krijgt u wellicht een ander antwoord dan als we het onderzoek hebben afgerond, en we naar diezelfde zaken kijken, met meer kennis, met meer informatie. Daarom is het denk ik in zijn algemeenheid onverstandig om nu al met elkaar bepaalde conclusies te trekken.

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Dat zijn woorden echt uit mijn hart. Ik heb daar in mijn betoog ook aandacht aan besteed. Het lijkt zo voor de hand liggend om vandaag van de hoed en de rand te willen weten, precies te willen weten hoe het allemaal is gegaan. Maar dan neem ik echt te veel voorschot, laat ik echt vanuit mezelf spreken, neem ik echt te veel voorschot op dat onderzoek. Laat dat onderzoek nou dat onderzoek zijn. Dan is het ook onafhankelijk. Laten we daar ook als raad niet al te veel richting aan geven en allerlei conclusies aan verbinden. Dat helpt het onderzoek ook niet. Ik ben op zoek naar de waarheid. En het artikel in de krant geeft ons een begin van een waarheid. Maar we moeten eerst dat onderzoek afwachten voordat we met al die terechte vragen, die leven bij mij ook, en hoe meer u er stelt, hoe meer er bij mij in mijn hoofd ook opkomen. Maar ik roep ons wel op, laten we nu vooral richting de wethouder uitspreken wat we belangrijk vinden, wat we terug willen zien in het onderzoek, zodat we op het eind van dat onderzoek ook bevredigd raken in onze zoek naar die waarheid. Anders blijven wij denk ik vandaag wat in cirkels redeneren in een zoektocht naar een antwoord dat we vandaag dan onvoldoende of later, als het onderzoek wordt gepubliceerd, onjuist blijkt te zijn. En dan gooien we dat ook weer voor de voeten van de wethouder. Dat lijkt mij gewoon zo onwenselijk en ongezond.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Ja voorzitter, ik denk dat mijn collega, de heer Lansink-Bastemeijer, dat niet beter had kunnen verwoorden. Want ik heb ook best wat vragen, die heb ik al eerder gesteld. En ik sluit me ook echt wel aan bij de vragen die hier nu verder over gesteld worden. Maar tegelijkertijd ben ik dan ook zoekende naar, zou dat dan eventueel meegenomen kunnen worden, ook in een onderzoek dat plaatsvindt. Dat dat onderzoek misschien nog wat uitgebreider is, de vragen die hier worden gesteld, daarin worden meegenomen. Want waar ik vooral behoefte aan heb, of waar onze fractie vooral behoefte aan heeft, is wel in ieder geval een heel duidelijk verhaal, met duidelijke antwoorden, en niet nu halve antwoorden, omdat dat onderzoek nog loopt. En dan vervolgens over een tijd moeten we zeggen: ja, het was toch net wat anders. Want dan gaan we denk ik hier met zijn allen het opnieuw doen. Tegelijkertijd wil ik geen afbreuk doen aan de vragen die hier wel blijkbaar ook liggen. Dus ik denk dat het goed is, nou ja, wat de heer Lansink-Bastemeijer ook zegt, om die vragen wel mee te nemen. Ik ben wel benieuwd of we die vragen daarin kunnen betrekken. Maar nou ja, tot zover eigenlijk.

De VOORZITTER. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja voorzitter, want we gaan forensisch onderzoek doen. Even voor de geschiedschrijving, forensisch onderzoek is niet het zwaarste middel dat we kunnen inzetten. Dat is een raadsenquête uiteraard. Maar forensisch onderzoek is er opgericht bewijsmaterialen te verzamelen, maar het zegt helemaal niets over het functioneren van de gehele lijn. U gaf net aan dat de

scope ook moet worden verbreed. Voor mij is het nog niet helder wat de scope is, wat de huidige scope is.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Die heb ik geprobeerd zo goed mogelijk te voordragen in de brief van afgelopen dinsdag 12 december, voorzitter. Met een oriënterende fase en een vervolgfase. Laat ik grofweg zeggen, je hebt natuurlijk de zaken die in NRC staan, die uitlopen. Dat is het concrete wat je daarin aantreft. Dus die ga je in ieder geval uitlopen. Maar ik heb ook niet gezegd, daar laten we het bij. Dan dient zich de vraag aan is er nog meer? Ook waar de krant niet over schrijft of niet weet of weet ik het, is er nog meer? Dat is natuurlijk ook een vraag die je dan wel mee dient te nemen vind ik. Maar dus ook de zaken die in de krant staan, ook dat MT-memo en hoe daar dan mee om is gegaan in 2021 enzovoort, dat neem je ook allemaal mee. Dat was geloof ik ook nog een vraag van een van u. Dus dat is hoe je het volgens mij ongeveer, vind ik in ieder geval, zou moeten doen, als je ziet dat dit gaat over meer dan alleen die ene kwestie van een bedrijf en een bedrijf van een ambtenaar. En dan heb je wat meer te doen vind ik. Dat is hoe ik het zou willen insteken. Voorzitter, misschien kan ik... er zijn ook vragen gesteld over hoe houdt u de raad op de hoogte. En bij wie moet dat onderzoek, onder wie moet dat nu vallen? Een raadsenquête valt onder de raad, dat is geen instrument van het college. Maar laat ik zeggen met het onderzoek zoals we dat hebben ingesteld, dat is inderdaad wel denk ik zo ongeveer het zwaarste middel dat je als college zou kunnen inzetten. Dat vertelt ook iets over het gevoel van urgentie en de manier waarop het bij ons als college van B&W wordt opgepakt. Ik kan me voorstellen dat de vragen die u vandaag heeft gesteld, die ik nu niet allemaal kan beantwoorden, wat ook wel is gezegd dat u daar begrip voor heeft, dat ik die juist meeneem in dat onderzoek. Ik kan me ook voorstellen, misschien vindt u dat een goed idee, dat als we zo een onderzoek in twee fases doen. Dat we na einde van fase 1 bijvoorbeeld een besloten sessie doen met wellicht de leden van de COR of iets dergelijks en onderzoekers om dat met elkaar te kunnen wisselen en ook over het vervolgonderzoek met elkaar te kunnen spreken. Dat is denk ik een manier, hoop ik, waar u zich in kan vinden en die ook tegemoetkomt aan de wens van de gemeenteraad. Logisch natuurlijk om wel op de hoogte gehouden te willen worden van hoe dingen gaan en ook de vragen die u heeft, veel van de vragen die leven ook bij ons, maar u heeft ook wel eens een nieuwe vraag natuurlijk die we nog niet hadden bedacht om die ook bij het onderzoek zelf te betrekken voorzitter. Zo denk ik dat ik het zou willen aanvliegen en ik hoop dat dat misschien eenieder ook past.

De VOORZITTER. Mijnheer Moti, u heeft geen spreektijd. De spreektijd is ook verlengd, ook mede om u ter wille te zijn. Maar nu gaat u er ook fors overheen en dat ga ik niet meer toestaan. Het spijt me. U kunt verder gaan.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dank u voorzitter. Ik heb al op een aantal vragen nu ook in debat met uw raad antwoord gegeven. Oh, excuus.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ik zal niet flauw zijn, want ik hoor collega Moti een beetje zijn ongenoegen buiten de microfoon uiten en ik heb nog tijd. Hij vroeg zich af, in uw voorstel zegt u besloten, waarom besloten? Dat verbaast hem. Zou u uit kunnen leggen waarom besloten voor u van belang is in die tussenfase?

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee, d'accord. Ja, dat is, ja, pardon. Nee, dat is heel belangrijk. Ja, een goede heldere vraag. Omdat aan het eind van zo een oriënterende fase, voor zover je nog niet al enkele tussenconclusies echt kan trekken hoor, dat zullen we zien, ga je eigenlijk definiëren wat we hebben aangetroffen dat we verder moeten onderzoeken. Ja, dat moet je niet kenbaar maken. Dat moet je echt niet kenbaar willen maken natuurlijk, wat je allemaal nog verder gaat onderzoeken. Als je nog iets tegenkomt waarvan je zegt van dat vinden we typisch, zouden we moeten onderzoeken, ja dan moet je dat... Dit is onverstandig omdat je niet weet wat het is. Dat moet je echt in beslotenheid doen. Maar goed, dan hebben we in ieder geval het gesprek met de raad. En ik zou zeggen, dan kunnen de onderzoekers er ook bij zijn. Dan kunt u die ook vragen stellen, lijkt me geen probleem.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik ben een beetje op zoek ook naar de rol van de raad. Want hoe garandeert het college nou dat wij als raad betrokken zijn bij de vraagstelling aan het externe forensische accountantsbureau? Is het misschien een idee om een commissie aan te stellen van raadsleden die dat hele proces gaan bewaken? Ik wil toch echt pleiten voor de openbaarheid. De Rotterdammer heeft daar ook recht op en niet weer dat we achter gesloten deuren gaan zitten. Dus dat is echt een wens van onze partij.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Daar gaan we wel aan voldoen voorzitter, als het onderzoek af is natuurlijk. De vraag daarnet ging even, ik bied aan of het is een idee: zou het iets zijn om uw raad wel op de hoogte te houden van het verloop om aan het eind van de oriënterende fase dat met uw raad te delen in een besloten sessie, dan nog wel, want je hebt nog een vervolgonderzoek te doen. Maar aan het eind komt er een openbaar onderzoeksrapport natuurlijk. Dus ook daar kunnen we denk ik ruimschoots aan voldoen, onder verantwoordelijkheid van het college, dat is natuurlijk ook ons werk. Daarom hebben we dit ook al in gang gezet. Ik meen als ik zo een beetje de sfeer in uw gemeenteraad voel voorzitter, dat men dat ook op zich een goed idee vindt, maar u wilt natuurlijk zelf ook daar nog wel wat input op leveren. Daarop heb ik, naast wat ik net zei, ook gezegd: het lijkt mij heel verstandig dat we de vragen die u vandaag heeft gesteld, ook betrekken in het onderzoek. Uiteindelijk leggen wij daar gewoon als college verantwoording over af. Dan kunnen alle leden van uw gemeenteraad zeggen of wij dat op een goede manier zouden hebben gedaan. Dat is weer aan u als gemeenteraad. Voorzitter, even kijken.

De heer VONK (cu). Ik wil toch even zeggen dat ik blij ben met het voorstel, ook inderdaad om dat even in het proces te zetten. Het wordt wel een uitdaging denk ik om met de griffie te kijken hoe we dat proces dan gaan plannen. Dat moeten we dan even met elkaar ook echt even goed vaststellen. Daar ben ik erg benieuwd naar. Nog even toch twee vragen. U heeft in uw brief gezegd dat dit ongeveer de scope van het onderzoek is. Was dat precies letterlijk de opdracht zoals u die heeft gegeven aan het externe bureau? Of is het een soort hele korte samenvatting van die opdracht? Want ik vind hem nogal multi-interpretabel. En ik kan het niet echt goed uitleiden wat de scope is. Mijn vraag is eigenlijk: kunt u ook de opdrachtverstrekking gewoon delen met ons zodat we precies weten met welke opdracht zij op pad zijn gegaan? Dat vraag ik ook, omdat mijn zorg vooral was: wordt er nu gekeken naar ambtenaren die de bocht uit zijn gevlogen, of wordt er nu ook vooral naar het leiderschap gekeken wat er eigenlijk voor zorgt dat mensen uit de bocht kunnen gaan vliegen, steeds weer opnieuw? Dat stond wat mij betreft niet duidelijk in dit stuk van de brief. Dus of ik krijg dat uit de opdracht of u zegt dat bij dezen toe, dat kan natuurlijk ook.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat door juist te zeggen dat de vragen die uw raad heeft gesteld mee te nemen in het onderzoek, dat u niet zult vinden dat de scope dan dus te klein zal zijn, want dan zou dat niet lukken. Daar kunt u ook natuurlijk gerust een oordeel over hebben. Nee, het is niet de exacte opdrachtschrijving natuurlijk en niet het contract, maar ik hoop dat ik in ieder geval met uw welbevinden heb gezegd dat het belangrijk is dat het onderzoek wat breder wordt in plaats van alleen checken wat wij hebben gelezen in een krantenartikel dat we hem breder maken. Dat zou eigenlijk ook als ik u raad en de vragen beluister dezelfde conclusie zijn. Dus ik hoop dat ik op die manier daar goed aan tegemoetkom. Over de planning en dergelijke, daar moeten we het even met elkaar en de griffie over hebben, maar daar komen we altijd uit.

De heer VONK (cu). Dan concludeer ik hem zo: er komt eigenlijk een nieuwe opdracht, want u gaat die opdracht verbreden naar dat externe bureau, zegt u, waarin deze vragen worden meegenomen. Dan zou ik het inderdaad erg op prijs stellen als die verbrede opdracht, ook als raad, letterlijk zo tot ons komt.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Zo zou u het kunnen zeggen. De opdracht is breed genoeg om uw vragen in mee te nemen. Dat is eigenlijk de verzekering die ik u wil geven. Maar ja, het is maar hoe je het wilt zeggen. Dat is allebei goed. Het is natuurlijk ook de bedoeling dat je uiteindelijk op basis van het opgeleverde onderzoeksrapport dat soort conclusies kunt trekken waar de heer Vonk het over heeft. Wat vinden we van het handelen op momenten A, B en C in de zaak A, B en C enzovoorts? Het moet mogelijk zijn om na lezing van het eindrapport dat soort conclusies met elkaar te delen. Ja. Voorzitter, even kijken. Ik heb nog een aantal vragen, even kijken. Een aantal leden heeft geloof ik

gevraagd: het omarmen van de aanbeveling van de Rekenkamer en het Rekenkamerrapport dat we nog gaan bespreken natuurlijk begin volgend jaar, maar kunt u daar niet alvast mee aan de slag? Dat zou ik graag doen. Dus dank voor die aansporing voorzitter. En even kijken, de nieuwe informatie heb ik gehad, de informatie van 2023. Ik hoop dat u begrijpt dat veel van uw vragen, of een aantal van uw vragen, dat zijn dus juist de vragen die ik nu niet ga beantwoorden, ook voor een groot deel niet kan beantwoorden, maar juist dus meeneem in het onderzoek zodat we een compleet beeld met elkaar kunnen delen. Een klokkenluidersregeling, die hebben wij op dit moment. Dat is een landelijke regeling en de wet schrijft voor dat je een meldregeling moet hebben, dat mensen daar toegang toe moeten hebben. En die hebben we ook. Dat is eigenlijk precies zoals de wet ons dat voorschrijft dat we dat moeten regelen. Memo vastgoed, ja, die stukken natuurlijk die uiteindelijk interessant ook zijn voor u als gemeenteraad om te nemen, dat kan ik mij wel voorstellen dat er heel wat bijlagen uiteindelijk bij een onderzoeksrapport zullen zitten die ook voor de stellers van het onderzoek van het rapport belangrijk zijn geweest, dat u die daarmee ook tot zich kunt nemen. Zo zie ik dat voor mij voorzitter. De aansturing heb ik gehad, de manier waarop we dat met elkaar gaan doen, aangifte gedaan. Als je een aangifte zou willen doen, moet je dat enorm goed onderbouwen natuurlijk. Dus ik kan niet vooruitlopen op die conclusie, zeg ik tegen de Partij voor de Dieren, voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Nu is natuurlijk de rijksrecherche gewoon afgewimpeld door de directie toen destijds. Dat hebben we kunnen lezen. Dus het lijkt mij juist verstandig om wel aangifte te doen. Want dan krijg je een tweede traject. Dan krijg je een traject met de rijksrecherche. Misschien brengt dat ook weer nieuwe dingen aan het licht. Heeft u het overwogen überhaupt?

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee, voorzitter. Op dit moment niet. Voordat je dat doet, de rijksrecherche is niet zozeer afgewimpeld. De rijksrecherche heeft contact opgenomen. We zeggen we doen een onderzoek. Onlangs hebben wij zelf contact opgenomen met de rijksrecherche. Het is aan hen, daar ga ik niet over. Zelf zeg ik omdat die vraag zo expliciet wordt gesteld dan vind ik dat ik hem moet beantwoorden: in alle gevallen geldt, als je al een aangifte doet, moet je daar natuurlijk een hele goede onderbouwing voor hebben. Het is een domme wethouder die zegt: ik doe maar een aangifte want het voelt wel goed en de onderbouwing komt nog wel, hoop ik dan. Nee, dat is niet verstandig voorzitter en dat gaan we dus ook zien of dat wel überhaupt aan de orde komt. Dat gaan we zien.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Maar als je deze zaak nu leest, hoe concreet wil je het hebben? Ik ben ook geen juridisch expert, maar hoe concreet wil je het hebben? Dan is het toch een afweging om aangifte te gaan doen?

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee voorzitter, dat lijkt mij dus heel onverstandig. Dat lijkt mij dus heel onverstandig. We zullen zien wat er uit het rapport komt. We gaan er met zijn allen over spreken. Maar als er al sprake zou zijn van zo een stap, dan doe ik dat graag op basis van volle informatie, niet op basis van, ja dan toch halve. Want er is natuurlijk ook op dat punt nog wel wat uit te zoeken en we zullen zien welke kant het dan opgaat, nadat we dat hebben uitgezocht. Voorzitter, melders horen lijkt me ook een goed idee. En dat is denk ik niet meer van toepassing. Voorzitter, het is natuurlijk een van de belangrijkste punten en dat zegt, ik dacht mevrouw Maassen, heb ik dat goed? Zij zegt ambtenaren moeten zich natuurlijk veilig voelen om te kunnen melden. Dat is natuurlijk ook zeker een punt van grote aandacht. We hebben al een Rekenkamerrapport natuurlijk waar we sowieso met elkaar over gaan spreken. Ik ben me er terdege van bewust dat het nieuws dat zo op deze manier naar buiten komt, daar niet snel aan zal bijdragen. Dus het is ook belangrijk dat we helderheid scheppen. Niet alleen voor ons en voor de manier waarop we als raad en college ons tot elkaar verhouden, maar juist ook voor al die ambtenaren die bij ons werken en die zich in een veilige omgeving moeten weten om het werk ook goed te kunnen doen en als zij vermoedens hebben dat ook in vrijheid en oprechtheid te kunnen melden. Dat is een van de belangrijke aspecten van het hele verhaal.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ik zag ook dat dat een van de zaken was die door de Rekenkamer werd geconstateerd in de conclusies. U heeft net aangegeven van, goh, daar ga ik mee aan de slag. Dus ik neem aan dat dat ook een van de onderdelen is, de veilige cultuur, die u daar dan in betreft.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Zo is het, voorzitter. Mensen moeten zich altijd veilig voelen om te kunnen melden zonder dat dat gevolgen voor hen heeft op welke manier dan ook. Je moet altijd kunnen melden. Ik ga er niet meer over zeggen, we hebben nog een Rekenkamer, ik ben geneigd er veel over te zeggen. Ik vind het een belangrijk onderwerp, ik deel dat zeer met mevrouw Maassen. Voorzitter, over de rol van de rijksrecherche heb ik wat gezegd. Hoe het is gegaan met de opvolging van een eerdere melding. Ik heb het idee meegenomen bij het onderzoek. Ik loop er doorheen. Ik heb het idee dat ik de vragen heb beantwoord. De inhoudelijke vragen waren over hoe zit dit en dat. Dat zijn dus de vragen die we juist gaan meenemen in het onderzoek. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. We hebben nog een aantal vragen te beantwoorden door de wethouder. U heeft een vraag gemist.

De heer MOTI (pvda). De ene is technische van aard, de andere hoort echt wel bij de portefeuille van de heer Struijvenberg. De vraag die ik gemist heb, dat was een beetje het laatste onderwerp, de twee medewerkers van Vastgoed die daar niet meer werken. Ik heb expliciet gevraagd of de wethouder wil onderzoeken wat de grondslagen zijn dat ze daar niet meer werken en of dat ook maar enigszins iets te maken heeft met dat ze een melding hebben gedaan. En of dat een onderdeel is van dat externe onderzoek of dat het college dat zelf onderzoekt. En die is nog niet beantwoord.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Het antwoord is sowieso ja. Het antwoord op de laatste vraag vind ik nu even ingewikkeld. Maar ja, daar gaan we natuurlijk sowieso naar kijken. Ik heb het idee dat het wellicht handig kan zijn om in ieder geval bij het externe onderzoek dat ook te betrekken qua feitenrelazen, dat soort zaken. Ik denk dat dat gewoon verstandig is. Dat is gewoon denk ik verstandiger. Ja, nou zijn we het eens.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, volgens mij ook nog één openstaande vraag. Of misschien heb ik het niet gehoord, het antwoord. Ik had even gevraagd of in het jaarverslag van Integriteit, daar heb je zo'n tabel met alle meldingen, fraude en corruptie. Deze melding zit die al in het jaarverslag van 2022 of nog niet? Dat wilde ik nog even checken.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Dat moet ik nagaan voorzitter, maar anders zit die denk ik in die van 2023. Dat moet ik even nagaan. Dat durf ik zo niet te zeggen.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u. Ik heb nog een vraag aan de wethouder. Er gaat dan onderzoek naar gedaan worden. Dan komt er natuurlijk een eindrapport naar het college. Mijn vraag is of de raad ook bij het conceptrapport betrokken kan worden. Want het eindrapport wordt natuurlijk gescreend door het college. Dus ik zou graag als raad ook bij de conceptversie van het rapport betrokken willen worden.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Voorzitter, forensisch onderzoekers, die ook zo hun ambtseid hebben zal ik maar zeggen en hun professionaliteit, die laten echt niet onwelgevallig, en noch ben ik het van plan, onwelgevallige passages uit een rapport schrappen of zinnen veranderen en dan toch nog hun handtekening eronder zetten en naar de buitenwereld sturen. Daar hoeft de heer Van der Velden echt niet bang voor te zijn. Dit is ook dus ook een reden, juist om enige schijn daarvan te voorkomen, maar om de schijn ervan, een extra forensisch onderzoek te bestellen.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u. Welk bureau is dat? Is dat hetzelfde bureau als dat de vorige keer die onderzoeken heeft gedaan? Kunt u de naam noemen van het bureau dat het gaat doen?

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, de naam van het bureau kan ik nog niet noemen omdat we nog in de opdrachtgevende fase zijn. We hebben nog geen handtekening dus dat kan ik nog niet doen. Als ik antwoord op die vraag geef, dan geef ik u de naam prijs. Dat moeten we netjes regelen. Dat moeten we even netjes doen. Maar laat ik zeggen, het zullen natuurlijk gewoon goede en beëdigde mensen zijn enzovoorts. Want dit soort onderzoekers gaan hun naam niet verbinden aan een rapport waarvan we hebben gezegd: nou we lopen er nog even doorheen met de rode pen, want dat staat toch wat leuker voor de raad. Dat gaat natuurlijk niet.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dank u, maar ik heb toch begrepen dat de opdracht al verstrekt was. Dus ik snap het nu even niet.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee, het besluit tot opdrachtverstrekking is genomen. We gaan een extern forensisch onderzoek doen. Maar uiteindelijk moet er een keer een krabbel komen. Dat zijn ook gewoon onze eigen inkoopregels die we moeten volgen.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u, maar dat klopt niet. Ja, sorry, even van de orde. Want anders met de tijd... Het klopt dus niet wat het college schrijft. In de brief schrijft u echt iets anders. U zegt de opdracht is gegeven. Nou, dan wil ik weten aan wie is die opdracht dan gegeven. Maar nu blijkt dat u de opdracht nog moet geven. Dus dan snap ik echt niet de brief van het college in de context met uw antwoord nu.

De VOORZITTER. Helder. De wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, dan moet ik die zin opzoeken. Maar goed, laat ik zeggen, als die zin niet goed is, dan prima. Maar er is opdracht gegeven. Je neemt verschillende besluiten als het ware. Eerst moet je besluiten we laten een extern forensisch onderzoek doen. Daarna kom je dus in het inkooptraject terecht dat netjes afgerond moet worden, wat uiteindelijk leidt tot een handtekening. Maar ja, we hebben dus besloten om een opdracht te geven. Dat is hoe het is.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dank u wel. Dit is nou echt exemplarisch voor hoe de gemeente hier op zit. U zit er gewoon niet op en wederom wordt de raad gewoon niet correct geïnformeerd. Dus ik neem dit wel hoog op. Ik wil gewoon, ik weet niet hoe andere raadsleden erover denken, maar...

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, even nog dan in technische tijd, want het is verschillende keren gevraagd. Ook in mijn bijdrage hebben we erom gevraagd: wat is het bureau, wat is de opdracht? U schrijft zelf 'op 27 oktober 2023 is er nieuwe informatie voorgelegd' enzovoorts. En met de wethouders FODG en HEHB is gesproken over de schorsing. En is er opstart van een extern onderzoek. Op 27 oktober jl. bent u gestart met de opstart van een extern onderzoek. U heeft toen ook opdracht gegeven om een opdracht te formuleren en uit te zetten bij verschillende bureaus. Wie kan dat het beste doen, en zo gaan die dingen. Maar het is nu 14 december 2023. Waar is de voortvarendheid? Waar is het besef van de ernst van de situatie? Waarom moeten wij bedelen op vrijdagochtend om informatie? Waar bent u wethouder?

De VOORZITTER. De wethouder. Nee, sorry, een interruptie op de heer Coşkun.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER. Ja voorzitter, kijk ik snap echt, echt dat gevoel van urgentie dat bij al onze raadsleden speelt. Ik snap ook zelfs hoe de heer Coşkun daarin zit. Maar, dan hebben we hier met een fraudegeval te maken dat gaat over inkoop. Dan moeten wij iets nieuws inkopen en dan gaan we eventjes de kantjes ervan aflopen. Kijk, ik heb zelfs, eventjes, zelfs bij de inkoop van bijvoorbeeld een accountant van € 1 miljoen waarde, zo een beetje, hebben wij weken, zo niet maanden gedaan. Weken, zo niet maanden. Want daar is nou eenmaal aan strenge regels te voldoen. En dan wilt u daar de kantjes van aflopen? Maar ik denk dat we vooral met elkaar moeten bespreken dat het zo snel mogelijk op een goede manier tot een eindopdracht komt en dat het bureau zich ook snel kan melden om te starten met het onderzoek.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, de heer Lansink-Bastemeijer heb ik hoog zitten en hij heeft er veel verstand van, maar hij weet ook dat, als ik zou willen, ik hem tien dingen kan laten zien waarin dat echt binnen een week geregeld kan worden. En ik wil die casussen nu niet noemen, want daar gaat het nu niet over, maar het is echt niet maanden en die slappe inkoopregels, zogenaamd Europese regels, zijn echt onzin. Voor zo een onderzoek kan je echt vrij snel bureaus selecteren, opdracht formuleren, handtekening zetten en aan de slag. Dat kan, dat kon in het verleden, dat kan nu nog en het gebeurt ook nog. Twee weken geleden nog, maar ik ga niet zeggen waar het over gaat, maar u weet wel waar ik het over heb.

De VOORZITTER. Ik snap dat u zich wilt verdedigen, maar u bent nu door uw spreektijd heen. Zijn er nog vragen blijven liggen? We moeten hem ook af en toe eens... Ja, ik snap het. Mijnheer Biljoen?

De heer BILJOEN (gl). Ja, voorzitter, dan toch even van de orde. Ik heb hier in mijn handen de brief van 8 december 2023. Aan de achterzijde op pagina 2, onder het kopje Financiële en juridische consequenties, waar er staat er zijn geen directe financiële aspecten, nu goed, dat betwijfel ik, maar daar staat onder 'door de gemeentesecretaris is aan het extern forensisch accountantskantoor opdracht gegeven om onderzoek te doen'. Nu hoor ik de wethouder zeggen: dat zinnetje klopt niet. Maar we hebben het hier over een nieuwe bestuurscultuur.

De VOORZITTER. Helder. De wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Ja voorzitter, ik heb het nu voor me die zin, maar het is zo zoals ik het zeg. Excuus als de woorden niet in de goede volgorde staan. Er is besloten om een... Goed, ik heb het gezegd zoals het is. Ik geloof inderdaad dat deze zin die in de brief staat, had in een andere volgorde moeten staan. 'Er is besloten om een opdracht te gaan geven' in plaats van wat hier staat: 'die opdracht is al verstrekt'. Dat is dus niet zo.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dank u. Van de orde, voorzitter. Ik wil het niet boven de markt laten hangen, want 12 december jl. schrijft u precies weer hetzelfde. Ja, ik wil gewoon duidelijkheid. Is er nu opdracht gegeven of niet? Ja, voorzitter, mag ik de wethouder verzoeken om een antwoord?

De VOORZITTER. Volgens mij heeft de wethouder aangegeven: 'het is wat ik net gezegd heb'.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, maar dat is het dus niet, want op 12 december jl. wordt het weer geschreven.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dat klopt voorzitter. Ja, het is dus zoals ik het heb gezegd. En inderdaad ook met wat de heer Lansink-Bastemeijer daarover heeft gezegd. Dat is hoe het zit. En als u het idee heeft dat er geen gevoel van urgentie is om dat onderzoek snel uit te voeren, dan heeft u het behoorlijk mis. Want dat gevoel van urgentie is er nogal. Ik heb ook gezegd, we gaan het wat

breder doen, alleen sec één ding eruit pakken en dan nog een keer een opdracht voor één ding en dan nog een keer een opdracht voor één ding en nog een keer een opdracht voor één ding. Zolang je aan een touwtje trekt, als je meer onderzoekt, komt er ook meer naar voren. En ja, daar hebben we ook nog onze eigen inkoopregels. En ja, ook aanbestedingsregels zijn relevant, en noem zo maar op. Maar goed, u maant mij tot snelheid. Het was niet heel erg nodig, maar ik neem het toch ook nog mee als een extra impuls om daarmee aan de slag te gaan.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ik vind dat zo jammer. Ik maan u tot duidelijkheid. Ja, dan zit u dus niet boven op de bal. Dan heb ik, ja, dan heb ik... Ja, het spijt me hoor.

De VOORZITTER. Mijnheer Van der Velden, u heeft het woord. U mag in de coulancetijd nog één vraag stellen. Doet u hem? Oké, dan gaan we naar mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dank u wel, voorzitter. Ik vind de reactie van de wethouder een beetje ongepast. Want zo'n zinnetje is wel degelijk heel belangrijk, want daar staat in dat een opdracht al gegeven is. Dat veronderstelt inderdaad een bepaalde urgentie. Maar het betekent ook dat er al een besluit genomen is dat mogelijk onomkeerbaar is. Het betekent dat het college de rol heeft genomen, terwijl er mogelijk nog een breder speelveld is. Dat de raad bijvoorbeeld deze rol naar zich toe kan trekken. Of dat de scope nog niet helemaal gedefinieerd is, omdat het nog allemaal onderdeel is van een opdracht. En daarmee kan ook de raad dit debat veel beter meenemen. En u heeft dat zo onduidelijk gezegd in het zinnetje wat iets anders betekent, dat ik het echt heel erg gepast zou vinden als u gewoon duidelijk uw excuses voor zo'n verkeerde zin aanbiedt in plaats van dat u dan boos wordt op de boodschapper en de mensen die zeggen: we zijn hierdoor in verwarring gekomen. Ik vind het echt ongepast die reactie. Het biedt overigens wel mogelijkheden om als raad hier meer regie op te gaan voeren.

De VOORZITTER. Mijnheer Coşkun, dat is een opmerking in de richting van? Nee, dan graag het verzoek van de wethouder, nog even aan de wethouder voorleggen.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee, maar wat mevrouw Bokhove nu zegt, dat kan ik me goed voorstellen. En ik heb daar al voor gezegd, sorry, die zin die staat daar niet goed. Maar het moet mij ook van het hart dat als ik duidelijk maak hoe het wel is, als ik zeg sorry, die zin is niet goed, het zit zo, dan biedt het ons weinig als nog drie keer wordt gevraagd hoe zit het nu. Het zit dus zoals ik heb gezegd en dat kan ik wel zes keer herhalen. Dat leidt bij mij een beetje tot het gevoel van: wat is hier nu aan de hand? Maar dat die zin niet goed was, heb ik erkend, daar heb ik een excuus voor aangeboden en ik heb u verteld hoe het wel zit. Daarop kunt u weer vervolgingen vragen als u wenst, maar meer dan dat wordt het dan natuurlijk ook niet.

De VOORZITTER. Het is onrustig aan deze kant van de raadzaal, veel geroezemoes, dat leidt af. Als u met elkaar wilt overleggen, dan kunt u weer naar buiten gaan. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Ja, toch misschien aanvullend op het tweede deel van het verhaal van mevrouw Bokhove, die gaf aan: kunnen wij, de scope verbreden et cetera. Volgens mij heeft de wethouder in zijn verhaal ook aangegeven, de vragen die leven vanuit de raad, die kunnen we meenemen als ik het zo goed heb begrepen. Ik zit wel even na te denken hoe we dat dan vorm gaan geven. Gaan we dan het raadsdebat terugluisteren? Neemt u alle vragen mee? Komt er een ronde? Gaat de COR een rol erin spelen? Misschien dat de wethouder daar een procesvoorstel of iets dergelijks voor kan doen en dat de vragen ook meegenomen kunnen worden in de opdracht.

De VOORZITTER. Wilt u daar iets over zeggen?

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dank voorzitter. Het lijkt mij een goed idee dat we de vragen die zijn gesteld meenemen voor in het onderzoek. Het lijkt mij een goed idee als de oriënterende fase is afgerond en er een soort tussenrapport ligt, dat dat in een besloten sessie met de COR of een samenstelling van uw raad wordt besproken, ook met de onderzoekers daarbij. Ik hoop dat ik daarmee de behoefte van de raad goed ondervang en u ook genoeg in gelegenheid stel om uw vragen te stellen en van de voortgang van het onderzoek op de hoogte te blijven.

De VOORZITTER. Is er behoefte aan een tweede termijn?

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Ik moet nog één vraag beantwoorden.

De VOORZITTER. Sorry, er zijn nog vragen, wethouder Simons. Excuses.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Er is nog één technisch inhoudelijke vraag van de heer Biljoen over de brandveiligheid in de Doelen. Ik kan u zeggen dat de brandveiligheid niet in gevaar is geweest. Hoe zit het dan precies? Dat gebouw is in de jaren zestig gebouwd. Dus als er iets wordt gebouwd, dan is dat de norm. In de loop van de jaren verandert de norm natuurlijk. We gaan natuurlijk niet elk huis of elk gebouw constant aanpassen. Dat kan helemaal niet. Maar we hebben natuurlijk wel een autoriteit. De Veiligheidsregio, brandweer, die natuurlijk toezicht houdt. En als de installaties goed onderhouden zijn en goed functioneren dan is dat oké. Als het niet oké is zoals in het verleden bijvoorbeeld bij Boijmans Van Beuningen, dan grijpt de Veiligheidsregio in en zegt: u moet dicht, dat is niet op orde. Wat gebeurt er nu? Er is een langdurige verbouwing 2019-2024 en dan wordt alle brandveiligheid weer op de norm van 2019 gebracht. Zo werkt het altijd. Dus eigenlijk als je klaar bent, dan heb je eigenlijk alweer de norm van 2019. Dus als er weer wat veranderd is, maar goed, dat is hoe het werkt. Dus ja, we hebben geen signaal gekregen dat er brandonveiligheid is. En sterker nog, het is weer bijna up-to-date. We zijn bijna klaar. Langdurige verbouwing met van alles en nog wat.

De VOORZITTER. Dat was het. Dan mevrouw Elfilali, een vraag die was blijven liggen?

Mevrouw ELFILALI (volt). Ik had ook nog een vraag gesteld over de raamovereenkomst en die asbestsanering. Want in de collegebrief wordt gerefereerd naar dat er een overeenkomst is met KP Adviseurs en dan in het artikel van NRC gaat het over Lyons Brokery en er stond ook nog een cryptisch zinnetje in de collegebrief over: je hebt de raamovereenkomst en er worden nog aanvullende opdrachten of zo apart gegund. Ik wilde daar nog even duidelijkheid over hebben van wie heeft nu wat gedaan en met wie gaan wij in zee.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Even hoe een raamovereenkomst in elkaar zit: je kiest een partij uit waarmee je zakendoet voor bepaalde opdrachten. Dat is dan een bepaalde partij, dan zeggen wij: als wij dat soort werk te vragen hebben aan de markt, dan zullen we dat aan u vragen. Dan heb je al afspraken gemaakt: wat voor omstandigheden, wat voor prijs, dat soort zaken. Dat zit dan in het raamcontract. Maar het raamcontract zelf is nog niet een concrete opdracht. Vervolgens komen er gevallen voorbij bij de gemeente en zeggen we: hé, nu hebben wij zo'n soort opdracht aan de markt te vragen. Dan vragen we het dus aan onze contractpartner van die raamovereenkomst en hebben we al wat over de voorwaarden waaronder we dat met elkaar doen, bepaald in die raamovereenkomst.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden? Nee, sorry. Nog heel even mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Dit snap ik en is ook heel verhelderend, maar dan is dus het tweede deel van mijn vraag dan nog niet beantwoord. Hoe zit het dan met die Lyons Brokery? Is dat inderdaad dus een partij waarmee de gemeente meerdere keren in zee is gegaan vanuit de raamovereenkomst die we hebben?

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Naar inzichten van nu niet. Nee, maar goed. Als ik voorzichtig ben, en ik ben geneigd voorzichtig te zijn, want je schuift steeds op, een vraag die we meenemen in het onderzoek. Maar goed, ik wil geen grammofoonplaat worden, maar eigenlijk is dat toch het beste antwoord. Want alles wat ik nu zeg wat later toch iets genuanceerder ligt, dan hebben wij weer onduidelijkheid met elkaar en dat kan tot veel gedoe leiden. Mijn excuus daarvoor, maar ik probeer echt mijn best te doen om dat te voorkomen.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden, u heeft geen spreektijd meer, maar u mag een vraag stellen.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Nee, maar het is van de orde omdat ik gewoon op al mijn vragen helemaal geen antwoord heb gekregen. Ik heb vragen gesteld over afdeling Vastgoed, over vertrokken managers. Ik heb nergens een antwoord op gekregen. Ik heb vragen gesteld over due diligence, hoe dat is geregeld. Ja, dan vraag ik me af, hoe gaan we dat doen? Krijg ik dat nog? Of moet ik daar ook het onderzoek op afwachten? Ik wil gewoon antwoord op mijn vragen.

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Er zijn een hoop vragen gesteld door een hoop raadsleden waarvan ik denk dat het beste is om die in het onderzoek te betrekken. Maar voor zover het vragen zijn waarvan de heer Van der Velden zegt: ja, maar dat is helemaal niks voor zo'n onderzoek, dat wil ik gewoon graag weten, dan wil ik hem echt voorstellen om die vragen even aan mij op schrift te stellen en dan zal ik zorgen voor een zo spoedig mogelijke beantwoording.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u wel. Dan zou ik een procesvoorstel willen doen, ook aan de griffie. Dan zou ik eigenlijk een loket bij de griffie willen instellen waar wij al de vragen die wij nog hebben, die nog leven, kunnen indienen en daar eigenlijk zo snel mogelijk antwoord op krijgen. En daarbij betrek ik ook het volgende: ik zou eigenlijk ook willen schorsen, omdat, ja ik moet nog over moties nadenken. Ik heb op een hoop dingen geen antwoord gekregen. Maar ik zou eerst het procesvoorstel aan de griffie willen doen of dat kan. Of er een loket ingericht kan worden voor al onze vragen.

De VOORZITTER. U mag zich rustig wenden tot de voorzitter.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja sorry.

De VOORZITTER. De schorsing staat los staat los van het feit dat er nog vragen zijn blijven liggen, waarvan de wethouder zegt: die vragen en eventueel andere vragen wil ik graag schriftelijk beantwoorden. Daarvan merk ik dat u dat als raad ook goed vindt. Die vragen kunnen via de griffie lopen. We beschouwen deze niet als schriftelijke vragen, maar als onderdeel van deze raadsvergadering en ze zullen zo snel mogelijk, ik kijk de wethouder aan, zo snel mogelijk worden beantwoord? Ja? Ja, we kunnen ze zo snel mogelijk beantwoorden. Een verzoek tot schorsing, dat staat er los van. U kunt altijd natuurlijk verzoeken om schorsing, dat gaan we dan ook doen wat mij betreft. Dat brengt mij wel tot een tweetal ordevoorstellen. We zouden om 13.15 uur klaar zijn. Ja, dat heb ik u voorgelegd aan het begin van de vergadering. Het is nu 13.15 uur. Dat betekent dat de actualiteitenraad in het geding komt en ik stel u voor om die dan ook te schrappen. Er zijn twee onderwerpen in de actualiteitenraad waarvan ik denk, daar moeten we iets mee. De vragen rondom wel of niet Hamas in Rotterdam zijn schriftelijk beantwoord en kunnen eventueel in de commissie vanmiddag worden betrokken. Het overige stel ik voor om dat gewoon schriftelijk te doen met het college want er is ook nog een verzoek rondom het presidium waarvan ik zou willen voorstellen om dat eventueel schriftelijk af te doen onder de presidiumleden. Dan de vraag of de commissie vanmiddag doorgaat en hoe laat, te laten afhangen van de ontwikkelingen rondom de raad. Ik zou niet weten hoe het anders zou moeten. De heer Coşkun eerst.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, het presidium gaat ook over het voorstel voor de agenda voor de vergadering van volgende week die al overvol zit. Die agenda die moet er eigenlijk vandaag uit. Ik wil het daar wel echt met de collega's over hebben, wat we 21 december 2023 wel en niet gaan bespreken. Er zit onder andere bij het probleem dat bij de actualiteitenraad over de dakloosheid gaat. Dat wil ik toch wel even bespreken en ik denk niet dat dat schriftelijk kan.

De VOORZITTER. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr) Voorzitter dank. U zegt de vragen over Hamas in Rotterdam zijn beantwoord. Dat geldt voor de andere actualiteit. Dat ging over de sit-ins in het station. Daar heeft u heel snel een brief over gestuurd, waarvoor dank. Ik heb contact gehad met collega Becker. De actua over Hamas gaat over iemand die op dit moment vastzit. Er zit in die zin niet een urgentie achter. Die kunnen we omzetten in schriftelijke vragen. Voor wat betreft die sit-ins, ik heb daar eigenlijk één prangende vraag.

Kijk, als we het schrappen, ik begrijp ook dat we niet voor die ene vraag de hele actualiteitenraad op de agenda laten staan. Ik zou die dan graag schriftelijk willen stellen, maar dan wel met het verzoek voor een hele snelle beantwoording, omdat ik hem anders vandaag gehad zou hebben. Dus met de toezegging dat dat kan, ben ik daar akkoord mee.

De VOORZITTER. Prima. Dat zeg ik graag toe. Mijnheer Moti.

De heer MOTI (pvda). Ja, voorzitter. We hadden ook een actualiteit ingediend en akkoord om dat niet door te laten gaan als de wethouder daar gewoon een brief over stuurt met het onderwerp dat we geadresseerd hebben. De vragen zijn volgens mij heel duidelijk die we zouden stellen. Dus dan akkoord.

De VOORZITTER. De wethouder fluistert mij in mijn oren dat hij het al opgelost heeft, maar het is fijn dat u daar antwoord op krijgt.

De heer MOTI (pvda). Ja, prima. Maar voorzitter, ik zou nog wel even, want ik hecht wel heel veel waarde aan de voortzetting van de BWB-commissie vanmiddag. Die is vorige week niet afgerond over de Oostflank en de financieringsopgave van de derde oeververbinding. Als we die niet vandaag kunnen bespreken, dan kunnen we het niet volgende week in de raad bespreken. Want we moeten dat wel gewoon netjes eerst in de commissie doen. Dus ik hecht er veel aan waarde dat die vergadering wel doorgaat.

De VOORZITTER. Ik wil ook de schorsing kort houden en dat combineren met het eten van een broodje, dan vallen die twee dingen ook samen. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ik ben na de schorsing verhinderd om nog deel te nemen aan het raadsdebat, niet uit desinteresse voor het onderwerp.

De VOORZITTER. Ik wil uw raad er wel op wijzen dat ik mogelijk moties verwacht en dat u dus met de stemmingen daar wel rekening mee moet houden, opdat er geen ongelukken gebeuren. Dan kijk ik naar de klok en zou ik u willen voorstellen om bij wijze van hoge uitzondering te schorsen voor twintig minuten en in die twintig minuten ook een broodje te eten.

De heer SOYTEKIN (denk). Voorzitter.

De VOORZITTER. Een ogenblik, blijft u nog even zitten. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Misschien toch nog een heel kort punt. Ik begreep dat de commissie BOFV zou vandaag tussen 14.00 en 16.00 uur plaatsvinden. Dat is dus al een ingekorte commissie. Als die ook nog eens later begint, heeft dat ook bijna geen zin meer. Dus misschien moeten we daar ook even naar kijken zo meteen.

De VOORZITTER. Ik zei of die doorgaat en in welke vorm, dat laten we afhangen van de loop van deze vergadering. Dus, mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Ja, ik heb dan nog één ordevoorstel, want er zijn ongetwijfeld ook wat moties onderweg en er zijn ook mensen die hier dan niet meer volledig bij zijn omwille van juist diezelfde tijd. Dus ik zou willen voorstellen om dan dat, het stemmen, naar volgende week te betrekken, zodat iedereen dan wel gewoon aanwezig is die aanwezig kan zijn bij de vergadering volgende week.

De VOORZITTER. Het kan. Overigens relevantere moties van zwaarder gewicht doen we altijd aansluitend aan de raad. Dus een motie van afkeuring of wantrouwen, in die zin, zijn altijd onderwerp van stemming aansluitend aan de raad. Daarom ben ik vanochtend ook ermee begonnen van: let op dat u wel de schaapjes bij elkaar heeft. Voor de rest is het natuurlijk aan de raad te besluiten of stemming wel of niet aansluitend is aan de tweede termijn straks. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, voorzitter. Ik ben er niet zo voorstander van om de stemming door te schuiven naar volgende week, want we gaan een enorm zware raad hebben volgende week. Ik denk

dat het ook gewoon fijn is als we vandaag dit onderwerp kunnen afronden met elkaar, even strik erom en dan voorlopig even klaar, afhankelijk van het vervolg. De commissies, dat zijn we natuurlijk gewoon zelf, ik begrijp dat dat natuurlijk lastig is, maar dat kunnen we vast wel even zo organiseren met elkaar dat we in ieder geval de stemmingen rond kunnen krijgen, dus het liefst vandaag.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Iv). Ja dank u wel voorzitter. We hebben nu toch echt wel heel erg ook opgetreden als één raad. Dat is ook wel over en weer naar elkaar uitgesproken, coalitie en oppositie. Daar is vandaag ook een voorbeeld naar geweest. Maar op het moment dat er ook een aantal mensen niet aanwezig zijn, dan vind ik dat het daar wel een beetje afbreuk aandoet. Dus ik snap wat dan procedureel de norm is en wat u suggereert maar ik hecht er dan toch ook wel veel waarde aan, juist om alles dan gewoon keurig te doen en ons dan even niet hijgerig op te stellen, maar het dan eventueel toch naar volgende week te verschuiven.

De VOORZITTER. Ik zou echt het voorstel willen doen om ook te kijken of je kunt pairen en daarin ook de oplossingen kunnen vinden opdat de politieke balans in de raad overeind blijft. Dat is een techniek die u natuurlijk regelmatig toepast, maar gezien de aard van het debat zou ik ook u willen aanbevelen wel aansluitend te stemmen en de oplossingen voor de politieke disbalans te zoeken in pairen met andere collega's die ook afwezig zijn. De heer Lansink-Bastemeijer, ja mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Helaas moet ik mij ook na de schorsing verontschuldigen in verband met werkverplichtingen.

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja, voorzitter, dan lijkt het me toch handiger, we hebben gewoon een stemvenster. We hoeven alleen volgende week even te stemmen. Dan kunnen we ook goed even naar de moties kijken. Ik weet dat er iets rondzingt, bijvoorbeeld ook van de betrokkenheid van de COR. Daar wil ik echt ook gewoon even de tijd voor hebben om te kijken welke rol we dan ook hebben. Daar hebben we dan echt geen tijd voor. Ik zal even een tipje van de sluier oplichten. Er wordt gesproken over een begeleidingscommissie. Dan wil ik ook weten wat een begeleidingscommissie is. Is dat dan de opdrachtgever? Wat is de rol van de wethouder? Et cetera. Dan kunnen we daar deze week nog even met elkaar over appen zodat we er allemaal een goed beeld van hebben zodat we volgende week in het stemvenster dat even af kunnen hechten. Dat zou mijn voorstel zijn.

De VOORZITTER. Wat fijn dat u dat weet maar ik weet dus niet welke zwaarte van een motie eraan zit te komen. Daarom heb ik ook gewaarschuwd aan het begin van deze raadsvergadering. Wie gaat akkoord met het voorstel van de heer Lansink-Bastemeijer? Na de schorsing bepalen? Goed, dan schors ik tot 13.45 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 14 december 2023

Notulen van de raadsvergadering van 14 december 2023 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 17.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer R.A.C.J. Simons en de heer M.J.W. Struijvenberg

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

3. *Debat over 'Is dit de nieuwe bestuurscultuur?', aangevraagd door het lid Biljoen e.a. - vervolg*

De VOORZITTER. Ik heropen de vergadering en verzoek u te gaan zitten. Eerst degenen die om een schorsing gevraagd hebben. De fractie van GroenLinks en de fractie van de Partij voor de Dieren hebben om schorsing gevraagd. Mijnheer Van der Velden, misschien is het handig om even uw beurt voorbij te laten gaan omdat een paar logistieke dingen over de rest van vanmiddag aan de orde zouden kunnen komen. Daarna geef ik u graag het woord. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, ook zo'n logistiek ding. De actua is komen te vervallen, daar kan ik mij goed inleven maar wij en andere partijen hadden een actua aangevraagd over dakloosheid. We zouden het wel graag dan als tweeminutendebat voor de raad van 21 december willen omzetten. We vinden het nog steeds wel een belangwekkend punt. Ik hoop dat de collega's daar dan ook met die ogen naar kunnen kijken.

De VOORZITTER. Ik stuur ervoor om daarmee akkoord te gaan. Dank u wel. Dakloosheid als tweeminutendebat voor volgende week donderdag. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, ik heb een aantal van de woordvoerders van BOFV al gesproken om het voorstel als volgt te doen, als plaatsvervangend voorzitter van BOFV, om vandaag alleen de eindbrief te bespreken. De APV, het onderdeel Veilig, kan prima naar januari 2024 verplaatst worden. Dan kunnen alle andere onderdelen van de APV gewoon worden besloten op 21 december. Daar is ook in de vakcommissies geen bezwaar tegen. Ik heb met verzoek van de heer Biljoen, die vindt het ook prima om in januari dat stuk te agenderen. Dan houden we in BOFV alleen nog de eindbrief over.

De VOORZITTER. Helder, ja want het moet voor januari besloten worden in de raad, omdat dat 1 januari dan ingaat.

De heer MOTI (pvda) Een vraag hierover voorzitter. Dat betekent ook dat er een ander raadsbesluit nog voor 21 december komt, voor de APV-wijziging?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Nee, want het zijn drie deelbesluiten die u neemt. Die zijn ook als drie deelbesluiten opgenomen in het raadsvoorstel. Dus we kunnen dan het ene deelbesluit eruit halen.

De VOORZITTER. In het slechtste geval kunnen de Veilig-onderwerpen die in de APV waren voorzien of per 1 maart of per 1 juli 2024 ingaan. Dus niet per 1 januari dan, dan komt er een stemming later over die onderdelen. Genoeg zo over logistiek? Dan de heer Van der Velden. U had een schorsing gevraagd.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja dank u voorzitter. Wij hadden om een schorsing gevraagd om even een motie te kunnen bespreken. Daar heb je natuurlijk altijd even tijd voor nodig en wij wilden ook de motie zo breed gedragen mogelijk opstellen. Ik geef daarvoor even het woord aan mijnheer Moti die hem dan gaat indienen.

De VOORZITTER. De heer Moti.

De heer MOTI (pvda). Voorzitter, ik ga het kort houden, want ik heb ook geen spreektijd, maar het is toch even gewoon wel belangrijk dat we dit debat goed afronden. Wij zouden graag een voorstel willen doen, een motie, die heb ik ook gedeeld met de fractievoorzitters, waarin we toch als raad een nadrukkelijker rol krijgen in de opdrachtformulering en -verstrekking en begeleiding. Ik hoop ook echt dat we dit onderwerp als raad breed met elkaar kunnen vaststellen omdat het namelijk een onderwerp is waarvan ik vind - dat probeerde ik ook in mijn eerste termijn te zeggen - dat dit iets is wat ons allemaal aangaat en wat we juist zo in deze fase ook gewoon echt gedepolitiseerd moeten benaderen. Integriteit moeten we allemaal belangrijk vinden. Dat vinden we ook allemaal belangrijk, dat heb ik ook al gehoord in iedereen zijn bijdrage. Vandaar dat het ook een motie is zonder partijlogo's en ik hoop dat hij breed gesteund wordt. Ik wil u vragen voorzitter voordat ik hem op het zilveren blaadje leg, dat ik nog even langs een aantal collega's ga voor medeondertekening. Dat die dan ook echt breed gedragen wordt.

De VOORZITTER. Oké, laten we even kort rondgaan. Dat moet u dan zelf doen. Vijf minuten schorsen.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Goed. Mijnheer Moti, u heeft beiden geen spreektijd meer maar voor de toelichting van een motie mag dat altijd wel.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik wilde namens de gemeenteraad een motie indienen dat de raad meeschrijft aan de opdrachtverstrekking forensisch onderzoek. Dat is de titel van de motie. Wij verzoeken het college de conceptopdracht voor te leggen aan de gemeenteraad alvorens de opdracht wordt verstrekt en ook met een vermelding van een tijdpad. De motie is zonder partijlogo's, ondertekend namens de fractievoorzitters.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Raad schrijft mee aan opdrachtverstrekking forensisch onderzoek

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 14 december 2023, ter bespreking van het debat over 'Is dit de nieuwe bestuurscultuur?';

constaterende dat:

- het college heeft besloten een opdracht tot forensisch onderzoek naar fraude en corruptie binnen de ambtelijke organisatie te verstrekken aan een nader te bepalen accountancykantoor;
- de opdracht nog moet worden verstrekt;

overwegende dat:

- fraude en corruptie zeer ernstig zijn en negatief afstralen op de stad Rotterdam en daarmee op de gemeenteraad;
- de gemeenteraad moet werken op basis van vertrouwen van de Rotterdammers dat wij de publieke zaak zo goed mogelijk behartigen;

- de nog nader te verstrekken opdracht recht moet doen aan het herstellen van het vertrouwen dat door de schijn van fraude en corruptie is geschaad;

verzoekt het college:

- de conceptopdracht voor te leggen aan de gemeenteraad alvorens deze te verstrekken;
- met vermelding van een tijdpad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, A.R. Oostdijk, T.S.J. Coskun, P.J.P. Lansink- Bastemeijer, I. Coenradie, R. Moti, F. Elbay, A.G. van der Elst, S. Soytekin, M.H. Biljoen, T.J. Vonk en I. Elfilali

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u zeer. Ik begrijp dat mevrouw Verkoelen thuis de vergadering volgt onder lastige omstandigheden. Zij heeft natuurlijk geen recht om als afwezige mee te ondertekenen, maar laat mij weten dat ze jullie graag steunt. Voor wat dat waard is maar het heeft in de geest van onze regels geen betekenis. Misschien wil de wethouder nog even naar de tekst van de motie kijken voordat wij haar laten spreiden. De wethouder vindt dat hij daar juridisch advies bij nodig heeft en verzoekt de raad kort te schorsen, dus we komen zo. Zijn er nog meer moties? Wethouder, wilt u nog blijven zitten want er komen waarschijnlijk nog meer moties. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Dank voorzitter voor het woord. Er komen inderdaad nog wat meer moties. Gehoord de beraadslaging voorzitter, hebben wij een drietal moties. Motie nummer 4 is Informatie over integriteitszaken, waarbij we het college verzoeken de gemeenteraad op de hoogte stellen zodra integriteitszaken met een groot maatschappelijk effect bij het college bekend zijn. Motie nummer 3 is Bescherm klokkenluiders waarbij wij het college verzoeken bovenop het wettelijk minimum een aanvullende en uitgebreide regeling voor klokkenluiders binnen de gemeente Rotterdam op te stellen en over deze regeling de raad te informeren bij de behandeling van het onderzoek ingesteld naar aanleiding van de berichtgeving over de misstanden. Motie nummer 2, Check, dubbelcheck waarbij wij het college verzoeken direct vanaf het moment van de integriteitsmelding het zesogenprincipe te hanteren en de controle op de verstrekte opdrachten intensiever te controleren.

De VOORZITTER. De heer Biljoen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. CHECK, DUBBELCHECK

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 december 2023 voor de buitengewone raadsvergadering ter bespreking van agendapunt 3 'Is dit de nieuwe bestuurscultuur?'; gehoord de beraadslaging;

overwegende dat:

- er ondanks integriteitsmeldingen de gedragingen (binnen de organisatie) die grootschalige fraude door een ambtenaar mogelijk maakten, konden doorgaan;
- vertrouwen binnen de gemeentelijke organisatie belangrijk is, maar niet doorslaggevend kan zijn wanneer er sprake is (geweest) van een integriteitsmelding;
- controles als het vierogenprincipe niet voor niets zijn ingevoerd en deze in principe altijd wordt opgehaald bij de inhoudelijk deskundige en bevoegde in de eigen lijn;
- onderdeel van het ophalen van een tweede handtekening ook inhoudt dat de tweede tekenaar zich inhoudelijk verdiept (heeft) in de (kosten)opdracht;
- het zesogenprincipe bij meldingen over integriteit extra zekerheid kan bieden dat de melding zorgvuldig wordt opgepakt;

verzoekt het college:

- direct vanaf het moment van een integriteitsmelding het zesogenprincipe te hanteren en de controle op de verstrekte opdrachten intensiever te controleren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen en R.T.J. van der Velden

Motie 3. Bescherm klokkenluiders

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 december 2023 ter bespreking van agendapunt 3
Debat over 'Is dit de nieuwe bestuurscultuur?';
gehoord de beraadslaging;

overwegende dat:

- er op dit moment geen interne klokkenluidersregeling bij de gemeente Rotterdam is;
- klokkenluiders van de gemeente Rotterdam doorverwezen worden naar het Huis van Klokkenluiders;

voorts overwegende dat:

- uit berichtgeving in de media blijkt dat klokkenluiders onvoldoende beschermd zijn binnen de gemeente Rotterdam;
- de onvoldoende bescherming leidt tot een cultuur waarin meldingen niet, of niet op tijd worden gemaakt;
- een degelijke regeling voor klokkenluiders die klokkenluiders voldoende beschermt zorgt voor een organisatie waarin misstanden op tijd worden gesignaleerd, zodat deze gedegen kunnen worden behandeld;

verzoekt het college:

- bovenop het wettelijk minimum, een aanvullende en uitgebreide regeling voor klokkenluiders binnen de gemeente Rotterdam op te stellen;
- over deze regeling de raad te informeren bij de behandeling van het onderzoek ingesteld naar aanleiding van de berichtgeving over de misstanden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen, I. Elfilali, T. Kind, T.S.J. Coşkun en R.T.J. van der Velden

Motie 4. Informatie over integriteitszaken

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 december 2023 ter bespreking van agendapunt 3
Debat over 'Is dit de nieuwe bestuurscultuur?', aangevraagd door de leden Biljoen e.a.;
gehoord de beraadslaging;

overwegende dat:

- het college sinds 27 oktober op de hoogte was van de integriteitsmelding en de gemeenteraad hier niet over heeft geïnformeerd;
- het voor de controlerende taak van de gemeenteraad van belang is dat de gemeenteraad zo snel mogelijk op de hoogte wordt gebracht zodra integriteitszaken het college bereiken;

verzoekt het college:

- de gemeenteraad op de hoogte te stellen zodra integriteitszaken met een groot maatschappelijk effect bij het college bekend zijn;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja dank u voorzitter, ik wil toch een punt van de orde maken en ik ben echt geen zeurder of wat dan ook maar ik vind het college is te gast bij de gemeenteraad. De

gemeenteraad doet een verzoek raadsbreed aan het college. We moeten dit met z'n allen oplossen. En dan zie ik een reactie van een wethouder die heel verontwaardigd reageert, en dit en dat. Ik snap juridisch advies, maar de houding mag wel iets constructiever zijn naar de gemeenteraad. Dat vind ik echt. U bent te gast hier bij ons en niet andersom.

De VOORZITTER. Waarvan akte. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, dank voorzitter. En inderdaad even luisterend naar het eerste deel van de raad, constateer ik dat een aantal van de vragen vanuit mijn fractie later aan de orde zullen komen. Er waren volgens mij ook wel een aantal toezeggingen van de wethouder op dat vlak. Wat we in ieder geval nu zouden willen doen, is een tweetal moties indienen. Eentje in het kader van het jaarverslag Integriteit, dat we ook nog met elkaar zullen gaan bespreken, en waar heel veel waardevolle informatie in staat over de stand van de integriteit. Daar zouden wij graag aan willen toe laten voegen dat we ook inzicht krijgen in het aantal klokkenluiders dat wij hebben. Dus meldingen vanuit klokkenluiders. Wij zouden het ook graag met terugwerkende kracht zien dat we inzicht krijgen in om hoeveel mensen het gaat. En dat we daar ook met elkaar het gesprek over kunnen voeren omdat we denken dat wij daarmee ook de kwaliteit van de integriteit binnen de gemeente kunnen verbeteren. Dus ik zal zo indienen de motie Zicht op klokkenluiders samen met GroenLinks en Bij1. Ik nodig anderen ook nog uit om daarop aan te sluiten.

Dan nog een tweede motie die gaat eigenlijk over het proces binnen de gemeente op het moment dat er een melding wordt gedaan. Op basis van onze stukken merken wij op dat momenteel het zo is dat als er een melding wordt gedaan op het terrein van integriteit, dat er eerst wordt gekeken of die onderzoekswaardig is en of die concreet genoeg is en dan vervolgens wordt er besloten wel of niet te onderzoeken. Gelet op de ernst van vandaag, maar ook eigenlijk andere incidenten van de afgelopen tijd, zouden wij daar in ieder geval er voorlopig van willen maken, of misschien de standaard zelfs, dat op het moment dat er een melding binnenkomt, die sowieso wordt onderzocht tenzij er gemotiveerd schriftelijk onderbouwd kan worden dat dat niet het geval kan zijn. Dus we willen hem eigenlijk even omdraaien. Een soort van 'ja, tenzij' in plaats van een misschien. Dus daarom dien ik ook graag met GroenLinks en Bij1 Melding onderzoeken: Ja! In plaats van misschien.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. Zicht op Klokkenluiders

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 december 2023 ter bespreking van agendapunt 3, Debat over 'Is dit de nieuwe bestuurscultuur?';

constaterende dat:

- er moet voor nodig is om als burger of ambtenaar een melding te doen als klokkenluider;
- het belangrijk is om zorgvuldig met klokkenluiders om te gaan en hen te erkennen en waarderen;

overwegende dat

- cijfers over het aantal aangemerkte en erkende klokkenluiders binnen de gemeente Rotterdam niet zijn opgenomen in het jaarverslag integriteit;
- deze cijfers belangrijke inzichten bieden in de staat van integriteit bij de gemeente Rotterdam;

verzoekt het college:

- met terugwerkende kracht (vanaf 2014) informatie over het aantal aangemerkte en erkende klokkenluiders binnen de gemeente Rotterdam te communiceren aan de raad;
- in de toekomst het aantal aangemerkte en erkende klokkenluiders jaarlijks op te nemen in het jaarverslag integriteit;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T. Kind, M.H. Biljoen en A.G. van der Elst.

Motie 6. Melding onderzoeken: Ja! In plaats van misschien.

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 14 december 2023 ter bespreking van agendapunt 3, Debat over 'Is dit de nieuwe bestuurscultuur?';

constaterende dat:

- na een melding van een integriteitsschending de coördinator integriteit van het betreffende cluster een meldingstoets uitvoert;
- hierbij wordt gekeken of een melding onderzoekswaardig is en concreet genoeg is, waarbij er voldoende aanwijzingen aanwezig moeten zijn;
- indien dit het geval is kan er worden gekozen voor een onderzoek, waarbij de onderzoeker de minst zware onderzoeksmethode gebruikt;
- plan - do - check - act een bewezen middel wordt geacht om frauderisico's op te sporen en te verhelpen;
- echter deze methode er niet voor heeft gezorgd dat meldingen hebben geleid tot een onderzoek;

overwegende dat:

- In de mogelijke corruptie- en fraudezaak, zoals de NRC heeft gemeld op 8 december 2023, twee ambtenaren meldingen hebben gedaan over mogelijke integriteitsschendingen welke niet opgevolgd zijn door de gemeente Rotterdam;
- er in de afgelopen tien jaar meerdere fraudezaken aan het licht zijn gekomen;
- het is gebleken dat de plan - do - check - actmethode niet voldoende efficiënt is in het afhandelen van meldingen van (mogelijke) integriteitsschendingen;
- het onderzoeken van een melding geen voorwaardelijke actie zou moeten zijn maar een integraal deel van de afhandeling van de melding;

verzoekt het college:

- bij elke melding van een mogelijke integriteitsschending binnen de gemeente uit te gaan van het principe "ja: onderzoeken, tenzij er gegronde en schriftelijke te motiveren redenen zijn dat niet te doen";

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T. Kind, M.H. Biljoen en A.G. van der Elst

¹ Jaarverslag ambtelijke integriteit 2022, Gemeente Rotterdam (maart 2023), p. 16.

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Zijn er nog andere moties?

De heer ROSKAM (Iv). Via de voorzitter een vraag graag als het kan, want ik hoor nu een aantal dingen voorbijkomen. Ik denk er is een onderzoeksprotocol. Ik weet niet hoeveel ogen daarin reeds genoemd staan.

Dus het wordt dan moeilijk om het te beoordelen. Er wordt gevraagd om een inzicht in klokkenluiders. We hebben een paragraaf Frauderisico in de jaarrekening staan waarin een overzicht is van alle meldingen welke in onderzoek zijn en wat ermee gebeurt en de status. We hebben een jaarverslag van de ombudsman waarin integriteitsmeldingen staan, waar ambtenaren terecht kunnen. Ik vraag mij oprecht af wat dan de toevoeging is van de moties ten opzichte van het beleid dat er reeds is.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja dat is een vraag aan mij, begrijp ik. Ik denk dat er sowieso sprake is van een papieren realiteit. De vraag is, en dat moet nog blijken, in hoeverre onze papieren structuren goed werken. Ik heb daar op dit moment twijfels bij als ik gewoon kijk naar eigenlijk het debat van vandaag, maar ook wel andere zaken. Daarbij is het zo, we hebben het jaarverslag bekeken en daar staan inderdaad tabellen in met diverse meldingen maar er wordt niet uiteengezet hoe het zit met klokkenluiders. Met mensen die moed tonen om iets te melden. Ze nemen daarvoor risico's. Wij vinden het belangrijk om daar ook inzicht in te krijgen, want dat kan heel veel zeggen en we willen daar ook graag het debat over voeren. Dus ik zou het ook vooral zien als een aanvulling op de stukken en de processen zoals we die hebben. Als daar goede redenen voor zijn om dat niet te doen, dan hoor ik dat

graag vanuit het college. Op dit moment lijkt het mij heel verstandig om ook onze papieren realiteit zoveel mogelijk te verbeteren en daar ook het gesprek met elkaar over te voeren.

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja, voorzitter. Ik voel ook in mijn tenen dat ik iets wil doen, maar dat lijkt mij gewoon op dit moment onverstandig. Onverstandig op basis van alleen een krantenartikel, wat een heel duchtig krantenartikel was, maar waar we nog geen forensisch onderzoek op hebben gedaan, om allerlei maatregelen al uit te laten vaardigen. Waar ik wel voorstander van ben is, na een duchtig onderzoek van de Rekenkamer, alle zaken die daarin staan vermeld ter verbetering, zo snel mogelijk uit te voeren en uit te rollen in onze organisatie. Ik zal derhalve mijn fractie in ieder geval adviseren tegen alle inhoudelijke moties te stemmen, in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek met uitzondering van die enige gezamenlijke motie waarin ik het heel belangrijk vind - dat wil ik de wethouder..., wat staat daar nou - als raad samen vast te stellen of al de vragen die wij met elkaar aan het onderzoek hebben toegevoegd ook daadwerkelijk in de onderzoeksopdracht verweven zijn. Dat is het enige wat er eigenlijk in die motie staat.

Om gewoon even vast te stellen met elkaar, ja, na deze dag vergaderen hebben inderdaad al die vragen een plek gekregen in de onderzoeksopdracht. Dat is het enige wat er wordt gevraagd.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali, u heeft geen vraag gekregen. Het is een opinie van de heer Lansink-Bastemeijer. Er zat geen vraag in en uw tijd is op. Dat wil ik nu strikt handhaven.

Mevrouw ELFILALI (volt). Heel kort.

De VOORZITTER. Ja, doet u maar dan.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, heel kort, omdat ik er ook even op wil wijzen dat er niet alleen maar een krantenartikel ligt. Er ligt van alles en ik ben het ermee eens dat over de kwestie waar we het nu over hebben, daar inderdaad gedegen onderzoek naar moet worden gedaan. Daarom heb ik ook medeondertekend die motie. Maar ten tweede hebben we het ook over de bestuurscultuur en daarvoor dienen wij twee moties in waarvan ik hoop dat deze raad daarin mee kan gaan.

De heer ROSKAM (lr). Ja, ter aanvulling op mijn collega mijnheer Lansink-Bastemeijer. Ik zie zijn tijd dus daarom heeft hij wellicht de aanvulling niet gemaakt, dus die doe ik dan voor hem. Uiteraard zit er bij de jaarrekening ook een onderzoek. Dat is een van de aandachtspunten voor het onderzoek van de jaarrekening van 2023 naar integriteit. Dus deze zal ook met de jaarstukken van 2023 verschijnen. Wellicht dat het een optie is ook voor de raad, los van dit gesprek dat we vandaag voeren, want ik denk dat iedereen inderdaad hier fraude veroordeelt, daar is de discussie niet over, maar als we de stukken van de Rekenkamer met de onderzoeksbevindingen van de accountant bespreken, dat we dan een beter beeld hebben van hoe we hier kunnen ingrijpen om dit probleem met elkaar op te lossen. Dank u.

De VOORZITTER. Nog steeds in de tweede termijn, voor zover er nog fracties spreektijd hebben en nog een bijdrage willen leveren van de tweede termijn, dan kan dat. Zo niet, dan wil ik u... Mijnheer Biljoen, u bent gaan staan.

De heer BILJOEN (gl). Ja voorzitter, dat is wel meer gewoon een aanscherping van wat ik in de eerste termijn heb gevraagd aan wethouder Simons. Dat ging over de Doelen. Dank ook voor het antwoord dat u zojuist heeft gegeven, maar ik heb daar toch nog een paar aanvullende vragen over. Die wil ik u nu even stellen. Als u daar nu niet op terug kunt komen, dan kan dat ook op een ander moment. Ik vraag mij wel af, is de gemeente altijd goede huismeester geweest? Heeft object altijd aan de geldende eisen voldaan? Is in 2020 een tijdsdruk ontstaan om het pand versneld aan de gestelde eisen te laten voldoen waardoor er mogelijk van de procedures is afgeweken? Ik zou u die vraag dan ook nog willen meegeven.

De VOORZITTER. De Wethouder.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Ik zal die hele casus gewoon even laten uitzoeken en schriftelijk aan u melden hoe het exact zit.

De VOORZITTER. De wethouder van de Organisatie heeft gevraagd om een korte schorsing. Vijftien, twintig minuten? Dan schorsen we in beginsel voor vijftien minuten en dan hoor ik van u of dat genoeg is. Mag ik de raadsleden vragen om in de buurt te blijven. Tot zo, de vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Wij hervatten de vergadering. Wethouder Struijvenberg had om schorsing gevraagd. Hij krijgt dan ook het woord.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dank voorzitter en dank ook voor de mogelijkheid voor mij om even wat afstemming te vinden en wat adviezen over de ingediende moties op te halen. Ik zou de moties van een advies willen voorzien. Laat ik daarvoor beginnen bij motie 2. Motie 2 zegt direct vanaf het moment van de integriteitsmelding het zesogenprincipe hanteren. Ik heb zelf het idee en dat geldt voor een aantal van deze moties die ik zie, dat het eventueel goede ideeën kunnen zijn als toevoeging op het integriteitsbeleid en de uitvoering daarvan maar ik denk dat het misschien beter zou zijn om dat te kunnen bepalen met elkaar naar aanleiding van het bespreken van het Rekenkamerrapport bijvoorbeeld, of wellicht ook het onderzoek waar we het vandaag in het debat over hebben gehad. Daarom denk ik dat motie 2 wellicht zou kunnen worden aangehouden alhoewel we dat technisch niet doen, maar dan weet u wat ik bedoel. Motie 3 voorzitter, is denk ik overbodig omdat er een nieuwe wet is uit februari 2023 die nu juist doet waar deze motie om vraagt. Wij moeten ons ook weer aan die wet gaan houden en die geldt al maar ook daar gaan we natuurlijk aandacht voor vragen en in onze eigen handelingshandboeken en dergelijke verwerken. Dus motie 3 is denk ik overbodig. Motie 4. Dat geldt in principe altijd en ook over zaken die niet met integriteit te maken hebben. Het college is altijd gehouden om zaken waarvan het mag vermoeden dat het belangrijk is dat de gemeenteraad dat weet, u daarover te informeren. Aan u om daar een oordeel over te hebben. Hoe dat in de zaak die we vandaag hebben besproken met elkaar is gegaan, hebben we met elkaar gewisseld, hoe dat precies is verlopen, voorzitter. Motie 5. Klokkenluiders opnemen in het jaarverslag Integriteit. Klokkenluiders zijn ook melders en die staan al in het jaarverslag Integriteit eigenlijk. Ook hiervan kan ik me voorstellen, vindt u dat nog iets om met elkaar te bespreken, past dat misschien goed bij het bespreken van het Rekenkamerrapport, denk ik. Motie 6. Ook dat heeft een verband met het Rekenkamerrapport. Er wordt gezegd: heb aandacht eigenlijk voor de onderbouwing van onze melding, toetsen en een expliciet beslismoment daarover. Ook daarvan zou ik zeggen, is de motie misschien nog niet op het goede moment ingediend en houd deze aan totdat we bij het Rekenkamerrapport met elkaar gesproken hebben. Dan tot slot motie 1, voorzitter. Een motie met veel handtekeningen. We hebben vandaag gesproken over het onderzoek dat moet gaan plaatsvinden naar aanleiding van de artikelen in de NRC en wat wij daar nog verder in mee willen nemen. Ik heb gezegd dat ik dat graag wat breder wil doen dan sec alleen een lijstje als het ware aflopen van zaken die we in de krant hebben gezien. Ik kan me voorstellen dat uw gemeenteraad zegt: dan zouden wij graag bij die opdrachtverstrekking betrokken willen zijn en met elkaar daarover van gedachten wisselen indien nodig, dus komt u nu eens met een met een voorstel daarvoor en voordat u de opdracht verstrekt laat ons daarop meekijken en van repliek voorzien enzovoorts. Dus voorzitter, ik zou motie 1 willen omarmen om de conceptopdracht die wij gaan verstrekken, aan de gemeenteraad voor te leggen voordat wij daadwerkelijk tot opdrachtverstrekking overgaan. Dank u wel.

De VOORZITTER. Ja, feitelijk hebben we nu de sluiting van de beraadslagingen. Als u verdere beraadslaging wilt, dan moet u feitelijk nog een derde termijn heropenen. Technisch kan dat. Als er nog een levende vraag is, kan die gesteld worden maar als u geen spreektijd meer heeft, dan verzoek ik u daar voorzichtig mee om te gaan. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, voorzitter, ik wil alleen de wethouder danken voor de uitleg. Zijn uitleg gehoord hebbende wil ik motie 5 en motie 6 inderdaad voor nu intrekken, aanhouden tot de verdere discussie over het jaarverslag van de Rekenkamer.

De VOORZITTER. Motie 5 en 6 zijn ingetrokken. Aanhouden kan niet. Het is aan u om te bepalen of u het op een later tijdstip wilt indienen. Mijnheer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Dank voorzitter. Ik heb ook naar de beantwoording van de wethouder geluisterd wat motie 2 betreft om aan te houden, dat advies wil ik tot mij nemen. Technisch kunnen we haar niet aanhouden, maar we zullen haar intrekken.

De VOORZITTER. Motie 2?

De heer BILJOEN (gl). Ja.

De VOORZITTER. Die is bij dezen ingetrokken.

De heer BILJOEN (gl). Motie 4, wat betreft informatie over integriteitszaken. Uw antwoord was voor mij nog niet helemaal helder. Of u het nu overbodig vond en waarom dat dan overbodig zou zijn. Misschien kunt u daar dan zo meteen nog heel even een extra verduidelijking over geven. Dan ten slotte motie 3, Bescherm klokkenluiders. Sinds februari 2023 zijn we inderdaad wettelijk verplicht om gebruik te maken van zo'n klokkenluidersregeling. We doen dat bij een externe afdeling, het Huis voor Klokkenluiders. Onze motie vraagt om daar boven op een aanvullende uitgebreide regeling binnen de gemeente Rotterdam op te stellen, los van wat er al staat. Met inachtneming van wat...

De VOORZITTER. Wethouder, een extra toelichting.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Ja voorzitter, voor zover dat de vraag was voor motie 3. ik begrijp de uitleg van de heer Biljoen. Mijn advies zou negatief zijn inderdaad omdat ik zou zeggen er is al een uitbreiding in de nieuwe wet. Daar kan de heer Biljoen, en andere raadsleden, natuurlijk anders over denken. De motie 4. Wat ik heb gezegd is het college in zijn algemeenheid is aangehouden om de gemeenteraad te informeren bij belangwekkende zaken, zal ik maar zeggen. Zaken waarvan je kan vermoeden dat de gemeenteraad er graag kennis van heeft. Dat is gewoon de algemene actieve informatieplicht die we hebben. Dus dat gaat deze motie niet extra regelen, denk ik. Dit hebben we al. Voor zover dat zo gegaan is in het geval dat we vandaag hebben besproken, dat hebben we met elkaar gewisseld. Het staat u natuurlijk vrij om daar een oordeel of iets over te hebben, of begrip te hebben voor hoe dat is gegaan maar dat doet in ieder geval geen afbreuk of voegt iets toe ten opzichte van deze motie. Wat deze motie vraagt, dat is op zich altijd waar en dat gaat veel verder dan alleen integriteitszaken.

De VOORZITTER. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja voorzitter, dan is het nu mij wel iets helderder wat u heeft bedoeld. We hebben inderdaad van gedachten gewisseld. Is het college daardoor van mening veranderd? Want in het begin van de beantwoording, de burgemeester opende zijn betoog en daarna ging u verder, kreeg ik de indruk dat er niet per se werd geluisterd naar de wensen van de raad. Het lijkt alsof u dat nu wel voornemens bent om te doen. Kan ik dat concluderen?

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, in debat met mij is gewisseld over hoe dat precies is gegaan. Er is gewisseld dat ook een vertrouwelijke belronde een goede oplossing kan zijn op zich. Ook dat is in het debat naar voren gekomen. Dat is zo gek nog niet. Maar er is ook gezegd dat het misschien een goed idee is om in onderhavige gevallen, je weet niet of het ooit nog een keer gebeurt, misschien een brief klaar te hebben liggen om die uit te kunnen sturen in het geval dat je zegt: nu moeten we opeens acteren, hadden we niet verwacht. Dan kan dat op die manier gebeuren. Of de heer Biljoen vindt dat dat genoeg aan zijn wens tegemoetkomt, dat is natuurlijk aan hem maar zo is het met mij besproken.

De VOORZITTER. Ja, akkoord. Dan is dit einde beraadslaging op dit onderwerp. U gaf net het verkeerde signaal mijnheer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja sorry, ik ging iets te snel zitten. Nee inderdaad, want gehoord het antwoord dat de wethouder zojuist heeft gegeven, zie ik dat voor mijzelf eigenlijk als een toezegging. U hoeft het niet op te schrijven, maar voor mijzelf zie ik dat als een toezegging en dan kan ik deze motie intrekken.

De VOORZITTER. Motie 2?

De heer BILJOEN (gl). Motie nummer 4, Informatie over integriteitszaken.

De VOORZITTER. Motie 4 wordt ook ingetrokken. Dank. Dan beëindig ik de beraadslagingen. Hoeveel moties hebben we nog? We hebben twee moties die over zijn. En er leefden woorden, ofschoon verschillende opvattingen over wel of niet stemmen. Gaan we stemmen? We gaan stemmen over de ingediende moties.

4. *Stemvenster*

De VOORZITTER. Mag ik uw aandacht. Graag uw aandacht. Ik heb medegedeeld gekregen dat er een tweetal koppels gepaard zijn. Mevrouw Vlieger en mevrouw Maassen zijn gepaard en mevrouw Yildirim en de heer Verweij zijn gepaard. Dat klopt? Check het in uw eigen kring, want ik zie de heer Engberts niet. Bij nader inzien, Mevrouw Vlieger en mevrouw Maassen zijn gepaard en mevrouw Yildirim en de heer Verweij zijn gepaard. Dan hebben we zes personen die niet deelnemen aan de stemming maar de heer Engberts is er niet. Hij is mij niet opgegeven als gepaard maar dat is een fact of life. Dat betekent 6 plus 1 is 7. 45 min 7 is 38, delen door twee is 19, de meerderheid ligt bij 20. Ja? Heel goed. Dan gaan wij stemmen, twee moties, geen voorstel. We brengen als eerste motie 1 in stemming.

Motie 1. 'Raad schrijft mee aan opdrachtverstrekking forensisch onderzoek'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 3. 'Bescherm klokkenluiders'. De motie is met 24 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP, en Volt.

5. *Sluiting*

De VOORZITTER. Dan komen we aan het einde van de beraadslaging en de besluitvorming rondom dit punt. De rest van de logistiek voor vandaag: er zijn commissies die nog gaan plaatsvinden. De commissie BOFV, waar de wethouder van Financiën en ik te gast zijn, gaat gewoon door zo dadelijk. Daar zijn voor mij geen onderwerpen omdat anders omgegaan wordt met de Algemene Politieke Verordening. Die worden opgeknipt in twee verschillende onderwerpen. Daar is overleg over geweest, dus dat gaat goed. Er is nog een andere commissie en die gaat gewoon door. Kunt u zich vinden in de commissies opstarten over vijftien minuten? Ja, dan over vijftien minuten de commissies. Het presidium is komen te vervallen. Akkoord? Ik wens u veel wijsheid voor de rest van de dag. De vergadering is gesloten.

(De vergadering is gesloten.)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	2365
Vaststelling van de agenda voor de buitengewone raadsvergadering van 14 december 2023	2365
Debat over 'Is dit de nieuwe bestuurscultuur?', aangevraagd door het lid Biljoen e.a.	2366
Stemvenster	2418
Sluiting	2418

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 25 januari 2024.

De griffier,

De voorzitter,

